

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS VIETINIO ŪKIO IR TURTO VALDYMO SKYRIUS

Biudžetinė įstaiga, Savanorių g. 29A, LT-97111 Kretinga, tel. (8 445) 53 141, el. p. savivaldybe@kretinga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188715222
Padalinio duomenys: adresas, tel. (8445) 75113, el. p. sigute.jazbutiene@kretinga.lt

Administracijos direktoriui

2024-02-12

Ekonomikos ir biudžeto skyriui

DĖL PASKOLOS PAĖMIMO PROJEKTUI ĮGYVENDINTI

Savivaldybės administracija 2020 m. yra parengusi techninį darbo projektą „Kelio – Vytauto g. KT8029, KT8091, Kretingos m. (ruožo nuo sankryžos su Melioratorių gatve iki sankryžos su magistraliniu keliu Nr. A11 Šiauliai–Palanga) rekonstravimo projektas“. Dėl šio projekto įgyvendinimo 2023 m. birželio 15 d. pasirašyta Statybos rangos sutartis Nr. S1-609 su rangovu UAB „Telšių keliai“. Rangos darbų atlikimo terminas – 24 mėnesiai nuo sutarties įsigaliojimo datos, sutarties kaina – 2 144 662,72 Eur su PVM. 2023 m. atlikta rangos darbų už 881 279,98 Eur su PVM.

Paminėtina, kad šiam objektui finansavimas numatytas Kretingos rajono savivaldybės 2024-2026 metų strateginio veiklos plano, patvirtinto Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 8 d. sprendimu T2-30, 5 programos priemonėje 3.1.5.47 „Vietinių kelių, gatvių, tiltų projektavimas, tiesimas, rekonstrukcija, remontas“. 2024 metais objektui planuojama skirti 400,00 tūkst. Eur skolintų lėšų.

Atsižvelgiant į tai, prašome vietinės reikšmės kelio – Vytauto g. KT8029, KT8091, Kretingos m. (ruožo nuo sankryžos su Melioratorių gatve iki sankryžos su magistraliniu keliu A11 Šiauliai–Palanga), rekonstravimo projekto vykdymui (tęsimui) 2024 m. organizuoti 400,00 tūkst. Eur paskolos paėmimo procedūras.

PRIDEDAMA:

1. Investicinis projektas, 63 lapai.
2. IP skaičiuoklė (*xls) formatu.

Skyriaus vedėja

Sigutė Jazbutienė

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS VIETINIO ŪKIO IR TURTO VALDYMO SKYRIUS

Biudžetinė įstaiga, Savanorių g. 29A, LT-97111 Kretinga, tel. (8 445) 53 141, el. p. savivaldybe@kretinga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188715222
Padalinio duomenys: adresas, tel. (8445) 75113, el. p. sigute.jazbutiene@kretinga.lt

---

Administracijos direktoriui

2024-02-12

Ekonomikos ir biudžeto skyriui

DĖL PASKOLOS PAĖMIMO PROJEKTUI ĮGYVENDINTI

Savivaldybės administracija 2020 m. yra parengusi techninį darbo projektą „Kelio – Vytauto g. KT8029, KT8091, Kretingos m. (ruožo nuo sankryžos su Melioratorių gatve iki sankryžos su magistraliniu keliu Nr. A11 Šiauliai–Palanga) rekonstravimo projektas“. Dėl šio projekto įgyvendinimo 2023 m. birželio 15 d. pasirašyta Statybos rangos sutartis Nr. S1-609 su rangovu UAB „Telšių keliai“. Rangos darbų atlikimo terminas – 24 mėnesiai nuo sutarties įsigaliojimo datos, sutarties kaina – 2 144 662,72 Eur su PVM. 2023 m. atlikta rangos darbų už 881 279,98 Eur su PVM.

Paminėtina, kad šiam objektui finansavimas numatytas Kretingos rajono savivaldybės 2024-2026 metų strateginio veiklos plano, patvirtinto Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 8 d. sprendimu T2-30, 5 programos priemonėje 3.1.5.47 „Vietinių kelių, gatvių, tiltų projektavimas, tiesimas, rekonstrukcija, remontas“. 2024 metais objektui planuojama skirti 400,00 tūkst. Eur skolintų lėšų.

Atsižvelgiant į tai, prašome vietinės reikšmės kelio – Vytauto g. KT8029, KT8091, Kretingos m. (ruožo nuo sankryžos su Melioratorių gatve iki sankryžos su magistraliniu keliu A11 Šiauliai–Palanga), rekonstravimo projekto vykdymui (tęsimui) 2024 m. organizuoti 400,00 tūkst. Eur paskolos paėmimo procedūras.

PRIDEDAMA:

1. Investicinis projektas, 63 lapai.
2. IP skaičiuoklė (*xls) formatu.

Skyriaus vedėja

Sigutė Jazbutienė

INVESTICIJŲ PROJEKTAS

**VYTAUTO GATVĖS (RUOŽO NUO SKLYPO, ADRESU VYTAUTO G. 114 IKI
SANKRYŽOS SU MAGISTRALINIŲ KELIŲ NR. A11 ŠIAULIAI – PALANGA), APŠVIETIMO
IR LIETAUS NUOTEKŲ TINKLŲ REKONSTRAVIMO KRETINGOS MIESTE PROJEKTAS**

KRETINGA, 2022 M.

Turinys

SANTRAUKA	4
1. PROJEKTO KONTEKSTAS	6
1.1. Paslaugos pasiūla ir paklausa	6
1.1.1. Paslaugos pasiūla	6
1.1.2. Paslaugos paklausa	10
1.2. Teisinė aplinka	15
1.3. Sprendžiamos problemos ir jų atsiradimo priežastys	18
2. PROJEKTO TURINYS	22
2.1. Projekto tikslas ir uždavinys	22
2.2. Projekto sąsajos su kitais projektais	22
2.3. Projekto tikslinės grupės ir projekto poveikio ribos	22
2.4. Projekto organizacija	23
2.5. Projekto siekiami rezultatai	25
3. GALIMYBĖS IR ALTERNATYVOS	28
3.1. Esama situacija	28
3.2. Galimos projekto veiklos	28
3.3. Veiklų vertinimo kriterijai	29
3.4. Trumpasis veiklų sąrašas ir projekto įgyvendinimo alternatyvų aprašymas	29
3.5. Analizės metodo pasirinkimas	31
4. FINANSINĖ ANALIZĖ	32
4.1. Projekto ataskaitinis laikotarpis	32
4.2. Finansinė diskonto norma	32
4.3. Projekto lėšų srautas	32
4.3.1. Investicijų išlaidos	32
4.3.2. Investicijų likutinė vertė	34
4.3.3. Veiklos pajamos	36
4.3.4. Veiklos išlaidos	36
4.3.5. Mokesčiai	37
4.3.6. Finansavimas	37
4.4. Finansiniai rodikliai	37
4.4.1. Investicijų finansiniai rodikliai	38
4.4.2. Išvada dėl finansinio gyvybingumo	38
4.4.3. Kapitalo finansiniai rodikliai	39
4.4.4. Rodiklių palyginimas	39

5. EKONOMINĖ ANALIZĖ	41
5.1. Rinkos kainų pavertimas į ekonomines	41
5.2. Socialinė diskonto norma	42
5.3. Išorinio poveikio nustatymas	42
5.3.1. Poveikio komponentai	43
5.3.2. Poveikio mastas	43
5.4. Ekonominiai rodikliai	44
5.4.1. EGDV rodiklis	44
5.4.2. EVGN rodiklis	45
5.4.3. ENIS rodiklis	45
5.5. Optimalios alternatyvos parinkimas	45
6. JAUTRUMAS IR RIZIKOS	47
6.1. Jautrumo analizė	47
6.1.1. Kintamųjų nustatymas	47
6.1.2. Tarpusavio priklausomybės įvertinimas	48
6.1.3. Elastingumo analizė	48
6.1.4. Kritiniai kintamieji	48
6.2. Scenarijų analizė	49
6.3. Kintamųjų tikimybės	49
6.4. Rizikų įvertinimas	49
6.4.1. Kintamųjų rizikos įverčiai	50
6.4.2. Rizikos grupės	50
6.4.3. Vertė rizikos grupėse	50
6.4.4. Rizikos grupių vertės laike	50
6.5. Rizikos priimtumas	50
6.6. Rizikų valdymo veiksmai	51
7. PROJEKTO VYKDYMO PLANAS	52
7.1. Projekto trukmė ir etapai	52
7.2. Projekto vieta	52
7.3. Projekto komanda	53
7.4. Projekto prielaidos ir tęstinumas	54
7.5. Kitos išvados	54
PRIEDAI	56

SANTRAUKA

Projekto investicijos skirtos viešosioms gėrybėms (visuomenės gerovei svarbios gėrybės, kuriomis nemokamai gali naudotis itin daug vartotojų, nesunaudojančių jų teikiamos naudos ir nesumažinančių šių gėrybių kiekio) – Vytauto gatvės Kretingos mieste (nuo sklypo, adresu Vytauto g. 114, pradžios iki sankryžos su Žemaitės gatve (sutampančios su magistraliniu keliu A11)) rekonstrukcijos darbams.

Nors Kretingos mieste gyventojų skaičius mažėjo sąlyginai sparčiau nei Kretingos rajone, tačiau Kretingos miestas užima tik apie 2 proc. visos rajono teritorijos, o jame gyvena apie 46 proc. visų savivaldybės gyventojų. Gyventojų skaičiaus pasiskirstymą iš esmės lemia esama infrastruktūra (susiekimas, gyvenamosios aplinkos patrauklumas, švietimo, socialinės, medicinos ir kitos paslaugos bei jų pasiekiamumas), atitinkamai didesnis saugios ir gertų techninių parametų infrastruktūros poreikis yra aktualus ne tik gyventojams, bet ir veikiantiems ūkio subjektams.

Planuojamajame rekonstruoti Vytauto g. ruože vyksta intensyvus krovinių transporto, tranzitinio transporto eismas, nes gatvė jungia krašto kelią Nr. 216 su magistraliniu keliu A11, gatvės ruože įsikūrusi VĮ „Regitra“ Kretingos skyrius, UAB „Kretingos komunalininkas“, keli autoservisai, didesnės gamybinės įmonės; bei viešojo transporto eismas, nes gatvės ruože įsikūręs UAB „Kretingos autobusų parkas“, yra 2 autobusų stotelės. Atsižvelgiant į tai, net ir esant dideliame gyventojų skaičiaus mažėjimui, paklausa Vytauto g. saugaus eismo infrastruktūrai išliks.

Įgyvendinamas investicijų projektas yra svarbus ir aktualus, atitinkantis savivaldybės teritorijų planavimo dokumentų nuostatas, o sėkmingai jo įgyvendinimui nenustatyta jokių teisinių, techninių ir socialinių apribojimų.

Investicijų projekto metu sprendžiamą problematiką galima įvardinti kaip „gerų susisiekimo techninių parametų bei eismo saugumo trūkumas Vytauto gatvėje ir jos gretimybėse Kretingos mieste“.

Nustatytas projekto tikslas – **„tobulinti Kretingos rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių susisiekimo infrastruktūrą“** ir uždavinys – **„Kretingos miesto Vytauto g. techninių parametų bei eismo saugumo gerinimas.“**

Vytauto g. bei jos gretimybėse buvo vykdomas vienas projektas, kurio metu Vytauto-Melioratorių gatvių sankryžoje įrengta aštuoniukės formos žiedinė sankryža, tačiau šiame investicijų projekte numatytos išlaidos nebuvo ir nėra įtrauktos į kitų projektų biudžetus. Gatvės rekonstrukcijos darbus planuojama atlikti per kelių priežiūros plėtros programą.

Išskirtos projekto tikslinės grupės yra Kretingos miesto gyventojai ir Kretingos rajono savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų atstovai (savininkai, darbuotojai).

Projekto organizacija – Kretingos rajono savivaldybės administracija - nepritrūks žmoniškųjų išteklių ir patirties investicijų projekto įgyvendinimui ir suvaldymui.

Projektu planuojama pasiekti sutrumpėjusio kelionės laiko, sumažintų transporto priemonių eksploatacinių sąnaudų bei pagerėjusių eismo saugumo sąlygų pėstiesiems ir dviratininkams minimalius rezultatus, o taip pat gauti socialinę ir ekonominę naudą.

Investicijų projekte išskirtas vienas investavimo objektas – inžineriniai statiniai/tinklai, kuriam nagrinėjamos dvi alternatyvos:

1) I alternatyva. Vytauto g. Kretingos m. (nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės g. (sutampančios su magistraliniu keliu A11)) rekonstravimas;

2) II alternatyva. Vytauto g. Kretingos m. (nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės g. (sutampančios su magistraliniu keliu A11)) rekonstravimas pagal kitą technologiją (susiekimo infrastruktūros daliai naudojant klinkerio dangą, kuri yra ekologiškesnė, ilgaamžiškesnė).

Alternatyvos vertintos SNA metodu, efektyvumo principu, kai nustatomas tas pats siektinas rodiklis – rekonstruota Vytauto g. dalis nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki Žemaitės gatvės (sutampančios su magistraliniu keliu A11) – 0,942 km. Pritaikius 4 proc. FDN ir atlikus finansinę analizę, gauti finansiniai rodikliai abiejų alternatyvų atveju yra neigiami (pirmos alternatyvos atveju FGDV (I) = -1 729 536 Eur, antros alternatyvos atveju FGDV (I) = -2 279 213 Eur), tačiau finansiškai gyvybingi.

Pritaikius transporto ekonominės veiklos sektoriui skirtus konversijos koeficientus (laiko sutaupymus, kelių transporto priemonių eksploatacinių kaštų sutaupymus, nelaimingų atsitikimų sumažėjimą) bei 5 proc. SDN, apskaičiuoti socialinės-ekonominės analizės rodikliai parodė, kad priimtinausia yra pirma alternatyva (EGDV = 1 292 163 Eur, ENIS = 2,00).

Įgyvendinamos alternatyvos biudžetas – 2 354 245,51 EUR su PVM, iš kurių 70 proc. (1647971,86 EUR) bus finansuojama KPPP lėšomis, ir 30 proc. (706273,65 EUR) – Kretingos rajono savivaldybės lėšomis.

Projekto įgyvendinimas apims 25 mėn. (nuo sutarties dėl projekto finansavimo iš KPPP pasirašymo, kuri planuojama 2022 m. gruodžio mėn. 1 d. iki 2024 m. gruodžio mėn. 31 d.).

Investicijų projekto atveju nagrinėtos 4 rizikų grupės: 1) projektavimo; 2) rangos darbų; 3) įsigyjamų paslaugų; 4) turto likutinės vertės.

Investicijų projekto prieduose pateikta investicijų projekto duomenų suvestinė.

1. PROJEKTO KONTEKSTAS

1.1. PASLAUGOS PASIŪLA IR PAKLAUSA

1.1.1. Paslaugos pasiūla

Projekto investicijos skirtos viešosioms gėrybėms (visuomenės gerovei svarbios gėrybės, kuriomis nemokamai gali naudotis itin daug vartotojų, nesunaudojančių jų teikiamos naudos ir nesumažinančių šių gėrybių kiekio, pvz., keliai, šaligatviai, miestų aikštės, tiltai, krašto apsauga, pėsčiųjų takai, švyturiai, gatvių apšvietimas, apžvalgos bokštai, parkai ir t. t.) – gatvės kartu su apšvietimo ir lietaus nuotekų tinklų rekonstrukcijos darbams.

Projekto apimtimi viešoji paslauga – savivaldybės kompetencijai Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu priskiriama funkcija (viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų) – vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas. Šios funkcijos esmė yra užtikrinti kokybišką bei visiems prieinamą susisiekimo infrastruktūrą, ji negali būti nei tiesiogiai privatizuota, nei patikėta vykdyti privačioms struktūroms. Pagrindinis Kretingos rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių plėtros bei priežiūros organizatorius yra Kretingos rajono savivaldybė. Savivaldybės tiesioginei kompetencijai priskiriamos paslaugos, kurias teikiant būtina ypač griežta taisyklių, normų ir standartų kontrolė. Vykdydama savo funkcijas Kretingos rajono savivaldybės taryba tvirtina Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis finansuojamų objektų sąrašus, kuriuose pagal prioritetus numatomi vietinės reikšmės kelių rekonstrukcijos ir remonto darbai. Kretingos miesto vietinės kelių ir gatvių priežiūrą atlieka Kretingos miesto seniūnija.

LR Kelių įstatymo (1995 m. gegužės 11 d. NR. I-891, galiojanti suvestinė redakcija nuo 2022-06-01) 3 straipsnyje nurodoma, kad „keliai, atsižvelgiant į transporto priemonių eismo pralaidumą, socialinę ir ekonominę jų reikšmę, skirstomi į valstybinės reikšmės ir vietinės reikšmės kelius“. Čia pat nurodoma, kad „vietinės reikšmės keliai yra skirstomi į: 1) viešuosius kelius (tai keliai, jungiantys rajoninius kelius, gyvenamąsias vietas, sąvartynus, rekreacijos objektus, lankomus gamtos, kultūros paminklus, taip pat gatvės gyvenamosiose vietovėse, jungiamieji ir kiti keliai, nepriskirti valstybinės reikšmės keliams; 2) vidaus kelius (tai fizinių ar juridinių asmenų, kitų organizacijų, jų padalinių reikmėms naudojami keliai (miškų, nacionalinių parkų, valstybės saugomų teritorijų, pasienio, karjerų, privažiavimo prie hidrotechninių įrenginių, ribotų teritorijų – kiemų keliai ir visi kiti keliai, nepriskirti viešiesiems keliams))“. Valstybinės reikšmės keliais vyksta tarptautinis, tranzitinis, turistinis ir vietinis intensyvus transporto priemonių eismas, o vietinės reikšmės keliai naudojami vietiniam susisiekimui.

Kretinga – miestas vakarų Lietuvoje, Klaipėdos apskrityje, 21 km į šiaurės rytus nuo Klaipėdos. Kretingos miesto plotas – 19,5 km². Kretingos miestas yra Kretingos rajono savivaldybės centras, taip pat Kretingos miesto seniūnijos centras. Miestas yra išsidėstęs pietvakarinėje rajono dalyje. Remiantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu¹, Kretingos miestas priskiriamas B kategorijos urbanistiniams centrams, regioninio lygmens turizmo paslaugų centrams. Kretinga yra išsidėsčiusi 11 km atstumu nuo pagrindinio šalies kurorto – Palangos, todėl patenka į Klaipėdos ir Palangos įtakos zoną. Atstumas iki kitų svarbiausių Lietuvos centrų gana didelis: iki Vilniaus – 315 km, iki Kauno – 218 km.

Kretingos rajono savivaldybės kelių tinklą sudaro valstybinės reikšmės magistraliniai, krašto ir rajoniniai keliai, vietinės reikšmės viešieji ir vidaus keliai bei gatvės. Per Kretingos

---

¹ Patvirtintu 20201 m. rugsėjo 29 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 789

rajono teritoriją praeina šie valstybinės reikšmės keliai: magistralinis kelias A11 (Šiauliai–Palanga), 6 krašto keliai (Nr. 168 Klaipėda-Kretinga, Nr. 169 Skuodas-Plungė, Nr. 216 Gargždai-Kretinga, Nr. 217 Klaipėda- Jokūbavas, Nr. 218 Kretinga-Skuodas, Nr. 226 Kartena-Kūlpėnai-Salantai) ir 29 rajoniniai keliai. Per Kretingos rajono savivaldybės teritoriją (ir per Kretingos miestą) praeina transeuropinio IX geležinkelio transporto koridoriaus IXB atšaka Vilnius–Kaišiadorys–Šiauliai–Klaipėda.

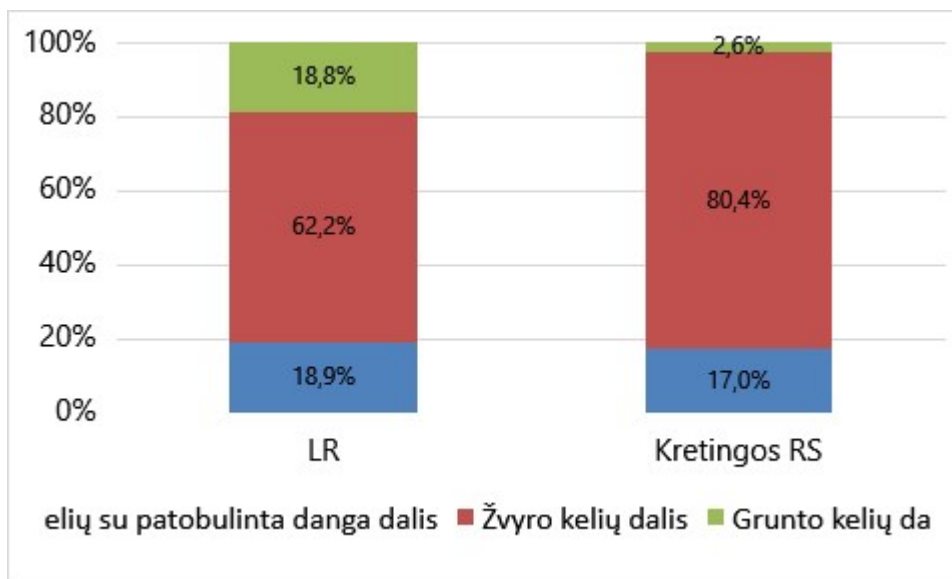
Remiantis Lietuvos statistikos duomenimis, bendras Kretingos rajono kelių ilgis 2021 m. pabaigoje siekė 1268 km, iš jų 391 km (30,8 proc.) yra valstybinės reikšmės keliai, kuriuos valdo, naudoja ir prižiūri LR Susisiekimo ministerijos įsteigtos valstybės įmonės ar jos įgaliotos institucijos. Likę 877 km (69,2 proc.) yra vietinės reikšmės keliai, kurie priklauso Kretingos rajono savivaldybei ar kitiems juridiniams/fiziniais asmenims.

1.1.1.1 lentelė. Kretingos rajono automobilių kelių ilgis metų pabaigoje, km

Laikotarpis	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Vietinės reikšmės keliai	930	900	927	880	877
Valstybinės reikšmės keliai	392	392	391	391	391

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vietinės reikšmės kelių su patobulinta danga ilgis rajone 2021 m. pabaigoje sudarė 17,0 proc. (šalyje – 18,9 proc.), žvyro kelių ilgis – 80,4 proc. (šalyje – 62,2 proc.). Grunto kelių Kretingos rajono savivaldybėje praktiškai nebuvo (tik 2,6 proc.), kai tuo tarpu šalyje – 18,8 proc. vietinės reikšmės kelių ilgio.

1.1.1.1 pav. Kretingos rajono vietinės reikšmės automobilių keliai pagal dangas (2021 m. pabaigos duomenys)

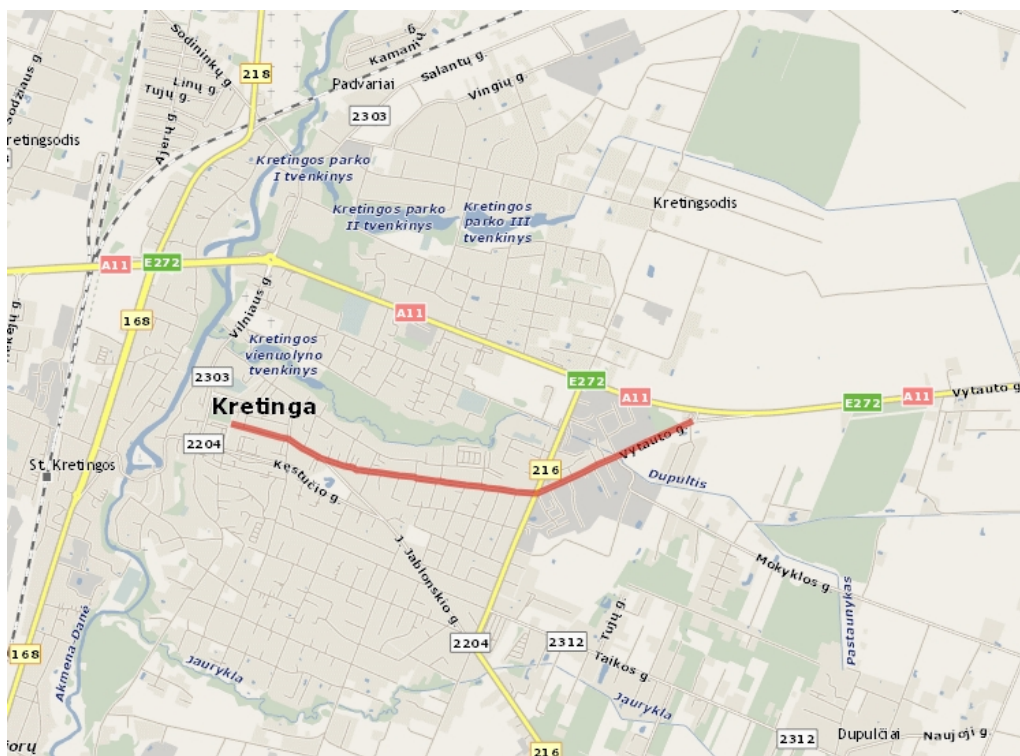
Pagrindine susisiekimo rūšimi Kretingos rajono savivaldybėje yra ir ateityje išliks automobilių transportas. Kretingos rajono savivaldybėje keleiviai 2021 m. buvo vežami 116 autobusų maršrutais (iš jų 69 – autobusų parko maršrutai). Per 2021 m. autobusais Kretingos rajono savivaldybėje buvo pravežta 687 tūkst. keleivių, tai sudarė apie 3,6 proc. Klaipėdos apskrityje autobusais vežamų keleivių skaičiaus. Su savivaldybės centru - Kretingos miestu tiesioginį susisiekimą turi daugelis stambesnių gyvenamųjų vietovių rajone.

Kretingos mieste 2021 m. buvo 14,5 km valstybinės reikšmės kelių (3,8 proc. nuo bendro kelių ilgio Kretingos rajone) ir 76,3 km vietinės reikšmės kelių ir gatvių (8,7 proc. nuo

bendro kelių ir gatvių ilgio Kretingos rajone). 2016-2021 m. laikotarpiu Kretingos miesto kelių ilgis nepakito.

Bendras eismo intensyvumas Kretingos rajone ir mieste yra pakankamai didelis, ypač sezon (vasaros) metu. Pagrindinės miesto gatvės, užtikrinančios miesto gyventojų, svečių bei verslo atstovų susisiekimą yra per miesto teritoriją praeinanti magistralinio kelio A11 atkarpa, Melioratorių, Vilniaus g. (valstybinės reikšmės keliai); taip pat Vytauto g., Tiekėjų g., Birutės g. (tai vietinės reikšmės keliai). Čia vyksta ir intensyviausias eismas.

Šio projekto ribose aktuali **Vytauto gatvė Kretingos mieste**, kuri išsidėsčiusi šiaurės rytinėje miesto dalyje. Vytauto gatvė – tai dvipusio eismo gatvė, kurios plotis nuolat kinta tarp 6,6 m ir 10,5 m. Ties dalimi Vytauto g. praeina Kretingos miesto riba. Gatvė svarbi tuo, kad jungia magistralinį kelią A11 bei krašto kelią Nr. 216. Vytauto gatvės atkarpa važiuoja intensyvus viešojo transporto, tranzitinio transporto krovinių automobilių srautas, kurie atvažiuoja iš valstybinės reikšmės kelio Nr. 216 ir kerta Vytauto g. ruožu į magistralinį kelią A11 bei atvirkščiai.

1.1.1.2. pav. Vytauto gatvė Kretingos mieste

Planuojamos rekonstruoti Vytauto g. dalis prasideda ties sklypu, adresu Vytauto g. 114, ir baigiasi ties sankryža su Žemaitės gatve (sutampančios su magistraliniu keliu A11) (žr. 1.1.1.3. paveikslą). Planuojamos rekonstruoti Vytauto g. dalies ilgis – 0,942 km, gatvės kategorija – C/D (priklausomai nuo atkarpos), važiuojamosios dalies plotis – nuo 5,5 m iki 7,0 m, 2 eismo juostos. Gatvę kerta nemažas kiekis inžinerinių tinklų: dujotiekis, ryšių kabelis, vandentiekis, žemosios įtampos elektros oro linijos kabelis, lietaus nuotakų vamzdis, buitinių ir gamybinių nuotekų šalinimo vamzdis, žemosios įtampos požeminis elektros kabelis, aukštosios įtampos požeminis elektros kabelis, šilumotiekis. Gatvė yra nutiesta 1995 metais.

1.1.1.3. pav. Planuojamos rekonstruoti Vytauto gatvės Kretingos mieste dalis (ištrauka iš techninio projekto)

Vytauto gatvės gretimybėse yra 1 visuomeninės paskirties objektas – krepšinio aikštėlė, adresu Vytauto g. 119. Kultūros paveldo, objektų, saugomų teritorijų gatvės gretimybėse nėra.

Adresu Vytauto g. 114 yra įsikūręs UAB „Kretingos autobusų parkas“ ir 2 autobusų stotelės, iki kurių važiuoja viešasis miesto transportas (maršrutai Nr. 30, 30A, Ž1, Ž2, Ž3, Ž4, Ž5, Ž5A) bei viešais priemiestinis transportas (maršrutai Nr. 34, 34A, 50, 60, 61, 93). Taigi, planuojamajame rekonstruoti gatvės ruože vyksta pakankamai intensyvus viešojo transporto judėjimas.

Planuojamoje rekonstruoti Vytauto gatvės dalies gretimybėse yra gyvenamųjų, prekybos, paslaugų bei pramogų paskirties teritorijų. Čia įsikūrusios UAB „Kretingos komunalininkas“, VĮ Regitra Kretingos filialas, Klaipėdos regiono kelių Kretingos kelių tarnyba, keli autoservisai (UAB „Kretingos smagratis“ (Boch Car Service), UAB „Baltmax auto“), kelios stambesnės gamybos įmonės (UAB „Scandia Steel Baltic“, UAB „Terekas“). Gatvės prieigose yra keletas automobilių stovėjimo aikštelių, netoli sankryžos su Žemaitės al. – degalinė „Viada“.

2017–2021 m. laikotarpiu šalyje ir Klaipėdos apskrityje kelių eismo įvykių, kuriuose nukentėjo žmonės, skaičius mažėjo, o Kretingos rajono savivaldybėje – išaugo (spartus augimas fiksuotas 2021 m.) (žr. 1.1.1.2 lentelę).

1.1.1.2 lentelė. Kelių eismo įvykių, kuriuose nukentėjo žmonės, skaičius

Teritorija	2017	2018	2019	2020	2021	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	3055	2925	3188	2788	2784	-8,9%
Klaipėdos apskritis	450	344	382	378	359	-20,2%
Kretingos r. sav.	37	36	30	30	38	+2,7%

Kretingos rajono savivaldybėje sužeistųjų skaičius ypatingai išaugo 2021 m. (sužeistų asmenų skaičius siekė 51 asmenį, ir per palyginti su 2020 m., padidėjo 45,7 proc., palyginti su 2017 m. nepakito) mažėjo (40,7 proc. arba 24 asmenimis), o žuvusiųjų skaičius – svyravo 2-4 asmenų lygyje. Pažymėtina, kad 2020 m. tiek kelių eismo įvykių skaičius, tiek sužeistų asmenų skaičius juose galėjo mažėti dėl COVID-19 pandemijos ir apribojimų žmonėms laisvai judėti.

1.1.1.3 lentelė. Kelių eismo įvykiuose sužeistųjų ir žuvusiųjų skaičius Kretingos rajono savivaldybėje

Rodiklis	2017	2018	2019	2020	2021	Pokytis, proc.
Sužeistieji	51	45	33	35	51	-40,7%
Žuvusieji	2	3	3	4	3	300.0%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vadovaujantis www.epolicija.lt duomenimis, 2017–2021 metais Kretingos mieste įvyko 79 eismo įvykiai (maždaug 16 kasmet), kuriuose buvo sužeisti 87 žmonės ir žuvo 4 žmonės. 2021 m. palyginti su 2017 m., įskaitinių eismo įvykių šiek tiek padidėjo, sužeistų ir žuvusiųjų skaičius – nepakito. Planuojamoje rekonstruoti Vytauto g. atkarpoje 2019 m. įvyko 1 kelių eismo įvykis, kurio metu buvo sužeistas 1 žmogus.

1.1.1.4 lentelė. Kelių eismo įvykių ir juose sužeistųjų ir žuvusiųjų skaičius Kretingos mieste

Rodiklis	2017	2018	2019	2020	2021	Pokytis, proc.
Eismo įvykių skaičius	13	16	10	26	14	+7,7%
Sužeistieji	16	18	10	27	16	Nepakito
Žuvusieji	0	1	0	3	0	Nepakito

Šaltinis: www.epolicija.lt

Valstybinės reikšmės keliuose Kretingos mieste yra nustatytos kelios „juodosios dėmės“, vietinės reikšmės keliuose „juodųjų dėmių“ nėra nustatinėjama. Tačiau Kretingos rajono savivaldybė gauna gyventojų, verslininkų nusiskundimus apie netvarkingą Vytauto g., pėsčiųjų, dviračių takų trūkumą joje, perėjų trūkumą, parkavimosi vietų stoką, dėl ko gyventojams nesaugu vaikščioti šios gatvės gretimybėse. Pažymėtina, kad planuojama rekonstruoti Vytauto gatvės atkarpa važiuoja intensyvus viešojo transporto, tranzitinio transporto krovinių automobilių srautas (kurie atvažiuoja iš valstybinės reikšmės kelio Nr. 216 ir kerta Vytauto g. ruožu į magistralinį kelią A11 bei atvirksčiai). Per 2021 m. gauti 2 tokie skundai.

2022 m. rugsėjo 5 d. atlikti eismo intensyvumo Vytauto g. (nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės gatve (sutampančia su magistraliniu keliu Nr. A11), Kretingoje, tyrimai. Paskaičiuotas VMPEI siekė 4456 aut./parą. 4456 automobilių naudotojų per parą arba 1626,44 tūkst. automobilių naudotojų per metus (4456 aut./parą * 365 dienos) yra vartotojai, kurie norėtų gauti aukštesnės kokybės viešąsias paslaugas, t. y. kuriems būtų užtikrinami geri gatvės techniniai parametrai. Kokią dalį vartotojų sudaro miesto, rajono ir šalies gyventojai ar svečiai iš užsienio, tyrimas neatliktas, tačiau tikėtina, kad didžioji dalis vartotojų yra Kretingos miesto ar rajono gyventojai, kurie ir sudarys projekto tikslinę grupę.

1.1.2. Paslaugos paklausa

Susisiekimo infrastruktūros plėtros paklausą didžia dalimi lemia bendrosios šalies makroekonominės tendencijos – demografinė, gyventojų užimtumo, verslo vystymosi raida.

Demografinė situacija. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2022 m. pradžioje Kretingos mieste gyveno 18 297 gyventojai ir tai sudarė 48,9 proc. Kretingos rajono savivaldybės gyventojų. Per penkerius metus gyventojų skaičius Kretingos mieste sumažėjo 1,9 proc., nors 2022 m. pradžią palyginus su 2021 m. pradžia gyventojų skaičius Kretingos mieste išaugo. Gyventojų skaičiaus mažėjimo rodiklis yra didesnis nei šalyje (-0,1 proc.), Kretingos rajono savivaldybėje (-1,4 proc.), o Klaipėdos apskrityje gyventojų skaičius pastaruoju 5-rių metų laikotarpiu išaugo 2,2 proc.) (žr. 1.1.2.1 lentelę).

1.1.2.1 lentelė. Gyventojų skaičius metų pradžioje

Vietovė	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	2 808 901	2 794 184	2 794 00	2 795 680	2 805 998	-0,1%
Klaipėdos apskritis	317 252	317 722	319 958	321 849	324 263	+2,2%
Kretingos r. sav.	37 945	37 575	37 425	37 323	37 404	-1,4%
Kretingos m.	18 642	18 184	17 946	17 831	18 297	-1,9%

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Gyventojų kaitą įtakoja tiek vidaus bei užsienio migracijos rodikliai, tiek gimstamumo ir mirtingumo disproporcijos.

1.1.2.2 lentelė. Gimstamumas, mirtingumas ir natūrali gyventojų kaita (asmens)

Teritorija	Požymis	2017	2018	2019	2020	2021	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	Gimstamumas	28696	28149	27393	25144	23330	-18,7%
	Mirtingumas	40142	39574	38281	43547	47746	18,9%
	Natūrali gyventojų kaita	-11446	-11425	-10888	-18403	-24416	-
Klaipėdos apskritis	Gimstamumas	3438	3477	3408	3029	2863	-16,7%
	Mirtingumas	4281	4180	4242	4811	5261	22,9%
	Natūrali gyventojų kaita	-843	-703	-834	-1782	-2398	-
Kretingos r. savivaldybė	Gimstamumas	411	386	388	323	301	-26,8%
	Mirtingumas	537	515	521	555	643	19,7%
	Natūrali gyventojų kaita	-126	-129	-133	-232	-342	-

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento pateikiamais 2016–2020 m. laikotarpio gimusiųjų ir mirusiųjų asmenų skaičiaus duomenimis, Kretingos rajono savivaldybėje fiksuota neigiama natūrali gyventojų kaita, kuri per pastaruosius penkerius metus ypač padidėjo (žr. 1.1.2.2 lentelę). Tokios tendencijos fiksuojamos ir visoje šalyje bei Klaipėdos apskrities teritorijoje.

2022 m. pradžioje Kretingos rajono savivaldybės demografinės senatvės koeficientas (apskaičiuojamas pagal pagyvenusių asmenų ir vaikų santykį) buvo didesnis (130) nei Klaipėdos apskrityje (123), tačiau mažesnis nei vidutiniškai Lietuvoje (134).

Tarptautinė ir vidaus migracija 2017-2019 metais Kretingos rajono savivaldybėje buvo neigiama, tačiau nuo 2020 m. ji tapo teigiama (2020 m. siekė +130, 2021 m. siekė +107). 2020 m. teigiamam neto migracijos rodikliui didžiausią įtaką darė su COVID-19 pandemija susijusios priežastys (dėl neapibrėžtumo pasaulyje, netektų darbo vietų dalis emigracijoje buvusių asmenų sugrįžo ir pan.), nes neto tarptautinė migracija buvo teigiama ir atitinkamai siekė +126 asmenis. Tačiau Kretingos rajono savivaldybė pastaruoju metu tampa populiarese gyvenamoji vieta ir iš kitų Lietuvos teritorijų atvykstantiems tautiečiams – 2021 m. vidaus neto migracija buvo teigiama ir siekė +30 asmenų.

Neigiami gyventojų skaičiaus pokyčiai, gimstamumo ir mirtingumo disbalansas Kretingos rajone didina socialines, jaunimo užimtumo ir darbo rinkos problemas. Tai rodo poreikį tobulinti viešąją Kretingos rajono savivaldybės infrastruktūrą, siekiant atitikti gyventojų poreikius gyventi ir plėsti veiklą besivystančiame Lietuvos mieste.

Užimtumas. 2021 m. Kretingos r. sav. gyveno 19,2 tūkst. užimtų gyventojų, tai sudarė maždaug 51,3 proc. visų Kretingos r. sav. gyventojų. Klaipėdos apskrityje užimtų gyventojų dalis sudarė 48,0 proc., Lietuvoje – 48,7 proc. Lyginant su 2017 m., Kretingos r. savivaldybėje užimtų gyventojų skaičius sumažėjo 1,0 proc. (kaip ir šalyje, apskrityje – 5,4 proc.). Visi Kretingos r. sav. užimti gyventojai 2021 m. sudarė 1,4 proc. visų Lietuvos užimtų gyventojų bei 12,3 proc. visų Klaipėdos apskrities užimtų gyventojų.

1.1.2.3 lentelė. Užimti gyventojai

Vietovė	2017 m.		2021m.		Pokytis, proc.
	tūkst. gyventojų	Kretingos r. sav. dalis, proc.	tūkst. gyventojų	Kretingos r. sav. dalis, proc.	
Lietuvos Respublika	1354,8	1,4	1368,6	1,4	-1,0
Klaipėdos apskritis	149,8	13,0	155,7	12,3	-5,4
Kretingos r. sav.	19,4	100,0	19,2	100,0	-1,0

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2021 m. Kretingos rajone (10,1 proc.) buvo mažesnis nei šalyje (13,0 proc.) bei Klaipėdos apskrityje (11,5 proc.). Tačiau palyginti su 2017 m., rodiklis išaugo 6,0 proc. p. Tam įtakos turėjo COVID-19 pandemijos sukeltos pasekmės. Viena iš sisteminių nedarbo priežasčių yra ta, kad didžioji dauguma bedarbių neturėjo pakankamos profesinės kvalifikacijos įsitvirtinti šiuolaikinėje darbo rinkoje. Pastebėtina, kad išplėtoti ir gyventojų poreikius atitinkanti susisiekimo infrastruktūra prisideda prie patrauklios verslui aplinkos kūrimo, pritraukia naujas investicijas į miestą, sudaro sąlygas kurti naujas darbo vietas.

Verslas. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Kretingos r. sav. 2022 m. per. veikė 1092 ūkio subjektai. Lyginant su 2018 m. pradžios duomenimis, veikiančių ūkio subjektų skaičius išaugo 8,0 proc., kai Klaipėdos apskrityje – 8,4 proc., šalyje – 9,0 proc.:

1.1.2.4 lentelė. Registruotų ir veikiančių ūkio subjektų skaičius metų pradžioje, vnt.

Vietovė	Požymis	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	Įregistruoti ū. s.	225667	232729	240719	250519	255872	13,4%
	Veikiantys ū. s.	104117	105093	107444	108258	113516	9,0%
Klaipėdos apskritis	Įregistruoti ū. s.	24133	24660	25219	26049	24651	2,1%
	Veikiantys ū. s.	11746	11797	12119	12244	12730	8,4%
Kretingos r. sav.	Įregistruoti ū. s.	1886	1949	1971	2032	2061	9,3%
	Veikiantys ū. s.	1011	1034	1044	1037	1092	8,0%

Verslumo lygis Kretingos rajono savivaldybėje 2021 m. – 23 veikiančios mažos ir vidutinės įmonės, tenkančios 1000 gyventojų. Kretingos rajono savivaldybės verslumo lygis buvo 25,8 proc. prastesnis nei Klaipėdos apskrityje ir šalyje (31 MVI/ 1000 gyventojų). Rodiklis, palyginti su 2017 m., išaugo 9,5 proc. Žemesnį verslumo lygį Kretingos rajone iš dalies nulemia rajono ekonominė specializacija. Didžioji dalis Kretingos rajono savivaldybės įmonių dirba žemesnę pridėtinę vertę generuojančiuose sektoriuose: prekybos ir paslaugų (didmeninės ir mažmeninės prekybos; transporto; apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų); apdirbamosios gamybos, statybos, kurioms būdingos darbuotojų skaičiumi didesnės įmonės. Todėl mažai išvystytas smulkus ir vidutinis verslas bei paslaugų sektorius.

Žmonių veikla formuoja darbo, kultūrinių-buitinių, grįžtamųjų kelionių potencialą/poreikį, o transporto sistema šį poreikį realizuoja (tenkina). Ilgalaikiu požiūriu transporto sistema daro įtaką žemės naudojimui mieste, nes gatvių pralaidumo didinimas gerina teritorijų pasiekiamumą, ir sudaro palankias sąlygas vystyti ekonomines veiklas.

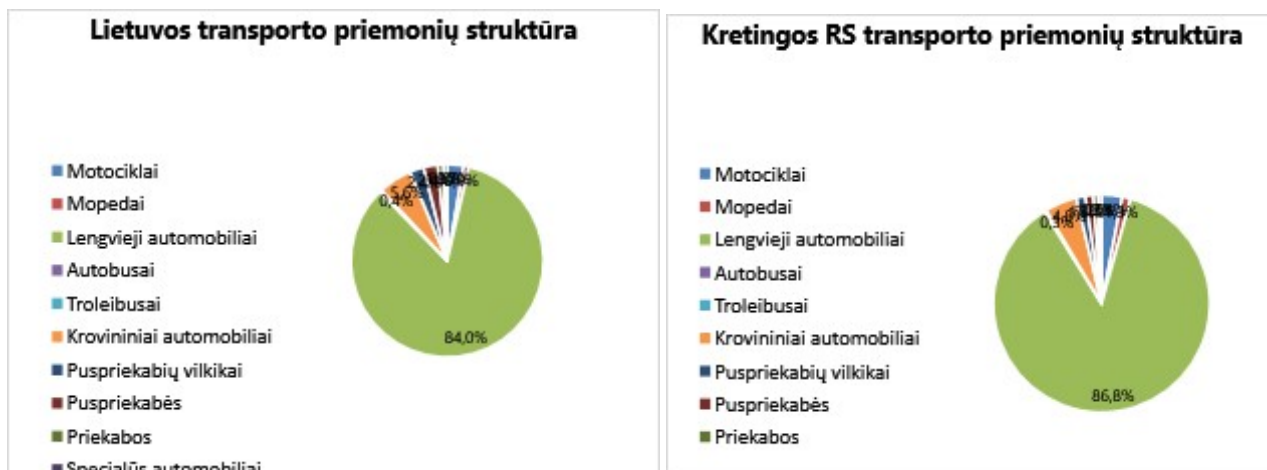
Automobilizacija. Didelę įtaką susisiekimo infrastruktūros poreikiui ir eismo saugumui keliuose bei miesto gatvėse daro augantis automobilių skaičius tiek Kretingos rajono savivaldybėje, tiek ir visoje šalyje. Daugėjant transporto priemonių, auga eismo intensyvumas, tuo pačiu prastėja kelių ir gatvių dangos būklė, didėja transporto priemonių eksploataciniai kaštai ir laiko gaišatys, didėja neigiamas poveikis aplinkai, mažėja eismo saugumas.

2021 m. Lietuvoje individualių lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų, siekė 504, Klaipėdos apskrityje – 500, Kretingos rajone – 577. Palyginti su 2017 m., automobilių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų, augo visose nagrinėjamose teritorijose. Labiausiai jis išaugo Kretingos rajone, - 2021 m. palyginti su 2017 m., išaugo beveik ketvirtadaliu, kai šalyje ir apskrityje augo šiek tiek daugiau nei 20 proc. (žr. 1.1.2.5 lentelę).

1.1.2.5 lentelė. Individualių lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų

Teritorija	2016	2021	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	418	504	20,6%
Klaipėdos apskritis	416	500	20,2%
Kretingos r. sav.	462	577	24,9%

Kretingos rajono savivaldybės transporto sudėtis atitinka bendras Lietuvos tendencijas: lengvieji automobiliai sudaro apie 87 proc. viso transporto skaičiaus (šalyje – 84 proc.). Atsižvelgiant į tai, būtina užtikrinti Kretingos miesto gyventojų kokybišką mobilumą ir saugumą vietiniuose keliuose. Tokiu būdu bus užtikrinamas geras skirtingų teritorijų pasiekiamumas, sudaromos palankios sąlygos plėtoti ekonomines veiklas, o to pasakoje gerinti regiono bei visos šalies socialinius-ekonominius rodiklius.

1.1.2.1 pav. Lietuvos ir Kretingos rajono savivaldybės transporto priemonių struktūros palyginimas 2021 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

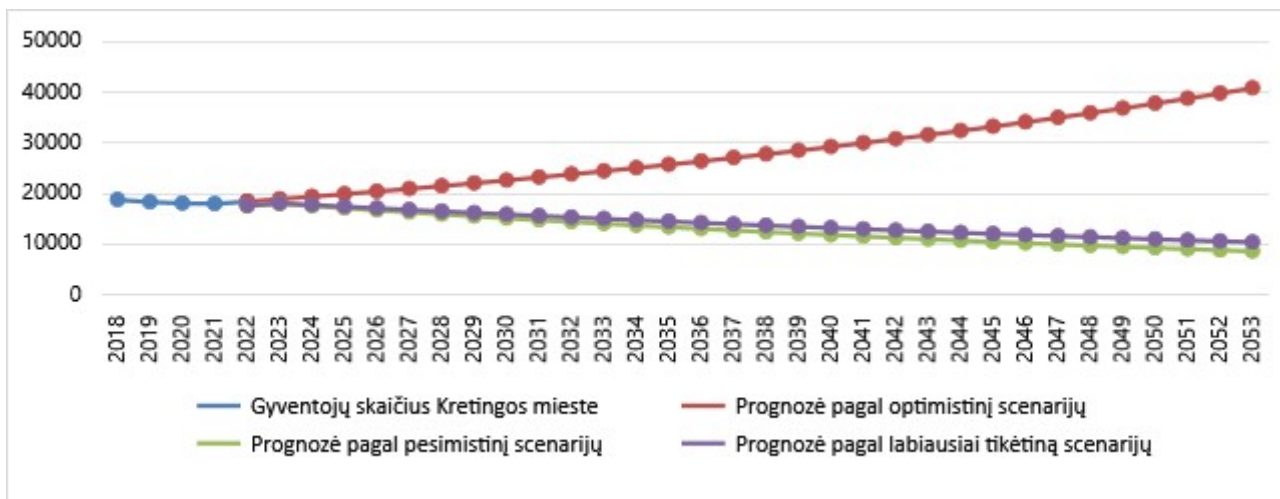
Susisiekimo infrastruktūros gerinimo poreikio prognozės. Vadovaujantis Kretingos rajono savivaldybės duomenimis, 2018-2022 m. pradžios deklaruotų gyventojų skaičius Kretingos mieste sumažėjo vidutiniškai po 1,9 proc. per metus. Labiausiai gyventojų skaičius sumažėjo 2019 m. pradžioje, palyginti su 2018 m. pradžia (t. y. 2,5 proc.), gyventojų skaičius išaugo 2,6 proc. 2021 m. pradžioje, palyginti su 2020 m. pradžia. Atsižvelgiant į esamas gyventojų kaitos tendencijas, formuluojamos trys gyventojų ir viešųjų paslaugų vartotojų (pagrindiniais vartotojais laikomi Kretingos miesto gyventojai) paklausos prognozės iki 2052 m. (atsižvelgiant į atskaitinį projekto laikotarpį – 30 metų) scenarijai:

- 1) **Pesimistinis** – gyventojų skaičius mažės kasmet didžiausiu 2018-2022 metų pradžios buvusių sumažėjimu (2,5 proc. gyventojų skaičiaus sumažėjimas per metus);
- 2) **Labiausiai tikėtinas** – gyventojų skaičius keisis kasmet vidutiniu 2018-2022 metų pradžios buvusių pasikeitimu (1,9 proc. gyventojų skaičiaus mažėjimas per metus);
- 3) **Optimistinis** – gyventojų skaičius didės kasmet didžiausiu 2018-2021 metų pradžios buvusių padidėjimu (2,6 proc. gyventojų skaičiaus padidėjimas per metus);

Tikėtina, kad pasireikš labiausiai tikėtinas scenarijus, nes esminę įtaką jam daro šie veiksniai:

- neigiama natūrali gyventojų kaita;
- augantis arba nekintantis neto migracijos rodiklis.

Nepaisant numatomos Kretingos miesto gyventojų mažėjimo tendencijos (žr. 1.1.5. pav.), akivaizdu, kad ši teritorija 2052 metais vis dar išliks gyvybinga, o įvertinus optimistinio scenarijaus galimybę – teritorijoje gyventojų skaičius gali pradėti augti. Taigi, ilgalaikiu laikotarpiu viešoji bendruomeninė infrastruktūra Kretingos mieste išliks patraukli, saugios susisiekimo infrastruktūros paklausa išliks.

1.1.2.2 pav. Susisiekimo infrastruktūros paklausos prognozė Kretzingos mieste iki 2052 m., atsižvelgiant į gyventojų skaičių

Šaltinis: sudaryta autorių

1.2. TEISINĖ APLINKA

Šiuo projektu gerinama viešoji paslauga – susisiekimo infrastruktūra. Valstybiniai keliai išimtinė teise priklauso Lietuvos Respublikai, o savivaldybė teikdama gyventojams viešąsias paslaugas, vykdo jai pavestas savarankiškas ir valstybės perduotas funkcijas. Kaip jau buvo minėta, pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 str., 32 p. Kretzingos rajono savivaldybė yra atsakinga už savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūrą, taisymą, tiesimą ir saugaus eismo organizavimą. Įgyvendindama nurodytas savarankiškas funkcijas savivaldybė remiasi šiais įstatymais ir teisės aktais:

- **LR teritorijų planavimo įstatymas (1995 m. gruodžio d. Nr. I-1120, galiojanti suvestinė redakcija nuo 2022-07-08).** Vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymu, pagrindinis teritorijų planavimo dokumentas, lemiantis gyvenamųjų vietovių infrastruktūros plėtros kryptis (gatvių tinklą, visuomenines teritorijas, bendrojo naudojimo teritorijas), yra savivaldybės bendrasis planas. Būtent savivaldybės bendrasis planas laikytinas pagrindiniu visuomenės reikmes, t. y. viešąjį interesą, apibrėžiančiu dokumentu.

- **LR žemės įstatymas (1994 m. balandžio 26 d. Nr. I-446, galiojanti suvestinė redakcija nuo 2022-07-01).** Žemės įstatymas reglamentuoja valstybinės žemės valdymą, naudojimą ir disponavimą (Žemės įstatymo 6, 7, 8, 9, 10 str.). Žemės įstatymas nustato, kad valstybinė žemė Vyriausybės nutarimais ir jos nustatyta tvarka gali būti perduota savivaldybėms patikėjimo teise, ir viena iš reikmių yra gatvės ir vietiniai keliai.

- **LR statybos įstatymas (1996 m. kovo 19 d. Nr. I-1240, galiojanti suvestinė redakcija nuo 2022-07-01).** Statybos įstatymas nustato visų statomų, rekonstruojamų statinių esminius reikalavimus, statinių projektavimo, naujų statinių statybos, rekonstravimo, jų pripažinimo tinkamais naudoti, statybos dalyvių, viešojo administravimo subjektų, inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų savininkų (ar naudotojų), kitų juridinių ir fizinių asmenų veiklos šioje srityje principus.

- **Kelių techninis reglamentas KTR 1.01:2008 „AUTOMOBILIŲ KELIAI“** (patvirtinta LR aplinkos ministro ir LR susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3, galiojanti suvestinė redakcija nuo 2014-152-19). Reglamentas nustato iš visų nuosavybės formų kelių už gyvenamųjų teritorijų ribų tiesimo, rekonstravimo ir remonto projektavimo techninius reikalavimus.

• **Apšvietimo elektros įrenginių įrengimo taisyklės** (patvirtinta LR energetikos ministro 2011 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 1-28). Taisyklės nustato gyvenamosios ir negyvenamosios paskirties pastatų patalpų vidinio apšvietimo elektros įrangai, gatvių, kelių, aikščių, parkų ir teritorijų išorinio apšvietimo įrangai miestuose, kaimo gyvenamosiose vietovėse, įmonių ir įstaigų teritorijose, reklaminiam apšvietimui, šviesos ženklams ir iliuminacijai bei ilgalaikės ultravioletinės spinduliuotės įrenginiams reikalavimus.

• **Statybos darbus reglamentuojančiais dokumentais:** 1) statinio kategorija – ypatingas statinys (pagal *Statybos techninį reglamentą STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“*, patvirtintą LR aplinkos ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. D1 –713, galiojanti suvestinė redakcija nuo 2020-06-16); 2) statybos darbų rūšis – rekonstravimas (pagal *Statybos techninį reglamentą STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“*, patvirtintą LR aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622, galiojanti suvestinė redakcija nuo 2018-06-31); 3) statinio ekspertizė privaloma pagal statybos įstatymo 34 straipsnį (nurodyta aukščiau) ir *Statybos techninį reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“* 72 punktą (patvirtintas LR aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738, galiojanti suvestinė redakcija nuo 2022-05-02); 4) techninė priežiūra yra privaloma pagal statybos įstatymo 35 straipsnį (nurodyta aukščiau) arba pagal *Statybos techninį reglamento STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“* 101 punktą (patvirtintas LR aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. D1-848, galiojanti suvestinė redakcija 2022-07-01); 5) statinio projekto vykdymo priežiūra privaloma pagal *Statybos techninį reglamento STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“* 74 punktą.

Vadovaujantis LR Susisiekimo ministerijos 2022-2024 metų strateginiu veiklos plano pakeitimo (patvirtinto LR susisiekimo ministro 2022-06-23 įsakymu Nr. 3-326) programos „Transporto ir ryšių politikos įgyvendinimas (10 001)“ 10-001-11-01(T) Uždaviniu „Užtikrinti optimalų transporto (kelių, vandens, geležinkelio ir oro), pašto ir elektroninių ryšių politikos įgyvendinimą, koordinuoti šių sričių veiklą“ bus įgyvendinama 10-001-11-01-10(TI) priemonė „Finansuoti iš KPPP vietinės reikšmės kelių plėtrą ir priežiūrą“, kuriai 2022 m. skirta 149 643 tūkst. EUR asignavimų. Pagal parengtą Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo 2022-2024 metų sąmatą (patvirtintą LR Vyriausybės 2022-02-23 d. nutarimu Nr. 141), savivaldybių institucijų valdomiems vietinės reikšmės keliams 2022 m. planuojama skirti 159 85 tūkst., 2022 m. – 153 613 tūkst. EUR, 2024 m. – 153 613 tūkst. EUR. Pagal VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktoriaus 2022-03-09 d. įsakymą Nr. VE-40, Kretingos rajono savivaldybei 2022 m. valdomiems vietinės reikšmės keliams skirta 2059,9 tūkst. EUR. Preliminariai 2023 m. ir 2024 m. Kretingos rajono savivaldybės valdomiems vietinės reikšmės keliams skirta po 1979,4 tūkst. EUR (pagal VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktoriaus 2022-03-07 d. įsakymą Nr. VE-36).

Investicijų projektas skirtas Vytauto gatvės ruožo nuo sklypo, adresu Vytauto g. 114, pradžios iki sankryžos su Žemaitės gatve (sutampančios su magistraliniu keliu A11)) rekonstrukcijai. Rekonstruojamos gatvės ruožas susideda iš trijų dalių:

- 1) Vytauto gatvės (sklypas KT8029) dalis, ilgis 0,688 km, kategorija – C, plotis – 7 m, 2 eismo juostų;
- 2) Ties Vytauto gatvės (sklypas KT8029) PK 6+92 į dešinę pusę esantis akligatvis, ilgis – 0,218 km, kategorija – D, plotis – 5,5 m, 2 eismo juostų;
- 3) Ties žiedine sankryža į Vytauto gatvę įsijungia Mokyklos g. dalis (sklypas KT8091), ilgis 0,036 km, kategorija – C, plotis – 7,0 m, 2 eismo juostų.

Bendras rekonstruojamos gatvės atkarpos ilgis - 0,942 km (pagal 2020 m. parengtą techninį projektą, rengėjas – AB „Panevėžio statybos trestas“). Vytauto g. (unikalus nr. 4400-5310-3192) nuosavybės teise priklauso Kretingos rajono savivaldybei. Yra gautas Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Kretingos skyriaus sutikimas vykdyti minėtos gatvės rekonstrukcijos darbus (nesuformuotame žemės sklype). Gatvę kerta nemažas kiekis inžinerinių tinklų: dujotiekis, ryšių kabelis, vandentiekis, žemosios įtampos elektros oro linijos kabelis, lietaus nuotėkų vamzdis, buitinių ir gamybinių nuotekų šalinimo vamzdis, žemosios įtampos požeminis elektros kabelis, aukštosios įtampos požeminis elektros kabelis, šilumotiekis. Gatvė yra nutiesta 1995 metais.

Rekonstruojamos Vytauto gatvės ruožas yra Vytauto gatvės dalis, kuri yra valstybinės reikšmės magistralinio kelio Nr. A11 ir valstybinės reikšmės krašto kelio Nr. 216 jungtis ir skirta tranzitiniam eismui, todėl įgyvendinamas projektas išpildo Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašo), patvirtinto LRV 2005 balandžio 21 d. Nr. 477, 2022 m. vasario 9 d. LRV nutarimo Nr. 112 redakcija) 11.1 punkto reikalavimus. Kartu su investiciniu projektu LR Susisiekimo ministerijai yra teikiamas Kretingos rajono savivaldybės prašymas, siekiant gauti finansavimą Vytauto gatvės ruožo nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės gatve (sutampančios su magistraliniu keliu A11) rekonstrukcijai. Įgyvendinamas projektas taip pat išpildo šiuos Aprašo reikalavimus:

- Rekonstruojama Vytauto gatvė nuosavybės teise priklauso Kretingos rajono savivaldybei;
- Projektas (kurio metu bus rekonstruojama Vytauto gatvės atkarpa) įtrauktas į Kretingos rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių objektų prioritetinių eilių 2022-2024 m. sąrašus (patvirtintus Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2022 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T2-86). Viename iš šių sąrašų, o būtent – Kretingos rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių kapitalinio remonto, rekonstrukcijos ir statybos darbų prioritetinės eilės 2022-2024 metams sąrašė – Vytauto g. atkarpos rekonstrukcijos projekto numeris – ketvirtas;
- 2020 m. yra parengtas techninis projektas „Kelio - Vytauto g. KT8029, KT8091, Kretingos m. (ruožo nuo sankryžos su Melioratorių gatve iki sankryžos su magistraliniu keliu Nr. A11 Šiauliai – Palanga) rekonstravimo projektas“ (AB „Panevėžio statybos trestas“);
- Investiciniu projektu prisidedama prie Strateginio valdymo metodikos (patvirtintos 2021 m. balandžio 28 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 292, galiojanti suvestinė redakcija nuo 2021-11-01) 118 punkto nuostatų:
  - investicijų projektas atitinka 2022-2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos susisiekimo plėtros programą, patvirtintą LRV 2022 m kovo 16 d. nutarimu Nr. 245; atitinka konkretų Programoje nurodytą NPP uždavinį „5.3 uždavinys. Gerinti transporto junglumą šalies viduje, su ES valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalimis, užtikrinti eismo saugumą“;
  - investicijų projektas neturi neigiamo poveikio NPP horizontaliems principams (atitinka darnaus vystymosi principą, nes rekonstruotas kelias bus pritaikytas socialiai pažeidžiamų asmenų – neįgaliųjų poreikiams; inovatyvumo principą, nes rekonstruojant kelią bei kitas inžinerines sistemas (apšvietimą, lietaus nuotakyną) bus naudojamos naujausios medžiagos ir techninė/ technologinė įranga; lygių galimybių principą, nes tiek tiekėjai, vykdančios rangos darbus ir/ ar paslaugas, tiek visi sukurto

viešosios paslaugos – vietinės reikšmės kelio – vartotojai nebus diskriminuojami dėl jų lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, socialinės padėties, amžiaus arba seksualinės orientacijos bei turės galimybę nevaržomai tokiomis pačiomis kaip ir kitų asmenų sąlygomis naudotis paslaugomis, infrastruktūra, transportu ir kitomis priemonėmis);

- investicijų projektas dera su pagrindiniu ES konkurencijos taisyklių tikslu – užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą, t. y. bus sudarytos vienodos sąlygos konkuruoti visoms įmonėms, investicinio projekto metu teikiančioms rangos darbų ar susijusias paslaugas, tuo pačiu užtikrinant geriausios kokybės produktą už mažiausią kainą vartotojams;
- investicijų projektas turi aiškų pamatuojamą ir realų rezultatą – po projekto įgyvendinimo bus rekonstruota 0,942 km Vytauto g. atkarpos;
- investicijų projektui įgyvendinti reikalingų lėšų efektyvus panaudojimas (pasirinkta projekto įgyvendinimo alternatyva atsiperka socialiniu-ekonominiu požiūriu ir yra geresnė už kitą nagrinėtą alternatyvą, žr. 5 skyrių);
- investicijų projekto vykdytojas – Kretingos rajono savivaldybė – organizaciniu ir finansiniu požiūriu yra pajėgus tinkamai ir laiku įgyvendinti projektą bei užtikrinti projekto rezultatų tęstinumą (žr. 2.4. poskyri).

Įgyvendinant projektą, jokių teisinių apribojimų, nevertinant statybų techninių reglamentų, higienos ir aplinkos apsaugos normų laikymosi, nėra nustatyta.

Poveikio aplinkai vertinimas nėra reikalingas, kadangi projektu įrengiama infrastruktūra nepatenka į sąrašą planuojamos ūkinės veiklos, kurios poveikis aplinkai privalo būti vertinamas. Nagrinėjama teritorija nepatenka į „Natura 2000“ teritoriją.

Įgyvendinus investicijų projektą, žemės nuosavybės teisės nekis, t. y. jos išliks Lietuvos Respublikos nuosavybe, o rekonstruotas statinys nuosavybės, valdymo ir priežiūros teisėmis bei pareigomis priklausys Kretingos rajono savivaldybei. Už sukurtos viešosios infrastruktūros būklės palaikymą, priežiūrą ir tvarkymą bus atsakinga Kretingos rajono savivaldybės administracija.

1.3. SPRENDŽIAMOS PROBLEMOS IR JŲ ATSIRADIMO PRIEŽASTYS

Kretingos mieste planuojama rekonstruoti Vytauto gatvės dalis nuo sklypo, adresu Vytauto g. 114, iki sankryžos su Žemaitės gatve (sutampančios su magistraliniu keliu A11) Vytauto gatvė išsidėsčiusi šiaurės rytinėje miesto dalyje. Planuojamos rekonstruoti Vytauto g. dalies ilgis – 0,942 km, gatvės kategorija – C/D (priklausomai nuo atkarpos), važiuojamosios dalies plotis – nuo 5,5 m iki 7,0 m, 2 eismo juostos. Ties dalimi Vytauto g. praeina Kretingos miesto riba. Gatvė svarbi tuo, kad jungia magistralinį kelią A11 bei krašto kelią Nr. 216. Vytauto gatvės atkarpa važiuoja intensyvus viešojo transporto, tranzitinio transporto krovinių automobilių srautas, kurie atvažiuoja iš valstybinės reikšmės kelio Nr. 216 ir kerta Vytauto g. ruožu į magistralinį kelią A11 bei atvirkščiai.

Bendras eismo intensyvumas Kretingos rajone ir mieste yra pakankamai didelis, ypač sezono (vasaros) metu. Pagrindinės miesto gatvės, užtikrinančios miesto gyventojų, svečių bei verslo atstovų susisiekimą yra per miesto teritoriją praeinanti magistralinio kelio A11 atkarpa, Melioratorių, Vilniaus g. (valstybinės reikšmės keliai); taip pat Vytauto g., Tiekėjų g., Birutės g. (tai vietinės reikšmės keliai). Čia vyksta ir intensyviausias eismas.

Kaip nurodyta pasiūlos ir paklausos analizėje, Vytauto g. Kretingos mieste yra išsidėsčiusi miesto pakraštyje, kur yra gyvenamųjų namų (tiek individualių, tiek daugiabučių), gamybos, paslaugų ir kitokių verslo įmonių. Gatvė vidutiniškai intensyviai naudojama, tačiau jos apkrovimas ir eismo intensyvumas ateityje tik didės. Gatvėje intensyviai juda lengvasis, krovinis transportas, viešasis transportas (rekonstruojamoje gatvės atkarpoje yra įsikūrę UAB „Kretingos autobusų parkas“, SĮ „Kretingos komunalininkas“, VĮ „Regitra“ Kretingos filialas, kelios stambesnės gamybinės įmonės, autoservisai). Analizėje atskleista, jog rekonstruojamoje Vytauto g. atkarpoje įvyksta eismo įvykių, kurių metu sužalojami žmonės. Yra gauti žmonių skundai dėl netvarkingos kelio dangos, kuri įtakojo transporto priemonių sugadinimą, pėsčiųjų ir dviračių takų, perėjų, parkavimo vietų trūkumą, dėl ko keliauti pėstiesiems, dviratininkams gatvės gretimybėse yra nesaugu.

Vytauto gatvė yra strategiškai svarbi, nes ji jungia valstybinės reikšmės magistralinį kelią A11 su valstybinės reikšmės krašto keliu Nr. 216.

Eismo intensyvumas – vienas svarbiausių rodiklių, rekonstruojant ar tiesiant naują kelią. 2022 m. rugsėjo 5 d. atlikti eismo intensyvumo Vytauto g. (nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryža su Žemaitės gatve (sutampančia su magistraliniu keliu Nr. A11), Kretingoje, tyrimai. Tyrimo metu matuoti eismo srautai trijuose Vytauto g. 3-juose taškuose. Atliekant matavimus, didžiausias eismo intensyvumas fiksuotas Vytauto g. 114. Čia vidutinis eismo intensyvumas siekė 336 aut./val. Paskaičiuotas VMPEI siekė 4456 aut./parą. Per metus vidutinis eismo intensyvumas siekia 1626,440 tūkst. automobilių (2454 aut./parą * 365 dienos). Šių automobilių naudotojai (1626,44 tūkst. asmenų) per metus, vykstantys Vytauto g., yra priskiriami paslaugos vartotojams, kurie norėtų gauti aukštesnės kokybės viešąsias paslaugas, t. y. norėtų, kad būtų užtikrinti geri gatvės techniniai parametrai. Transporto srautų matavimo ataskaita pateikiama prieduose. Taip pat prie paslaugos vartotojų galima priskirti pėsčiuosius, tačiau pėsčiųjų srautai nėra matuojami ir skaitinė reikšmė nenustatoma.

Eismo intensyvumo tyrimo metu Vytauto g. (nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryža su Žemaitės gatve (sutampančia su magistraliniu keliu Nr. A11) apskaičiuotas vidutinis greitis siekia 42,85 km/val., kai leistinas vidutinis greitis siekia apie 50 km/val. Skaiciuojant priimtinas vidutinis greitis po gatvės rekonstrukcijos planuojamas 45 km/ val. (nes bus įrengti keli greičio ribojimai – greičio kalneliai). Dėl lėčiau važiuojančių transporto priemonių ilgiau užtrunkama kelionėje.

Projektas (kurio metu bus rekonstruojama Vytauto gatvės atkarpa) įtrauktas į Kretingos rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių objektų prioritetinių eilių 2022-2024 m. sąrašus (patvirtintus Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2022 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T2-86).

Gatvės danga (asfalto) yra susidėvėjusi, daug skersinių ir išilginių įtrūkimų, iškilinėjęs, turintis daug lopų ir duobių. Šaligatviai – iš betoninių plytelių ir trinkelų dangos, prastos būklės, jų trūksta. Automobiliai daug kur statomi važiuojamoje kelio dalyje. Lietingu laikotarpiu ant gatvės ir šaligatvių kaupiasi vanduo. Gatvės aplinka nėra pritaikyta laisvam žmonių su negalia judėjimui. Gatvę kerta nemažas kiekis inžinerinių tinklų: dujotiekis, ryšių kabelis, vandentiekis, žemosios įtampos elektros oro linijos kabelis, lietaus nuotakų vamzdis, buitinių ir gamybinių nuotekų šalinimo vamzdis, žemosios įtampos požeminis elektros kabelis, aukštosios įtampos požeminis elektros kabelis, šilumotiekis.

1.3.1 pav. Vytauto gatvės situacija Kretingos mieste

Šaltinis: sudaryta autorių

Teritoriniu požiūriu paslauga aktualiausia Kretingos miesto gyventojams bei atvykstantiems svečiams iš visos Kretingos rajono savivaldybės teritoriją Vytauto gatvėje. Kretingos gatvės infrastruktūra yra viešoji, todėl ja gali naudotis ne tik miesto gyventojai, bet ir rajono, apskrities, šalies gyventojai ir svečiai iš užsienio šalių.

Toliau lentelėje yra pateikiama suformuluota problema ir pagrindinės jos atsiradimo priežastys.

1.3.1 lentelė. Problemos ir jų priežastys

Problema/ apribojimai	Pagrindinės priežastys
Kelionės laikas	Dėl nekokybiškos gatvės dangos, intensyvaus eismo, kelkraščiuose parkuojamų transporto priemonių, besikaupiančio lietaus vandens ant gatvės yra pasiekiamas sąlyginai mažesnis transporto priemonių greitis, kuris įtakoja ilgesnį kelionės laiką. Vytauto gatvė yra išsidėsčiusi Kretingos miesto pakraštyje, jungianti magistralinį kelią ir krašto kelią Nr. 216, čia įsikūrę UAB „Kretingos autobusų parkas“, SĮ „Kretingos komunalininkas“, VĮ „Regitra“ Kretingos skyrius, kelios didesnės gamybinės įmonės, autoservisai, todėl čia vyksta intensyvus lengvųjų automobilių, krovininių automobilių viešojo transporto eismas. Dabartiniai gatvės techniniai parametrai (C/D kategorija) nėra pilnai pritaikyti tokiam eismui.
Transporto priemonių eksploatacinės sąnaudos	Prasti gatvės techniniai parametrai (prasta nusidėvėjusi gatvės asfalto danga) didina transporto priemonių eksploatacinės sąnaudas, t. y. transporto priemonių valdytojai išleidžia daugiau lėšų remontui ir kurui.
Nepakankamas eismo saugumas	Vytauto gatvės prieigose esantys šaligatviai yra prastos būklės, jų trūksta, t. y. nėra vientiso pėsčiųjų-dviraičių tako, kai kuriomis atkarpomis žmonėms/ dviratininkas reikia eiti/ važiuoti veja arba kelkraščiu, ant šaligatvių ir gatvės kaupiasi lietaus vanduo, todėl yra neužtikrinamas eismo saugumas. Stokojama perėjų, parkavimosi vietų. Taip pat gatvės ruože yra fiksuojami įskaitiniai eismo įvykiai. Gatvės atkarpa nepritaikyta

Šaltinis: sudaryta autorių

Apibendrintai investicijų projekto metu sprendžiamą problematiką galima įvardinti kaip „gerų susisiekimo techninių parametru bei eismo saugumo trūkumas Vytauto gatvėje ir jos gretimybėse Kretingos mieste“.

Siekiant saugaus eismo ir gerų susisiekimo infrastruktūros techninių parametru Vytauto g. Kretingoje, būtinos investicijos į važiuojamosios dalies dangos atnaujinimą, automobilių parkavimo aikštelių atnaujinimą ir plėtrą, šaligatvių atnaujinimą ir plėtrą, dviračių tako įrengimą, lietaus nuotekų sistemų atnaujinimą ir plėtrą, atraminės sienos įrengimą, laiptų įrengimą, ženklinimo įrengimą, eismo saugumo priemonių (greičio kalnelių) įrengimą, viešojo transporto stotelių atnaujinimą ir plėtrą, apšvietimo atnaujinimą ir plėtrą, mažosios architektūros elementų įrengimą. Įgyvendinus projekto veiklas, numatoma C gatvės kategorija.

Projektu išsprendžiamos problemos:

- Kelionės laiko mažinimas;
- Transporto priemonių eksploatacinių sąnaudų mažinimas;
- Pagerinamas eismo saugumas.

Nekreipiant dėmesio į vis prastėjančią gatvės būklę ir toliau ją eksploatuojant didėtų vartotojų nepasitenkinimas esama situacija, augtų išlaidos gatvės priežiūrai, ilgėtų kelionės laikas, didėtų transporto priemonių eksploatacinės sąnaudos, mažėtų eismo dalyvių saugumas, tiek vykstantiems transporto priemonėmis, tiek pėsčiomis, dviračiais, asmenys su negali ir toliau negalėtų laisvai judėti gatve ir prieigomis.

Tobulinant Kretingos miesto susisiekimo sistemą ir plėtojant kelių infrastruktūrą, tiesiogiai daroma įtaka Kretingos miesto ir rajono bei Klaipėdos apskrities socialiniam ekonominiam gyvenimui, užtikrinama gyvenimo kokybė ir saugumas, prisidedama prie ekologinių problemų sprendimo. Susisiekimo sistemos vystymas yra neatskiriama Kretingos miesto darniosios plėtros dalis, užtikrinanti atskirų miesto teritorijų gyventojų poreikius ir kompleksinę plėtrą, didinanti patrauklumą ir investicijų pritraukimą darbo vietų kūrimui ir socialinės infrastruktūros plėtrai.

Apibendrinimas. Nors Kretingos mieste gyventojų skaičius mažėjo sąlyginai sparčiau nei Kretingos rajone, tačiau Kretingos miestas užima tik apie 2 proc. visos rajono teritorijos, jame gyvena apie 49 proc. visų savivaldybės gyventojų. Gyventojų skaičiaus pasiskirstymą iš esmės lemia esama infrastruktūra (susiekimas, gyvenamosios aplinkos patrauklumas, švietimo, socialinės, medicinos ir kitos paslaugos bei jų pasiekiamumas), atitinkamai didesnis saugios ir gertų techninių parametru infrastruktūros poreikis yra aktualus ne tik gyventojams, bet ir veikiantiems ūkio subjektams. Taigi, nors gyventojų skaičius tiek Kretingos rajone, tiek Kretingos mieste mažėja, tačiau augantis verslo subjektų skaičius bei Vytauto gatvės išsidėstymas mieste (gatvė išsidėsčiusi miesto pakraštyje, jungianti magistralinį kelią A11 bei krašto kelią Nr. 216) bei vertinant tai, kad Kretinga – šalia Palangos esantis miestas, kuris sezono metu sulaukia didelių eismo srautų, sudaro sąlygas didėti eismo intensyvumui šioje gatvėje. Dar daugiau, dėl Vytauto gatvėje veikiančių autoservisų, didesnių gamybos įmonių, UAB „Kretingos autobusų parkas“, SĮ „Kretingos komunalininkas“, VĮ „Regitra“ Kretingos filialo, Vytauto gatve juda pakankamai nemažas srautas tiek lengvųjų, tiek krovininių automobilių, tiek viešojo transporto priemonių. Atsižvelgiant į tai, net ir esant gyventojų skaičiaus mažėjimui, paklausa Vytauto g. saugaus eismo infrastruktūrai išliks.

Įgyvendinamas investicijų projektas yra svarbus ir aktualus, atitinkantis savivaldybės teritorijų planavimo dokumentų nuostatas, o sėkmingai jo įgyvendinimui nenustatyta jokių teisinių, techninių ir socialinių apribojimų. Investicijų projekto metu sprendžiamą problematiką galima įvardinti kaip „gerų susisiekimo techninių parametrų bei eismo saugumo trūkumas Vytauto gatvėje ir jos gretimybėse Kretingos mieste“.

2. PROJEKTO TURINYS

2.1. PROJEKTO TIKSLAS IR UŽDAVINYS

Kretingos rajono savivaldybės administracijos inicijuojamo projekto tikslas – **tobulinti Kretingos rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių susisiekimo infrastruktūrą.**

Siekiant projekto tikslo, keliamas uždavinys – **Kretingos miesto Vytauto g. techninių parametrų bei eismo saugumo gerinimas.**

2.2. PROJEKTO SĄSAJOS SU KITAIŠ PROJEKTAIS

Kretingos rajono savivaldybės administracijos įgyvendinti, įgyvendinami bei planuojami įgyvendinti įvairūs infrastruktūriniai projektai neturi tiesioginių sąsajų su planuojamu įgyvendinti investiciniu projektu. Vytauto g. bei jos gretimybėse buvo vykdomas vienas projektas, kurio metu Vytauto-Melioratorių gatvių sankryžoje įrengta aštuoniukės formos žiedinė sankryža. Projekto darbų vertė – 1,251 mln. EUR, iš kurių 683,6 tūkst. EUR – LAKD lėšos, 568,1 tūkst. EUR – Kretingos rajono savivaldybės biudžeto lėšos. Dabartinio investicinio projekto darbai prasidės nuo tos vietos, kur pasibaigė Melioratorių-Vytauto gatvės žiedinės sankryžos įrengimo darbai.

Šiame investicijų projekte numatytos išlaidos nebuvo ir nėra įtrauktos į kitų projektų biudžetus.

2.3. PROJEKTO TIKSLINĖS GRUPĖS IR PROJEKTO POVEIKIO RIBOS

Investicijų projekto tikslinės grupės:

1) **Kretingos miesto gyventojai.** Pagrindinės tikslinės grupės dydis – 18 297 gyventojų (2022 m. pradžios duomenys). Tikslinės grupės poreikiai susiję su viešosios aplinkos gyvenamojoje teritorijoje saugumu ir patogumu (dėl sutvarkytos ir prižiūrimos gatvės, rekonstruoto lietaus nuotakyno, įrengtų parkavimo vietų automobiliams sutrumpėtų kelionės laikas, pagerėtų gyvenamosios, darbo vietų ir visuomeninių objektų pasiekiamumas tiek važiuojant nuosavu, tiek viešuoju transportu, nebūtų didinamos transporto priemonių eksploatacinės sąnaudos, dėl įrengtų šaligatvių bei apšvietimo – būtų užtikrinamas jų saugumas).

2) **Kretingos rajono savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų atstovai (savininkai, darbuotojai).** Pagrindinės tikslinės grupės dydis – 1092 vnt. ūkio subjektų (2021 m. pabaigos duomenys). Tikslinės grupės poreikiai susiję su viešosios aplinkos Vytauto g. kurioje jie lankosi verslo tikslais (atvažiuoja gauti paslaugų į VĮ „Regitra“, autoservisus, kitas prekybos ar paslaugų vietas, degalinę ir pan.), saugumu ir patogumu (dėl sutvarkytos ir prižiūrimos gatvės sutrumpėtų kelionės laikas, pagerėtų darbo/ verslo objektų/ paslaugų teikimo vietų pasiekiamumas, nebūtų didinamos jų transporto priemonių eksploatacinės sąnaudos).

Įvertinus planuojamo įgyvendinti investicijų projekto poveikį tikslinėms grupėms, galima teigti, kad pagrindinė tikslinė grupė yra Kretingos miesto gyventojai bei Kretingos rajono savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų atstovai (savininkai, darbuotojai), todėl teritoriniu atžvilgiu projekto ribos yra Kretingos rajono savivaldybė.

Įvertinus įgyvendinamo investicijų projekto poveikį tikslinėms grupėms, galima teigti, kad **teritorinė projekto apimtis** yra Kretingos miestas, tačiau poveikį pajus visi Kretingos rajono savivaldybės, Lietuvos gyventojai ir svečiai iš užsienio, kurie važiuos Vytauto gatve Kretingos mieste.

2.4. PROJEKTO ORGANIZACIJA

Projekto organizacija – Kretingos rajono savivaldybė. Projekto įgyvendinimu rūpinasi Kretingos rajono savivaldybės administracija, kuri atlieka ir projekto pareiškėjo funkcijas.

Kretingos rajono savivaldybės administracija yra biudžetinė įstaiga, kurios savininkė – Kretingos rajono savivaldybė, o savininko teises ir pareigas įgyvendina Kretingos rajono savivaldybės taryba. Savivaldybės administracija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Vietos savivaldos, Valstybės tarnybos, Viešojo administravimo, Biudžetinių įstaigų įstatymais, Vyriausybės nutarimais, kitais teisės aktais, Savivaldybės tarybos veiklos reglamentu, Tarybos sprendimais, mero potvarkiais, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais ir Kretingos rajono savivaldybės administracijos nuostatais. Įstaigos vadovas yra Administracijos direktorius, kuris yra pavaldus Tarybai, atskaitingas Tarybai ir merui. Administracijos direktorius į pareigas skiriamas mero teikimu Tarybos sprendimu Tarybos įgaliojimų laikui politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu.

Savivaldybės administracijos tikslas – įgyvendinti teisės aktų nustatytas funkcijas, organizuojant kokybišką viešųjų paslaugų teikimą, kuo efektyviau tenkinant bendruomenės interesus. Savivaldybės administracijos uždaviniai:

- 1) Kretingos rajono savivaldybės teritorijoje organizuoti ir kontroliuoti Savivaldybės institucijų sprendimų įgyvendinimą arba pačiai juos įgyvendinti;
- 2) įgyvendinti įstatymus ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, nereikalaujančius Savivaldybės tarybos sprendimų;
- 3) įstatymų nustatyta tvarka organizuoti Kretingos rajono savivaldybės biudžeto (toliau – savivaldybės biudžetas) pajamų, išlaidų ir kitų piniginių išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą;
- 4) organizuoti ir kontroliuoti Savivaldybės turto valdymą ir naudojimą. Šiam uždaviniui įgyvendinti Savivaldybės taryba paveda Savivaldybės administracijai vykdyti socialinės ir gamybinės infrastruktūros objektų projektavimo ir statybos užsakovo funkcijas;
- 5) administruoti viešųjų paslaugų teikimą;
- 6) rengti Savivaldybės tarybos sprendimų, Kretingos rajono savivaldybės mero potvarkių ir Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų projektus;
- 7) atlikti Savivaldybės tarybos (mero sekretoriato, jeigu jis yra sudarytas), Savivaldybės mero, Savivaldybės tarybos narių ir savivaldybės kontrolieriaus finansinį, ūkinį ir materialinį aptarnavimą;
- 8) per įgaliotus valstybės tarnautojus atstovauti Savivaldybei savivaldybės įmonių ir akcinių bendrovių valdymo organuose.

Kretingos rajono savivaldybės administracijos rekvizitai pateikiami 2.4.1 lentelėje.

2.4.1 lentelė. Projekto pareiškėjo rekvizitai

Pavadinimas	Kretingos rajono savivaldybės administracija
Adresas	Savanorių g. 29A, LT-97111 Kretinga
Įstaigos kodas	188715222
Teisinė forma	Biudžetinė įstaiga
Telefonas	+370 445 51294
El. pašto adresas	savivaldybe@kretinga.lt
Interneto svetainės adresas	www.kretinga.lt

Šaltinis: Kretingos rajono savivaldybės internetinė svetainė www.kretinga.lt

2.4.1 paveiksle pateikiama projekto pareiškėjo – Kretingos rajono savivaldybės administracijos – organizacijos struktūra.

2.4.1 pav. Projekto pareiškėjo organizacijos struktūra

Šaltinis: Kretingos rajono savivaldybės internetinė svetainė www.kretinga.lt

Savivaldybės administraciją sudaro struktūriniai padaliniai, į struktūrinius padalinius neįeinantys valstybės tarnautojai ir savivaldybės administracijos filialai – seniūnijos (savivaldybės administracijos struktūriniai teritoriniai padaliniai). Kretingos rajono savivaldybės administracijai vadovauja administracijos direktorius, jam pavaldus pavaduotojas ir Centralizuoto audito skyrius, 16 kitų skyrių, 1 tarnyba, 3 specialistai bei 9 seniūnijos.

Kretingos rajono savivaldybės administracija turi didelę patirtį įgyvendinant ir valdant įvairius infrastruktūros modernizavimo ir kūrimo projektus viešųjų pastatų modernizavimo, kelių plėtros ir rekonstravimo, vandentiekio ir nuotekų surinkimo tinklų plėtros ir rekonstravimo, viešųjų erdvių tvarkymo, socialinėje, švietimo ir kitose srityse.

Atsižvelgiant į organizacijos patirtį, anksčiau vykdytų projektų apimtis ir jų įvairovę, galima teigti, kad Kretingos rajono savivaldybė bus pajėgi įgyvendinti investicijų projektą tiek finansiniu, organizaciniu, fiziniu, tiek ir veiklos rezultatų sukūrimo požiūriu.

2.5. PROJEKTO SIEKIAMŲ REZULTATAI

Įgyvendinti ketinamo projekto rezultatai – rekonstruota Vytauto gatvė Kretingos mieste. Siekiami minimalūs rezultatai pateikiami 2.5.1 lentelėje.

2.5.1 lentelė. Siekiami minimalūs rezultatai

Problema/ apribojimai	Pagrindinės priežastys	Siekiami minimalūs rezultatai
Kelionės laikas	Dėl nekokybiškos gatvės dangos, intensyvaus eismo, kelkraščiuose parkuojamų transporto priemonių, besikaupiančio lietaus vandens ant gatvės yra pasiekiamas sąlyginai mažesnis transporto priemonių greitis, kuris įtakoja ilgesnį kelionės laiką. Vytauto gatvė yra išsidėsčiusi Kretingos miesto pakraštyje, jungianti magistralinį kelią ir krašto kelią Nr. 216, čia įsikūrę UAB „Kretingos autobusų parkas“, SĮ „Kretingos komunalininkas“, VĮ „Regitra“ Kretingos skyrius, kelios didesnės gamybinės įmonės, autoservisai, todėl čia vyksta intensyvus lengvųjų automobilių, krovininių automobilių viešojo transporto eismas. Dabartiniai gatvės techniniai parametrai (C/D kategorija) nėra pilnai pritaikyti tokiam eismui.	Rekonstruota gatvė, sankryžos ir nuovažos, parkavimo vietos automobiliams, lietaus nuotakynas, visos gatvės atkarpos kategorija - C. Laiko sutaupymai darbo reikalais ir ne darbo reikalais vykstančio keleivio, patogesnis susisiekimas tiek lengviesiems automobiliams, tiek viešajam transportui, tiek sunkiasvoriam transportui. Įgyvendinus projektą planuojama, kad vidutinis gatvės atkarpos įveikimo laikas išaugs nuo 42,85 km/h iki 48 km/h, t.y. 12,03 proc. Kelionės laiko sutrumpėjimą pajus visi transporto priemonių vairuotojai ir keleiviai. Lengvųjų automobilių VMPEI siekia 3422 automobilius per parą. Vadovaujantis metodika lengvųjų automobilių keleivių skaičius vidutiniškai siekia 1,2 keleivio. Autobusų ir mikroautobusų VMPEI siekia 398 automobilius per parą, o vienoje transporto priemonėje vidutiniškai vyksta 17 keleivių. Per parą kelionės laiko sutrumpėjimą pajus 10870 keleiviai. Sunkvežimių VMPEI – 477 transporto priemonių per parą. Laiko sutaupymai sunkvežimiui skaičiuojami, kaip pervežamo krovinio laiko vertė. Per parą bus sutaupomas laikas 477 pervežamiems kroviniams.
Transporto priemonių eksploatacinės sąnaudos	Prasti gatvės techniniai parametrai (dangos deformacijos ir pan.) didina transporto priemonių eksploatacinės sąnaudas, t. y.	Rekonstruota gatvė, sankryžos ir nuovažos, parkavimo vietos automobiliams, lietaus nuotakynas, visos gatvės atkarpos kategorija - C. Taupomos lėšos transporto priemonių remontui. Kelių transporto priemonių

	transporto priemonių valdytojai išleidžia daugiau lėšų remontui ir kurui.	eksploatacinių sąnaudų sutaupymai (TPES) skaičiuojami 4297 transporto priemonėms per parą (netraukiami dviračiai ir motociklai), o sumažėjusias išlaidas pajus transporto priemonių naudotojai, t. y. viešosios paslaugos vartotojai.
Nepakankamas eismo saugumas	Vytauto gatvės prieigose esantys šaligatviai yra prastos būklės, jų trūksta, t. y. nėra vientiso pėsčiųjų-dviračių tako, kai kuriomis atkarpomis žmonėms/dviratininkas reikia eiti/ važiuoti veja arba kelkraščiu, ant šaligatvių ir gatvės kaupiasi lietaus vanduo, todėl yra neužtikrinamas eismo saugumas. Taip pat gatvės ruože yra fiksuojami įskaitiniai, eismo įvykiai. Gatvės atkarpa nepritaikyta laisvam asmenų su negali judėjimui.	Įrengti šaligatviai, apšvietimas, rekonstruotas lietaus nuotakynas. Geresnes eismo saugumo sąlygas dėl įrengtos infrastruktūros pajus visi Kretingos miesto gyventojai – 18297 asmenys (pėstieji ir dviratininkai).

Šaltinis: sudaryta autorių

Minimalūs rezultatai, kurių turi būti siekiama įgyvendinamu projektu nustatyti statybos techniniu reglamentu STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, kuris 2011 m. gruodžio 2 d. patvirtintas LR aplinkos ministro įsakymu Nr.D1-933 (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2022-03-11).

Numatomų uždavinių kiekybinių rezultatų kokybei užtikrinti numatoma, kad visos veiklos ir siekiama rekonstruoti infrastruktūra privalomai turės atitikti Lietuvos Respublikos ir Europos normų reikalavimus. Projekto kokybiniai rodikliai bus užtikrinti projekto metu numatytus rangos darbus atliekant pagal galiojančius įstatyminius ir poįstatyminius reikalavimus.

Kretingos miesto Vytauto g. techninių parametrų kokybės pagerėjimą pajus ir tiesioginę naudą gaus 4456 transporto priemonių naudotojų per parą be pėsčiųjų ir dviratininkų (apskaičiuotas VMPEI) bei 18297 Kretingos miesto gyventojų (dėl sutvarkytos pėsčiųjų, dviračių takų infrastruktūros, apšvietimo, pagerėjusių sąlygoti vykti viešuoju transportu). Projekto rezultatais taip pat naudosis Kretingos rajono bei šalies gyventojai, taip pat svečiai iš užsienio.

Kretingos miesto gyventojams bus patenkinti patrauklesnės, švaresnės bei saugesnės gyvenamosios aplinkos poreikiai. Kretingos rajono savivaldybės teritorijoje veikiančios verslininkai bei verslo įmonių darbuotojai, kurie lankosi Vytauto g. Kretingos mieste esančioje VĮ „Regitra“, autoservisuose, kitose prekybos ir paslaugų teikimo vietose, degalinėje, taip pat pajus naudą dėl saugesnės, patrauklesnės susisiekimo infrastruktūros Vytauto g. Be aiškiai išmatuojamų rezultatų, papildomai bus pasiekta ir sudėtingai išmatuojama socialinė-ekonominė nauda Kretingos miestui:

- pagerės Kretingos miesto patrauklumas;
- pagerės eismo saugumo situacija Kretingos mieste;
- padidės investicinės aplinkos patrauklumas.

Projekto įgyvendinimui bus panaudotos Kretingos rajono savivaldybės, LR valstybės biudžeto (Kelių priežiūros plėtros programos) lėšos. Išlaidas, susijusias su investicijų projekto tęstinumu, patirs Kretingos rajono savivaldybės administracija.

Įgyvendinus projektą bus užtikrinta darnesnė vietinės reikšmės kelių tinklo plėtra.

Apibendrinimas. Nustatytas projekto tikslas – „**tobulinti Kretingos rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių susisiekimo infrastruktūrą**“ ir uždavinys – „**Kretingos miesto Vytauto g. techninių parametrų bei eismo saugumo gerinimas.**“ Projektas turi sąsają su įgyvendintu Melioratorių-Vytauto gatvės žiedinės sankryžos įrengimo projektu, tačiau šiame investicijų projekte numatytos išlaidos nebuvo ir nėra įtrauktos į kitų projektų biudžetus. Numatoma Vytauto g. rekonstrukcijos darbus atlikti per kelių priežiūros plėtros programą. Pažymėtina, jog išlaidos, būtinos inicijuojamam investicijų projektui, nėra ir nebus įtrauktos į kitų projektų biudžetus ir veiklų nedubliuos. Išskirtos projekto tikslinės grupės yra Kretingos miesto gyventojai ir Kretingos rajono savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų atstovai (savininkai, darbuotojai). Projekto organizacija – Kretingos rajono savivaldybės administracija - nepritrūks žmogiškųjų išteklių ir patirties investicijų projekto įgyvendinimui ir suvaldymui. Projektu planuojama pasiekti sutrumpėjusio kelionės laiko, sumažintų transporto priemonių eksploatacinių sąnaudų bei pagerėjusių eismo saugumo sąlygų pėstiesiems ir dviratininkams minimalius rezultatus, o taip pat gauti socialinę ir ekonominę naudą.

3. GALIMYBĖS IR ALTERNATYVOS

3.1. ESAMA SITUACIJA

Kretingos miesto gatvių priežiūrai ir remontui, valymui ir apšvietimui kasmet skiriamos lėšos. Kelių, gatvių, pėsčiųjų takų, aikščių priežiūrą Kretingos mieste atlieka Kretingos miesto seniūnija. Kretingos rajono savivaldybės administracijos pateiktais duomenimis, projekto ribose nesikeis gatvės valymo ir apšvietimo išlaidos, todėl šios išlaidos nebus projekto atskaitos taškas. Planuojama, kad išlaidų pokytis bus fiksuojamas infrastruktūros priežiūros darbams (dangos remontui ir pan.). Šių darbų išlaidos bus investicijų projekto atskaitos taškas. Pažymėtina, kad smulkų remontą savivaldybės atlieka tik vietinės reikšmės keliuose.

3.1.1 lentelė. Kretingos miesto susisiekimo infrastruktūros priežiūros išlaidos, tūkst. EUR

Išlaidų kategorija	2017	2018	2019	2020	2021
Susisiekimo infrastruktūros (vietinės reikšmės gatvių ir kelių, dviračių takų ir pėsčiųjų takų, šaligatvių) priežiūros išlaidos, tūkst. EUR	386,0	346,1	411,73	298,9	472,0
Vidutiniškai vienam km tenkančių susisiekimo infrastruktūros priežiūros išlaidų, EUR/ km	5059	4536	5396	3917	6186
Gatvių apšvietimo išlaidos, tūkst. EUR	190,0	220,0	215,0	205,0	250,0
Vidutiniškai vienam km tenkančių gatvių apšvietimo išlaidų, EUR/ km	2490	2883	2818	2687	3277
Susisiekimo infrastruktūros (vietinės reikšmės gatvių ir kelių, dviračių takų ir pėsčiųjų takų, šaligatvių) smulkaus remonto išlaidos, tūkst. EUR	119,13	124,7	113,63	150,95	133,0
Vidutiniškai vienam km tenkančių susisiekimo infrastruktūros remonto išlaidų, EUR/ km	1561	1634	1489	1978	1743

Šaltinis: sudaryta autorių

Kretingos mieste vidutiniškai vienam kilometrui, vertinant 2017-2021 m. laikotarpį, teko tokios išlaidos:

- susisiekimo infrastruktūros priežiūros išlaidos – 5019 EUR/ km;
- apšvietimo išlaidos – 2831 EUR/ km;
- susisiekimo infrastruktūros remonto išlaidos – 1681 EUR/ km.

Jeigu Kretingos rajono savivaldybė neįgyvendintų projekto, kasmet planuojamo rekonstruoti Vytauto g. ruožo (0,942 km) priežiūros išlaidos vidutiniškai siektų 1584 Eur (1681 Eur/km* 0,942 km).

Neįgyvendinus projekto ir susisiekimo infrastruktūros būklei blogėjant, kaštai susisiekimo infrastruktūros remontui tik didėtų.

3.2. GALIMOS PROJEKTO VEIKLOS

Vadovaujantis „Investicijų projektų rengimo metodika“, patvirtinta 2014 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2014/8-337 (2019 m. rugpjūčio 14 d. įsakymo Nr. 2019/8-214 redakcija) (Metodika) rengiamo investicijų projekto vertė neviršija 15 mln. EUR, todėl toliau nebus identifikuojamos galimos projekto įgyvendinimo veiklos ir nebus sudaromas „ilgasis“ veiklų sąrašas.

3.3. VEIKLŲ VERTINIMO KRITERIJAI

Veiklų vertinimo kriterijai sudaromi tuo atveju, kai formuojamas „ilgasis“ veiklų sąrašas. Šiuo atveju veiklų vertinimo kriterijai neformuojami.

3.4. TRUMPASIS VEIKLŲ SĄRAŠAS IR PROJEKTO ĮGYVENDINIMO ALTERNATYVŲ APRAŠYMAS

Pagal Metodiką, kadangi rengiamo investicijų projekto vertė neviršija 15 mln. EUR, tačiau yra didesnė nei 300 tūkst. EUR, yra formuojamas „trumpasis“ veiklų sąrašas, vadovaujantis Metodikos 4 priedu.

Atsižvelgiant į projekto problemą, pagrindines priežastis ir siekiamus minimalius rezultatus, investicijų projekte išskirtas vienas investavimo objektas – „inžineriniai statiniai/tinklai“ (pagal Metodikos 4 priedą). Pagrindinė projekto įgyvendinimo alternatyva šiam investavimo objektui – „esamo inžinerinio statinio (gatvės ruožo) keitimas“. Šiam objekto tipui, pagal Metodikos 4 priedą, minimaliai privalomos išnagrinėti ir palyginti projekto įgyvendinimo alternatyvos yra:

1. Esamo inžinerinio statinio (gatvės ruožo) keitimas;
2. Esamo inžinerinio statinio techninių savybių gerinimas;
3. Inžinerinių statinių nuoma/ panauda;
4. Trūkstumų paslaugų užtikrinimas perkant paslaugas rinkoje.

3.4.1. lentelė. Galimų projekto įgyvendinimo alternatyvų įvertinimas

Alternatyvos	Pagrindimas
I alternatyva (pagrindinė)	<p>Esamo inžinerinio statinio (gatvės ruožo) keitimas</p> <p>Vadovaujantis techniniu projektu, planuojama Vytauto g. Kretingos mieste ruože nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 pradžios iki sankryžos su Žemaitės gatve (sutampančios su magistraliniu keliu A11) atlikti rekonstrukcijos darbus, kuriuos sudarys važiuojamosios dalies, sankryžų ir nuovažų rekonstrukcija; automobilių parkavimo vietų įrengimas; šaligatvių atnaujinimas ir įrengimas, dviračių tako įrengimas; lietaus nuotekų sistemų įrengimas; atraminės sienos, laiptų įrengimas; viešojo transporto stotelių įrengimas; ženklinimo ir eismo saugumo priemonių įrengimas; apšvietimo atnaujinimas; mažosios architektūros elementų įrengimas. Po projekto įgyvendinimo gatvės kategorija bus pakeista į C (kai kuriose gatvės atkarpose iki projekto įgyvendinimo buvo D kategorija).</p> <p>Technologiniu požiūriu alternatyva yra galima ir nėra kliūčių jos įgyvendinimui, nes alternatyvos įgyvendinimui yra parengtas techninis projektas.</p> <p>Teisiniu požiūriu alternatyvos įgyvendinimas, nevertinant statybos techninių reglamentų, higienos ir aplinkos apsaugos normų laikymąsi, neturi jokių apribojimų. Projekto įgyvendinimas nepakeis nuosavybės ir disponavimo teisių, lyginant su pradine projekto situacija.</p> <p>Įgyvendinus šiuos darbus, pagerėtų Vytauto gatvės ruožo sklypo adresu Vytauto g. 114 pradžios iki sankryžos su Žemaitės gatve (sutampančios su magistraliniu keliu A11) techniniai parametrai, kas įtakotų kelionės laiko sutrumpėjimą važiuojant gatve bei nebebūtų gadinamos transporto priemonės (būtų taupomo automobilių savininkų eksploataciniai, remonto kaštai), tuo pačiu pagerėtų eismo saugumas (nes įrengiami šaligatviai, dviračių takas, pėsčiųjų takas, apšvietimas, greičio kalneliai ir pan.). Todėl būtų išspręsta projekto problematika ir pasiekti minimalūs rezultatai. Taigi, projektas įgyvendinamas ir socialiniu-ekonominiu požiūriu.</p> <p>Todėl alternatyva bus nagrinėjama toliau.</p>
II alternatyva	Esamo inžinerinio statinio (gatvės ruožo) techninių savybių pagerinimas

Alternatyvos	Pagrindimas
	<p>Siekiant tik pagerinti gatvės ruožo technines savybes, būtų minimaliai tvarkoma važiuojamoji Vytauto gatvės dalis nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 pradžios iki sankryžos su Žemaitės gatve (sutampančios su magistraliniu keliu A11). Nebūtų įrengiamos parkavimo vietos, nebūtų pertvarkomos sankryžos, nebūtų įrengiami pėsčiųjų, dviračių takai bei apšvietimas, eismo saugumo priemonės, nebūtų įrengiami paviršinių nuotekų tinklai ir kt. darbai. Socialiniu-ekonominiu požiūriu bei technologiniu problematika būtų išspręsta laikinai ir nepilnai ir nepasiekti visi minimalūs rezultatai, nes nebūtų pagerinamas eismo saugumas (dėl to, kad neįrengiami pėsčiųjų, dviračių takai, apšvietimas, greičio kalneliai), tik dalinai būtų sutrumpinamas kelionės laikas, nes būtų tik pagerinama asfalto danga, bet neįrengiamos automobilių parkavimo vietos. Teisiniu požiūriu alternatyvos įgyvendinimas, nevertinant statybos techninių reglamentų, higienos ir aplinkos apsaugos normų laikymąsi, neturi jokių apribojimų. Projekto įgyvendinimas nepakeis nuosavybės ir disponavimo teisių, lyginant su pradine projekto situacija.</p> <p>Todėl toliau alternatyva nebus nagrinėjama.</p>
III alternatyva	<p>Inžinerinių statinių nuoma/ panauda</p> <p>Alternatyvos įgyvendinimas nei socialiniu-ekonominiu, nei teisiniu, nei technologiniu požiūriu yra neįmanomas, kadangi faktiškai neegzistuoja miestų susisiekimo infrastruktūros nuomos paslaugų rinka. Reikia pažymėti, kad miesto susisiekimo infrastruktūros naudojimas laikytinas viešąja paslauga, kas sąlygoja, jog tai yra viešoji gėrybė, kurios naudojimosi išmatuoti neįmanoma, taigi ir tokių paslaugų nuoma/panauda yra neįmanoma.</p> <p>Neįgyvendinus projekto, nebus sutvarkytas Vytauto g. ruožas Kretingos mieste, todėl neišspręsta projekto problematika ir nepasiekti minimalūs rezultatai.</p> <p>Todėl toliau alternatyva nebus nagrinėjama.</p>
IV alternatyva	<p>Trūkстамų paslaugų užtikrinimas, perkant paslaugas rinkoje</p> <p>Alternatyvos įgyvendinimas nei socialiniu-ekonominiu, nei technologiniu požiūriu yra neįmanomas, kadangi faktiškai neegzistuoja miestų susisiekimo infrastruktūros pirkimo-pardavimo rinka. Reikia pažymėti, kad miesto susisiekimo infrastruktūros naudojimas laikytinas viešąja paslauga, kas sąlygoja, jog tai yra viešoji gėrybė, kurios naudojimosi išmatuoti neįmanoma, taigi ir tokių paslaugų nuoma/panauda yra neįmanoma.</p> <p>Teisiniu požiūriu tokių paslaugų teikimas irgi būtų neįmanomas, kadangi, LR Viešųjų pirkimų įstatymu nebūtų galima įsigyti ilgalaikių paslaugų – ribojami susitarimai, kuriais paslaugos teikiamos ilgiau kaip 36 mėnesius, o susisiekimo infrastruktūros naudojimas yra ilgalaikė (daugiau kaip 36 mėnesių) paslauga. Teisiniu požiūriu galima tik įsigyti viešųjų erdvių kokybės gerinimui reikalingus darbus.</p> <p>Neįgyvendinus projekto, nebus sutvarkytas Vytauto g. ruožas Kretingos mieste, todėl neišspręsta projekto problematika ir nepasiekti minimalūs rezultatai.</p> <p>Todėl toliau alternatyva nebus nagrinėjama.</p>

Šaltinis: sudaryta autorių

Kadangi pagal Metodiką privalu išnagrinėti bent dvi alternatyvas, tai yra pasirenkamos tokios alternatyvos:

- ✓ **I alternatyva. Vytauto g. Kretingos m. (nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės g. (sutampančios su magistraliniu keliu A11)) rekonstravimas**, kuri atitinka 3.4.1. lentelėje nagrinėtą I alternatyvą „Esamo inžinerinio statinio (gatvės ruožo) keitimas“. Alternatyvos metu planuojami šie darbai:
  - važiuojamosios dalies, sankryžų ir nuovažų rekonstrukcija;
  - automobilių parkavimo vietų įrengimas;
  - šaligatvių ir dviračių tako įrengimas;
  - atraminės sienos, laiptų įrengimas;
  - horizontalus kelio dangos ženklavimas ir kelio ženklų, eismo saugumo priemonių įrengimas;
  - viešojo transporto stotelių įrengimas;
  - apšvietimo sistemos rekonstrukcija;
  - paviršinių nuotekų tinklų įrengimas;
  - mažosios architektūros elementų įrengimas.

✓ **II alternatyva. Vytauto g. Kretingos m. (nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės g. (sutampančios su magistraliniu keliu A11)) rekonstravimas pagal kitą technologiją**. Alternatyvos metu planuojami tie patys darbai ir kiekiai, kaip ir I alternatyvos atveju, keisis tik susisiekimo infrastruktūros medžiagos (klojamas klinkeris, kuris yra ekologiškesnis, ilgaamžiškesnis).

3.4.2. lentelė. I ir II alternatyvų fiziniai pasiekimo rodikliai

Numatomi darbai	I ir II alternatyva
Važiuojamosios dalies, sankryžų ir nuovažų asfalto įrengimas, kv. m	8928
Automobilių parkavimo vietų įrengimas, kv. M	1206
Šaligatvių įrengimas, kv. m	2943
Dviračių tako įrengimas, kv. m	1691
Atraminės sienos įrengimas, kompl.	1
Laiptų įrengimas, kompl.	1
Horizontalusis ženklavimas, kompl.	1
Kelio ženklų įrengimas, vnt.	32
Eismo saugumo priemonių (greičio kalnelių) įrengimas, kompl.	1
Autobusų stotelių įrengimas, vnt.	2
Apšvietimo tinklų įrengimas (šviesos diodų lempų), vnt.	64
Paviršinių nuotekų tinklų įrengimas, kompl.	1
Paviljonų įrengimas, vnt.	2
Suolų įrengimas, kompl.	8
Stovų įrengimas, vnt.	8
Šiukšliadėžių įrengimas, vnt.	7

Šaltinis: sudaryta autorių vadovaujantis Techniniu projektu

3.5. ANALIZĖS METODO PASIRINKIMAS

Projekto investavimo objektas – inžineriniai statiniai/ tinklai, todėl vadovaujantis investicinių projektų rengimo metodika pasirenkamas SNA (sąnaudų naudos analizės) metodas. Finansinei ekonominei analizei naudojama SNA skaičiuoklė.

Apibendrinimas. Investicijų projekte išskirtas vienas investavimo objektas – inžineriniai statiniai/ tinklai, kuriam nagrinėjamos dvi alternatyvos: 1) I alternatyva. Vytauto g. Kretingos m. (nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės g. (sutampančios su magistraliniu keliu A11)) rekonstravimas; 2) II alternatyva. Vytauto g. Kretingos m. (nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės g. (sutampančios su magistraliniu keliu A11)) rekonstravimas pagal kitą technologiją. Projekto alternatyvų vertinimas ir palyginimas atliekamas vadovaujantis sąnaudų naudos analizės (SNA) metodu apskaičiuotais rezultatais.

Vytauto g. (ruožo nuo sankryžos su Melioratorių g. iki magistralinio kelio Nr. A11), apšvietimo ir lietaus nuotekų tinklų rekonstravimo Kretingos mieste projektas

4. FINANSINĖ ANALIZĖ

Finansinė analizė atliekama nagrinėjant finansinius projekto įgyvendinimo alternatyvų pinigų srautus. Jai atlikti naudojamas pinigų srautų metodas: projekto išlaidos (investicijos, veiklos sąnaudos, mokesčiai ir pan.) suprantamos kaip neigiami pinigų srautai, o projekto įplaukos (finansavimas, likutinė vertė, veiklos pajamos ir pan.) – kaip teigiami pinigų srautai. Finansiniams rodikliams apskaičiuoti viso ataskaitinio laikotarpio grynujų pinigų srautai diskontuojami.

4.1. PROJEKTO ATASKAITINIS LAIKOTARPIS

Vadovaujantis Metodika, investicijų projekto ataskaitinis laikotarpis – 30 metų, nes projektas priskiriamas prie transporto plėtros sektoriaus projektų.

Pirmieji projekto įgyvendinimo metai bus sutarties dėl finansavimo iš KPPP su LR susisiekimo ministerija pasirašymo metai (2022 metai), tai vadinamieji nuliniai metai. Paskutiniai projekto įgyvendinimo metai – 2052 m.

4.2. FINANSINĖ DISKONTO NORMA

Remiantis Europos Komisijos kaštų-naudos rengimo rekomendacijomis (*Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects*), Lietuvoje įgyvendinamiems investicijų projektams finansinė diskonto norma (FDN) turi būti nustatyta atskiru Finansų ministerijos priimtu teisės aktu. Tokiu atveju, atliekant finansinę analizę, reikėtų taikyti Finansų ministerijos nustatytą FDN. Tol, kol valstybės lygmeniu FDN nenustatyta, finansinėje analizėje taikytina **4 proc. FDN**.

4.3. PROJEKTO LĖŠŲ SRAUTAS

Projekto lėšų srautų analizė apima projekto investicijų, projekto investicijų likutinės vertės, projekto veiklos pajamų, projekto veiklos išlaidų, projekto mokesčių ir projekto finansavimo analizę.

4.3.1. Investicijų išlaidos

Projekto investicijos – tai visos projekto veikloms įgyvendinti reikalingos išlaidos, kurias planuojama patirti sukuriant apibrėžtus projekto rezultatus. Šioje investicijų projekto dalyje yra realiai įvertintas investicijų lėšų poreikis ir suplanuota reali investicijų išlaidų patyrimo eiga, dalis ir proporcijos.

I alternatyvos rangos darbų (kartu su įrengimais) kaina grindžiama techninio projekto „Kelio – Vytauto g. KT8029, KT8091, Kretingos m. (ruožo nuo sankryžos su Melioratorių gatve iki sankryžos su magistraliniu keliu Nr. A11 Šiauliai – Palanga) rekonstravimo projektas“ sąmatiniais skaičiavimais, pagal kuriuos ji siekia 1742,395 tūkst. Eur su PVM. Kadangi sąmatos buvo suskaičiuotos 2020 m. 04 mėn. kainomis, tai pritaikomas statybos kainų indeksas, kuris 2022 m. 07 mėn. palyginus su 2020 m. 04 mėn. pasikeitė (padidėjo) 33,1075 proc. Todėl į biudžetą traukiama rangos darbų kaina 1742,395 tūkst. EUR + 1742,395 tūkst. EUR*33,1075 proc. = 2319,259 tūkst. EUR.

Techninio projekto parengimo išlaidos grindžiamos 2019-07-12 sutartimi Nr. S1-694 su AB „Panevėžio trestas“; ekspertizės išlaidos – pagal sutartį Nr. CPO 140442 su UAB

“Statybos projektų ekspertizė; investicinio projekto parengimo išlaidos – pagal sutartį su UAB „Generalis“. Projekto vykdymo priežiūros paslaugos grindžiamos 2019-07-12 sutartimi Nr. S1-694 su AB “Panevėžio trestas” ir analogiškai padidinamos 33,1075 proc. statybos kainų indekso padidėjimu. Į I alternatyvos biudžetą bus traukiamos techninės priežiūros ir projekto vykdymo priežiūros paslaugos, kurios apskaičiuojamos pagal Sistelos normatyvus. Bendra inžinerinių paslaugų suma siektų 139,156 tūkst. EUR (apskaičiuojama 2319,259 tūkst. EUR * 6 proc.). Nuo šios sumos skaičiuojama 14 proc. techninės priežiūros paslaugoms arba 19,482 tūkst. EUR.

Bendra I alternatyvos investicijų suma siekia **2354,246 tūkst. EUR su PVM**. Šios sumos išskaidymas pagal biudžeto eilutes ir metus pateikiamas 4.3.1.1 lentelėje. Tikslios investicijų sumos bus nustatytos atlikus visus viešuosius pirkimus.

4.3.1.1. lentelė. I alternatyvos biudžetas (tūkst. EUR)

Biudžeto straipsnis	VISO, EUR SU PVM	Patirta iki 2022 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	Išlaidų pagrindimas
Investicinio projekto parengimas	3744.95		3744.95			Pagal sutartį su UAB "Generalis"
Techninio projekto parengimas	10648.00	10648.00				Pagal 2019-07-12 sutartį Nr. S1-694 su AB "Panevėžio statybos trestas"
Ekspertizė	790.00		790.00			Pagal sutartį Nr. CP0140442 su UAB "Statybos projektų ekspertizė"
Rangos darbai (kartu su įrengimais)	2319258.66			1159629.33	1159629.33	Pagal parengtas techninio projekto sąmatas rangos darbų suma siekia 1742395 EUR, tačiau dėl išaugusių statybos kainų pridedamas 33,1075 proc. statybos kainų indekso padidėjimas (pagal Statistikos departamento duomenis)
Techninės priežiūros paslaugos	19481.77			9740.89	9740.89	Pagal SISTELA įkainius
Projekto vykdymo priežiūros paslaugos	322.12			161.06	161.06	Pagal 2019-07-12 sutartį Nr. S1-694 su AB "Panevėžio statybos trestas" suma siekia 242 EUR, tačiau dėl išaugusių statybos kainų pridedamas 33,1075 proc. statybos kainų indekso padidėjimas (pagal Statistikos departamento duomenis)
Iš viso:	2354245.51	10648.00	4534.95	1169531.28	1169531.28	

Šaltinis: sudaryta autorių

Įgyvendinant II alternatyvą, planuojama keisti tik susisiekimo infrastruktūros medžiagas (klojamas klinkeris, kuris yra ekologiškesnis, ilgaamžiškesnis), todėl yra parengtos tik susisiekimo dalies preliminarios sąmatos (žr. 4 priedą). Dėl to rangos darbų vertė padidės 561,724 tūkst. Eur (palyginti su I alternatyvos rangos darbų verte). Savo ruožtu, paviršinių nuotekų infrastruktūros, apšvietimo infrastruktūros rekonstrukcija, investicijų projekto parengimo sąnaudos planuojamos tame pačiame lygyje, kaip ir I alternatyvos atveju. Visos inžinerinės paslaugos skaičiuojamos pagal Sistelą. Inžinerinėms paslaugoms numatoma 6 proc. nuo rangos darbų sumos, t. y. 172,859 tūkst. EUR, iš kurių 72 proc. arba 124,458 tūkst. EUR – techninio projekto parengimui, 14 proc. arba 24,2 tūkst. EUR – techninei priežiūrai ir po 7 proc. arba po 12,1 tūkst. EUR – projekto vykdymo priežiūrai bei ekspertizei. Gauname, kad II alternatyvos biudžetas siekia – **3057,587 tūkst. EUR su PVM**.

4.3.1.2 lentelė. II alternatyvos biudžetas (tūkst. EUR)

Biudžeto straipsnis	VISO, EUR SU PVM	Patirta iki 2022 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	Išlaidų pagrindimas
Investicinio projekto parengimas	3744.95		3744.95			Pagal sutartį su UAB "Generalis"
Techninio projekto parengimas	124458.47		124458.47			Pagal SISTELA įkainius
Ekspertizė	12100.13			12100.13		Pagal SISTELA įkainius
Rangos darbai (kartu su įrengimais)	2880983.11			1440491.56	1440491.56	Pagal SISTELA įkainius (padidėjimas 24.22 proc. palyginti su I alternatyva)
Techninės priežiūros paslaugos	24200.26			12100.13	12100.13	Pagal SISTELA įkainius
Projekto vykdymo priežiūros paslaugos	12100.13			6050.06	6050.06	Pagal SISTELA įkainius
Iš viso:	3057587.05	0.00	128203.42	1470741.88	1458641.75	

Šaltinis: sudaryta autorių

4.3.2. Investicijų likutinė vertė

Investicijų likutinė vertė – tai ilgalaikio turto vertė, pasibaigus projekto ataskaitiniam laikotarpiui. Likutinė vertė apskaičiuojama tik tam turtui, kuriam įsigyti ar sukurti numatytos investicijų projekto investicijos. Likutinė vertė skaičiuojama tik tuomet, kai turto naudingo tarnavimo laikotarpis yra ilgesnis už projekto ataskaitinį laikotarpį. Likutinė vertė lygi turto sukūrimo savikainai, iš kurios atimama, atsižvelgiant į nusidėvėjimo normatyvus, apskaičiuota nusidėvėjimo vertė, sukaupta per projekto ataskaitinį laikotarpį.

Turto likutinė vertė vertinama ekonomiškai naudingam laikotarpiui. Kadangi ketinama investuoti į esamą inžinerinį statinį (gatvės ruožą), tai jo vertė išaugs investicijų į turtą verte arba **I alternatyvos atveju – 1629.055 tūkst. EUR, II alternatyvos atveju – 2033.497 tūkst. EUR.**

Nors pagal Metodiką, atsižvelgiant į vykdomų rangos darbų pobūdį, medžiagų, naudojamų pastatų ar statinių rekonstrukcijos darbams atlikti, naudingas tarnavimo laikotarpis negali viršyti 20-25 metų, tačiau vertinant, kad projekto įgyvendinimo metu planuojamas inžinerinio statinio – Vytauto g. dalies – pakeitimas su esamos kelio dalies demontavimu ir naujo asfalto tiesimu, automobilių parkavimo vietų, šaligatvių, dviračių tako, apšvietimo įrengimu, paviršinių nuotekų infrastruktūros įrengimu, tai likutinei vertei ir nusidėvėjimui apskaičiuoti bus naudojami ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvai pagal 12-ąją Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų (VSAFAS) „Ilgalaikis materialus turtas“ 4 priedą „Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo ekonominiai normatyvai“ (įsigaliojo nuo 2022-06-15). Pagal minėtą standartą, betoniniams, gelžbetoniniams, akmenis infrastruktūros ir kitiems statiniams (keliui, šaligatviui, dviračių takui) bus naudojamas vidutinis 100 metų normatyvas, metaliniams statiniams (apšvietimo

tinklams) – 50 metų normatyvas; melioracijos statiniams (paviršiniams tinklams) – 70 metų normatyvas; įrenginiams (suolams, paviljonams, stovams ir kitiems) naudosime kitų mašinų ir įrenginių normatyvą, t. y. 25 metus.

4.3.2.1. lentelė. I alternatyvos nusidėvėjimo ir likutinės vertės skaičiavimas (tūkst. EUR)

Infrastruktūros grupė:	Nusidėvėjimo skaičiavimas:							Likutinės vertės skaičiavimas:
	2025	2026	...	2049	2050	2051	2052	2052 m.
Susisiekimo infrastruktūra	20.89	20.89	...	20.89	20.89	20.89	20.89	1503.972
Paviršinių nuotekų infrastruktūra	15.02	15.02	...	15.02	15.02	15.02	15.02	63.078
Apšvietimo infrastruktūra	22.18	22.18	...	22.18	22.18	22.18	22.18	48.806
Įrenginiai	5.74	5.74	...	5.74				0
Reinvesticijos (įrenginiai)					6.0	6.0	6.0	13.2
VISO:								1629.055

Šaltinis: sudaryta autorių

Kadangi projekto nagrinėjamas laikotarpis yra 30 metų, bet iki 2024 m. pabaigos vyks projekto veiklos, tai nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo 2025 metų pradžios. Į susisiekimo, apšvietimo ir paviršinių nuotekų infrastruktūrą reinvesticijos neplanuojamos, tačiau dėl trumpesnio dėvėjimo termino reikalingos reinvesticijos į įrenginių atnaujinimą. Šios reinvesticijos planuojamos 2049 metais ir lygios 15 tūkst. EUR (reinvesticijų nusidėvėjimas bus pradėtas skaičiuoti nuo 2050 metų). Likutinė vertė I alternatyvos atveju siekia **1629,055 tūkst. EUR** 2052 metais.

II alternatyvos atveju skaičiuojama pagal tą pačią logiką (projekto įgyvendinimo metu planuojamas inžinerinio statinio – Vytauto g. dalies – pakeitimas su esamos kelio dalies demontavimu ir naujo asfalto tiesimu, automobilių parkavimo vietų, šaligatvių, dviračių tako, apšvietimo įrengimu, paviršinių nuotekų infrastruktūros įrengimu, kai susisiekimo infrastruktūra statoma (rekonstruojama) iš kitokių, ilgaamžiškesnių, ekologiškesnių medžiagų), naudojant tuos pačius ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus, vertinant tas pačias reinvesticijas, kaip ir I alternatyvos atveju. Kečiasi tik susisiekimo infrastruktūros nusidėvėjimas ir likutinė vertė. Likutinė vertė II alternatyvos atveju siekia **2033,497 tūkst. EUR** 2052 metais.

4.3.2.2. lentelė. II alternatyvos nusidėvėjimo ir likutinės vertės skaičiavimas (tūkst. EUR)

Infrastruktūros grupė:	Nusidėvėjimo skaičiavimas:							Likutinės vertės skaičiavimas:
	2025	2026	...	2049	2050	2051	2052	2052 m.
Susisiekimo infrastruktūra	26.51	26.51	...	26.51	26.51	26.51	26.51	1908.413
Paviršinių nuotekų infrastruktūra	15.02	15.02	...	15.02	15.02	15.02	15.02	63.078
Apšvietimo	22.18	22.18	...	22.18	22.18	22.18	22.18	48.806

Infrastruktūros grupė:	Nusidėvėjimo skaičiavimas:							Likutinės vertės skaičiavimas:
	2025	2026	...	2049	2050	2051	2052	2052 m.
infrastruktūra								
Įrenginiai	5.74	5.74	...	5.74				0
Reinvesticijos (įrenginiai)					6.0	6.0	6.0	13.2
VISO:								2033.497

Šaltinis: sudaryta autorių

4.3.3. Veiklos pajamos

Projekto veiklos pajamos – pajamos, kurios yra tiesiogiai gaunamos iš vartotojų už prekes ir (arba) paslaugas, kurios sukuriamos įgyvendinant projektą, pavyzdžiui: vartotojų tiesiogiai mokami mokesčiai už naudojimąsi infrastruktūra.

Pajamų gavimas nenumatomas.

4.3.4. Veiklos išlaidos

Projekto veiklos išlaidas sudaro sąnaudos, kurios patiriamos eksploatuojant projekto įgyvendinimo metu sukurtą turtą viešajai paslaugai teikti.

Kretingos mieste vidutiniškai vienam kilometrui, vertinant 2017-2021 m. laikotarpį, teko tokios išlaidos (apskaičiuota 3.1 poskyryje):

- susisiekimo infrastruktūros priežiūros išlaidos – 5019 EUR/ km;
- apšvietimo išlaidos – 2831 EUR/ km;
- susisiekimo infrastruktūros remonto išlaidos – 1681 EUR/ km.

Jeigu Kretingos rajono savivaldybė neįgyvendintų projekto, kasmet planuojamo rekonstruoti Vytauto g. ruožo (0,942 km) priežiūros išlaidos vidutiniškai siektų 1584 Eur (1681 Eur/km* 0,942 km).

Nuo 2023 m. pradžios (kai prasidės Vytauto g. rekonstrukcijos darbai) iki 2024 m. pabaigos Kretingos rajono savivaldybė nepatirs šios gatvės remonto kaštų, nes vyks kelio darbai. Nuo 2025 m. pradžios iki 2034 m. pabaigos (10 metų) dėl atliktų darbų garantinio periodo, savivaldybė sutaupys 1584 EUR per metus. Taigi, 2023-2034 m. laikotarpiu abiejų alternatyvų atveju susisiekimo infrastruktūros remontui Kretingos rajono savivaldybė sutaupys 1584 EUR kasmet.

Nuo 2035 metų planuojama, kad Kretingos rajono savivaldybė patirs apie 0,1 proc. sukurtos infrastruktūros remonto išlaidų (nuo susisiekimo infrastruktūros rangos darbų). I alternatyvos atveju tai sudarys apie 2090 EUR/metus (skaičiuota: 2088849,77 EUR * 0,1 proc.), II alternatyvos atveju – apie 2650 EUR/ metus (skaičiuota: 2650574,22 EUR * 0,1 proc.). Tačiau kadangi bus sutaupyti pinigai, patiriami dabartinio (nerekonstruoto kelio) remontui, tai dėl projekto veiklų išaugusios susisiekimo infrastruktūros veiklos išlaidos nuo 2035 m. sudarys I alternatyvos atveju 506 EUR (2090 EUR – 1584 EUR), II alternatyvos atveju – 1066 EUR (2650 EUR – 1584 EUR).

Taip pat atsiras papildomos apšvietimo išlaidos, nes šviestuvų skaičius išaugs nuo 13-os iki 64-ių (t. y. 51 vnt.). Kadangi apšvietimo išlaidos 2017-2021 m. (3.1 poskyryje) skaičiuotos 1 km, tai 0,942 Vytauto gatvės ruožui būtų patiriamos 2667 EUR išlaidos per

metus (2831 EUR/ km * 0,942 km). Tačiau kadangi rekonstruojamos Vytauto g. atkarpos dalyje jau buvo 13 šviestuvų arba 20 proc. nuo planuojamų įrengti, tai šios išlaidos (2667 EUR) sumažinamos 20-čia proc. (2134 EUR). Pastaroji suma mažinama dar 50 proc. dėl to, kad nauji šviestuvai bus energiją taupantys. Taigi, dėl projekto veiklų kasmet Kretingos rajono savivaldybė patirs 1067 EUR dėl įrengto apšvietimo rekonstruojamojo Vytauto g. atkarpoje abiejų alternatyvų atveju (šios išlaidos bus patiriamos nuo 2025 m.).

Išaugusias veiklos išlaidas ir reinvesticijas dėl projekto veiklų dengs Kretingos rajono savivaldybė iš savo biudžeto.

4.3.5. MOKESČIAI

Projekto mokesčiai – tai piniginiai srautai, kurie atsiranda dėl investicijų projekto veiklų įgyvendinimo. Projekto investicijų PVM išlaidos yra tinkamos finansuoti ES struktūrinių fondų lėšomis, nes projekte numatyti darbai ir paslaugos skirtos viešiesiems poreikiams tenkinti. Pasvalio rajono savivaldybės administracija (projektų rezultatų naudotojas) neturės galimybės susigrąžinti sumokėto PVM (negali traukti į atskaitą), todėl projekto investicijos, išlaidos vertinamos su PVM.

4.3.6. FINANSAVIMAS

Įgyvendinamo projekto finansavimo šaltiniai – Kelių priežiūros plėtros programos lėšos ir Kretingos rajono savivaldybės lėšos. Planuojama, kad KPPP lėšomis bus dengiama 70 proc. investicijų, Savivaldybės dalis – 30 proc. nuo bendro projekto biudžeto.

Bendra projekto vertė I alternatyvos atveju yra 2354,245 tūkst. Eur su PVM. Projekto finansavimas ir jo pasiskirstymas pagal finansavimo šaltinius:

	VISO, EUR SU PVM	Patirta iki 2022 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
ES lėšos (70 proc.)	1647971.86	7453.60	3174.47	818671.90	818671.90
Savivaldybės lėšos (30 proc.)	706273.65	3194.40	1360.49	350859.38	350859.38

Bendra projekto vertė II alternatyvos atveju yra 3057,587 tūkst. Eur su PVM, tačiau finansavimas iš KPPP negali būti didesnis nei I alternatyvos atveju, todėl projekto finansavimas ir jo pasiskirstymas pagal finansavimo šaltinius atrodo taip:

	VISO, EUR SU PVM	Patirta iki 2022 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
ES lėšos (53.9 proc.)	1647971.86	0.00	69098.81	792697.37	786175.67
Savivaldybės lėšos (46.1 proc.)	1409615.19	0.00	59104.61	678044.51	672466.08

4.4. FINANSINIAI RODIKLIAI

Viešosioms paslaugoms būdinga tai, kad investavimas siekiant pagerinti viešosios paslaugos kokybinius parametrus lemia viešojo finansavimo poreikio padidėjimą pasibaigus projekto investicijų laikotarpiui. Dėl šios priežasties svarbu įvertinti, ar projekto savininkas yra pajėgus finansuoti projektą ir užtikrinti projekto tęstinumą.

4.4.1. Investicijų finansiniai rodikliai

Investicijų finansinė grynoji dabartinė vertė skaičiuojama siekiant įvertinti planuojamų investicijų naudą šiandien, t. y. grynoji dabartinė vertė parodo, ar verta investuoti į projektą.

Iš viso atliekant sąnaudų ir naudos analizę, vertinamos trys grynosios dabartinės vertės reikšmės, ir pirmoji iš jų – investicijų finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV). Investicijų FGDV parodo, kokią finansinę naudą padeda gauti projekto investicijos per ataskaitinį laikotarpį ir kiek ši nauda verta šiandien. Jei investicijų FGDV < 0, tai reiškia, kad diskontuoti projekto grynujų pajamų srautai nepadengia diskontuotų investicijų ir projektas per ataskaitinį laikotarpį finansiškai neatsiperka. Kai investicijų FGDV < 0, įgyvendinant projektą finansinė nauda nebus gauta. Esant teigiamai investicijų FGDV reikšmei, diskontuoti grynujų pajamų srautai padengia diskontuotas investicijas, todėl projektas yra finansiškai patrauklus investuotojams. Kitaip tariant, jeigu investicijų FGDV teigiama, vadinasi, investicija atsiperks, projekto finansinė nauda padengs investuotų lėšų sumą.

Investicijų finansinė vidinė grąžos norma (FVGN) yra antrasis finansinės analizės rodiklis, vertinamas kartu su investicijų FGDV. Esant labai neigiamai investicijų FGDV, investicijų FVGN dažniausiai neskaičiuojama. Jeigu apskaičiuota investicijų FVGN didesnė už rinkoje esančią vidutinę palūkanų normą, vadinasi, projekto sukuriama finansinė nauda didesnė už lėšų projektui įgyvendinti skolinimosi išlaidas.

Jei iš projekto gaunama pajamų, turi būti paskaičiuotas finansinis naudos ir išlaidų santykį (FNIS). Kadangi abiejų alternatyvų atveju projektai pajamų negeneruos, tai šis rodiklis nebus skaičiuojamas.

Skaičiuojant FGDV gautas pinigų srautas yra diskontuojamas 4 proc. diskonto norma. Lietuvoje įgyvendinamiems investicijų projektams finansinė diskonto norma (FDN) turi būti nustatyta atskiru Finansų ministerijos priimtu teisės aktu. Tokiu atveju, atliekant finansinę analizę, reikėtų taikyti Finansų ministerijos nustatytą FDN. Tol, kol valstybės lygmeniu FDN nenustatyta, finansinėje analizėje taikykite 4 proc. FDN.

Investicijų finansiniai rodikliai yra skaičiuojami remiantis Centrinės projekto valdymo agentūros (CPVA) rekomendacijomis (finansinių rodiklių skaičiuokle).

Atlikus skaičiavimus, paaiškėjo, kad įgyvendinamas investicijų projektas abiejų alternatyvų atveju turi neigiamą finansinę grynąją dabartinę vertę investicijoms (FGDV(I) I alternatyvos atveju lygi -1 729 536 Eur, II alternatyvos atveju - -2 279 213 EUR). Tai reiškia, kad finansinė nauda projekto atveju nebus gauta, tačiau I alternatyvos FGDV(I) yra geresnė, nei II alternatyvos. Finansinė vidinė grąžos norma investicijoms tai pat yra neigiama (-1,36 proc. I alternatyvos atveju, ir -1,49 proc. II alternatyvos atveju). FNIS rodiklis lygus nuliui, nes nebus gaunama pajamų.

4.4.2. Išvada dėl finansinio gyvybingumo

Projekto finansinis gyvybingumas vertinamas nagrinėjant projekto pajamas bei visas, su projektu susijusias veiklos išlaidas. Siekiant, kad projektas būtų gyvybingas, per visą projekto ataskaitinį laikotarpį sukauptas grynujų pinigų srautas turi būti ne neigiamas. Projekto sukauptasis grynujų pinigų srautas parodo, kaip projekto ataskaitiniu laikotarpiu numatomos įplaukos padengs išlaidas atitinkamu laikotarpiu. Kaupiant pinigų srautus kiekvienų metų pinigų likučiai perkeliama į paskesnius metus. Pagal sukauptąjį grynujų pinigų srautą sprendžiama, ar įgyvendinant projektą pajėgiama užtikrinti reikalingus pinigų srautus per visą ataskaitinį laikotarpį. Esant situacijai, kai kuriuo nors momentu sukauptas grynujų pinigų srautas taps neigiamas, Kretingos rajono savivaldybės administracija įsipareigoja skirti papildomų lėšų projekto išlaidoms padengti.

Įgyvendinus projektą, nenumatyta, kad projektas generuos pajamas.

Išlaidas, susijusias infrastruktūros būklės palaikymu, dengs Kretingos rajono savivaldybė (jei tokių atsiras).

Atlikus skaičiavimus matome, kad nagrinėjama alternatyva yra gyvybinga.

4.4.3. Kapitalo finansiniai rodikliai

Kapitalo finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV(K)) atskleidžia, kokią finansinę naudą per ataskaitinį laikotarpį sukuria jo savininko investuotas kapitalas. Kai investicijų projektą planuojama įgyvendinti viešajame sektoriuje ir projekto organizaciją sudaro viešojo sektoriaus subjektai, projekto savininkas yra Lietuvos valstybė, kadangi prie projekto įgyvendinimo prisidedama biudžeto lėšomis. Jei $FGDV(K) < 0$, projekto savininkui finansiškai nėra naudinga vykdyti projektą, nes projekto generuojami diskontuoti pinigų srautai nepadengia savininko įnašo. Esant teigiamai FGDV(K) reikšmei, projekto savininkui naudinga įgyvendinti projektą, nes projekto pinigų srautai padengia į projektą investuotą kapitalą. FVGN(K) skaičiuojama kaip antrasis rodiklis. Jeigu FVGN(K) didesnė už rinkoje esančią palūkanų normą, vadinasi, projektas duos didesnę naudą už kapitalo skolinimosi išlaidas.

Skaičiuojant kapitalo rodiklius valstybės, privatūs ir nuosavo privataus kapitalo įnašai suprantami kaip valstybės arba projekto savininko patiriamos projekto vykdymo sąnaudos, todėl įtraukiami su neigiamu ženklu (skirtingai nei skaičiuojant projekto finansavimo šaltinius ir projekto gyvybingumą).

Šiame projekte kapitalu yra laikomos Kretingos rajono savivaldybės biudžeto lėšos.

FGDV(K) rodiklis yra neigiamas abiejų alternatyvų atveju ir lygus -1 725 414 Eur (I alternatyva) ir -2 275 138 Eur (II alternatyva). Tai rodo, kad projekto savininkui nėra naudinga įgyvendinti investicijų projektą, nes investicijų projekto pinigų srautai nepadengia į projektą investuotų sumų. FVGN(K) rodiklis lygus -1,34 proc. I alternatyvos atveju ir -1,48 proc. II alternatyvos atveju.

4.4.4. Rodiklių palyginimas

Investicijų projektas rengiamas naudojant sąnaudų naudos analizės (SNA) metodą, efektyvumo principu, kai nagrinėjamos alternatyvoms nustatomas tas pats siektinas rodiklis – rekonstruota Vytauto g. dalis nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės g. (sutampančios su magistraliniu kelio A11) – 0,942 km.

Apskaičiavus finansinius rodiklius 4.4.4.1 lentelėje pateikiama išvada dėl alternatyvų finansinių rodiklių.

4.4.4.1 lentelė. Projekto įgyvendinimo alternatyvų finansinių rodiklių palyginimas

Nr.	Finansinės analizės rodiklis	Projekto įgyvendinimo alternatyva		Išvados
		I alternatyva	II alternatyva	
1.	FGDV(I)	-1 729 536 Eur	-2 279 213Eur	Pagal visus finansinius rodiklius (abiejų alternatyvų atveju) matyti, kad projektas finansiškai neatsiperkantis, tačiau finansiškai gyvybingas. Pagal rodiklių reikšmes geresnė situacija yra pirmos alternatyvos atveju, tačiau reikia palyginti šias alternatyvas pagal socialinius-ekonominius rodiklius, kurie parodytų kuri alternatyva
2.	FVGN(I)	-1,36%	-1,49%	
3.	Išvada dėl finansinio gyvybingumo	Taip, gyvybingas	Taip, gyvybingas	
4.	FGDV(K)	-1 725 414	-2 275 138	
5.	FVGN(K)	-1,34%	-1,48%	

Nr.	Finansinės analizės rodiklis	Projekto įgyvendinimo alternatyva		Išvados
		I alternatyva	II alternatyva	
				geresnė.

Šaltinis: sudaryta autorių

Apibendrinimas. Alternatyvos vertintos SNA metodu, efektyvumo principu, kai nustatomas tas pats siektinas rodiklis – rekonstruota Vytauto g. dalis nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės g. (sutampančios su magistraliniu kelio A11) – 0,942 km. Pritaikius 4 proc. FDN ir atlikus finansinę analizę, gauti finansiniai rodikliai abiejų alternatyvų atveju yra neigiami (pirmos alternatyvos atveju FGDV (I) = -1 729 536 Eur, antros alternatyvos atveju FGDV (I)=-2 279 213 Eur), tačiau finansiškai gyvybingi.

5. EKONOMINĖ ANALIZĖ

Socialinė-ekonominė analizė įvertina projekto indėlį regiono ar visos šalies ekonominei gerovei. Kaip jau buvo paminėta kituose investicijų projekto skyriuose, socialinė ekonominė nauda viešosios infrastruktūros kūrimo ir modernizavimo atveju yra pagrindinė viešųjų

investicijų projekto nauda. Atsižvelgiant į socialinės ekonominės naudos vertinimo rodiklius, bus įvertinta atrinkta alternatyva ir nurodyti rodikliai, kuriais remiantis bus nustatyta ar investicijų projekto įgyvendinimas sukuria didesnę naudą nei patiriami kaštai. Ekonominėi analizei naudojama parengta SNA skaičiuoklė.

5.1. RINKOS KAINŲ PAVERTIMAS Į EKONOMINES

Finansinėje analizėje apskaičiuotų pinigų srautų vertę paprastai veikia netobula konkurencinė, mokestinė aplinka ir kiti veiksniai, dėl kurių pasireiškimo finansinėje analizėje įvertinti pinigų srautai neatspindi tikrosios pinigų vertės. Todėl ekonominėje analizėje naudojami ne finansiniai, o ekonominiai pinigų srautai, kurie gaunami pakoregavus finansinės analizės pinigų srautus pagal atitinkamus konversijos koeficientus.

Šis veiksmas vadinamas konvertavimu. Jo tikslas – projekto finansinius pinigų srautus paversti ekonominiais. Konvertavimui taikomi koeficientai nustatomi įvertinus šiuos įtaką finansinių srautų vertei darančius veiksnius:

1. Finansinių pinigų srautų dydžių iškraipymus atsirandančius dėl netobulos rinkos egzistavimo: muitai, kvotos, kiti prekybos apribojimai, monopolinė galia, valstybės turto nuoma mažesnėmis nei rinkos kainomis ir pan. sąlygoja kainų iškraipymus;

2. Faktą, jog darbo užmokesčio išlaidos tiesiogiai neišreiškia sukuriamos pridėtinės vertės: subsidijos, darbo biržos mokėjimai, įsipareigojimai išsaugoti darbo vietas ir pan. sąlygoja tai, jog darbo užmokesčio išlaidos nesutampa su kuriama pridėtine verte. Šie atlyginimų nuokrypiai galimi ir dėl šių priežasčių:

2.1. biudžetinių įstaigų darbuotojų, ypač aukštesnės kvalifikacijos, atlyginimai už panašų darbą paprastai mažesni nei privataus sektoriaus darbuotojų;

2.2. teisės aktų reglamentuojamas minimalus darbo užmokestis daro įtaką nustatomo darbo užmokesčio dydžiui.

Atliekant konvertavimą, naudojami tie patys finansiniai pinigų srautai, kurie jau buvo naudoti apskaičiuojant FGDV(I) ir FVGN(I). Konvertavimui konversijos koeficientai taikomi tokiu būdu:

a. išskaičiuojamas PVM, jeigu jis buvo įtrauktas į investicijų, prekių ir paslaugų savikainą, taip pat muitus, akcizus bei veiklos subsidijas;

b. taikomos konversijos koeficientų reikšmės atskirai kiekvienai prekių ir paslaugų grupei pagal ekonominės veiklos sektorius.

Projekto alternatyvų investicijos bus nukreiptos į „Transporto“ ekonominės veiklos sektorių. Tyrime „Metodikos ir modelio, skirto įvertinti investicijų, finansuojamų Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Lietuvos nacionalinio biudžeto lėšomis, socialinių - ekonominių poveikį, sukūrimas“ yra patvirtinti sektoriaus „Transporto“ konversijos koeficientai, kurie sąnaudų naudos analizėje bus įvertinami automatiškai (Sąnaudų ir naudos analizės rezultatų skaičiuoklėje (Optimalios projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimo kokybės vertinimo metodikos 4 priedas)).

5.1.1 lentelė. Konversijos koeficientai*

	Konversijos faktoriai	Konversijos faktoriaus kiekybinis
--	-----------------------	-----------------------------------

			įvertinimas
			Transportas
Prekiniai elementai	KK6	Medžiagos ir žaliavos	0,977
		Energija	
	KK7.1	Elektra	0.985
	KK7.2	Bešvinis benzinas (variklių degalai)	0.581
	KK7.3	Dyzelinis kuras	0.636
	KK7.4	Gamtinės dujos (šildymui, verslas)	0.945
	KK7.5	Gamtinės dujos (šildymui, privatūs)	0.895
	KK7.6	Gamtinės dujos (degalai)	0.281
Neprekiniai elementai	KK4	Projekto rengimas, darbų priežiūra ir testavimas (= Kvalifikuotam darbui taikytinas konversijos koeficientas)	0.927
	KK8	Atliekų šalinimas (= Standartinis konversijos koeficientas)	0.997
	KK11	Rangos darbai	0.882
	KK12	Periodinė ir planinė priežiūra	0.844
	KK13	Susidėvėjusių dalių pakeitimas ir atnaujinimas	0.882
Prekinių ir neprekinių elementų derinys	KK9	Kitos paslaugos (= Standartinis konversijos koeficientas)	0.997
	KK10	Įrengimai	0.881
	KK1	Standartinis konversijos koeficientas	0.997
Kvalifikuotas darbas	KK3	Kvalifikuotam darbui taikytinas konversijos koeficientas	0.927
Nekvalifikuotas darbas	KK2	Nekvalifikuotam darbui taikytinas konversijos koeficientas	0.794
Žemės įsigijimas	KK5	Žemės įsigijimui taikytinas konversijos koeficientas	1
Atlikti mokėjimai	KK14	Kaip nurodyta EK 2008 m. gairėse, atlikti mokėjimai (angl. transfers) į ekonominę analizę nėra įtraukiami. Vis dėlto, jeigu tam tikri atlikti mokėjimai galėtų būti traktuojami kaip pajamos ekonominėje analizėje, tokia nauda (jeigu bus identifikuota kaip tipinė) turėtų būti vertinama remiantis socialinio-ekonominio poveikio įverčiais	0

* galioja nuo 2021 m. gruodžio 1 d.

Šaltinis: <https://www.pplietuva.lt/lt/viesuju-investiciju-projektu-rengimas/rengimas-ir-vertinimas-1>

5.2. SOCIALINĖ DISKONTO NORMA

Socialiniams ekonominiams rodikliams apskaičiuoti naudojama socialinė diskonto norma. Socialinė diskonto norma (SDN) atskleidžia visuomenės požiūrį į ateities naudą ir sąnaudas, parodo visuomenės pasiryžimą atidėti vartojimą šiandien dėl vartojimo rytoj (ateityje).

Socialinės ekonominės naudos vertinimo metu naudojama socialinė diskonto norma skiriasi nuo finansinėje analizėje naudojamos diskonto normos ir lygi **5,0 proc.** Naudojamas investicijų atsipirkimo laikotarpis – 30 metų, kaip ir finansinėje analizėje.

5.3. IŠORINIO POVEIKIO NUSTATYMAS

Išorinio poveikio įvertinimas – projekto sukuriamų rezultatų (naudos ir žalos) nustatymas. Siekiant tinkamai palyginti išorinį projekto įgyvendinimo poveikį, numatoma poveikio komponentus, jų tikėtiną mastą ir galimą socialinę-ekonominę vertę. Poveikio komponentai nustatomi vadovaujantis „Konversijos koeficientų apskaičiavimo ir socialinio-ekonominio poveikio (naudos / žalos) vertinimo metodika“.

5.3.1. Poveikio komponentai

Vertinant investicijų projekto socialinio-ekonominio poveikio naudos ir žalos komponentus, bus atsižvelgta į investicijų projekto veiklos sektorių, projekto pobūdį ir specifiką.

Investicijų projektas yra skirtas transporto plėtros sektoriui. Investicijų projektu siekiama socialinė-ekonominė nauda pateikiama 5.3.1.1 lentelėje.

5.3.1.1 lentelė. Projektui taikomi naudos komponentai

Projekto tipas	Taikomi žalos (naudos) komponentai
Kelių transporto plėtra	1. Laiko sutaupymai
	2. Kelių transporto priemonių eksploatacinių sąnaudų sutaupymai
	3. Nelaimingų atsitikimų sumažėjimas / padidėjimas
	4. Triukšmo taršos sumažėjimas / padidėjimas
	5. Oro taršos sumažėjimas / padidėjimas
	6. Anglies dioksido emisijos sumažėjimas / padidėjimas

Šaltinis: sudaryta autorių

Siekiant tinkamai palyginti išorinį projekto įgyvendinimo poveikį, numatoma įvertinti lentelėje pateiktus komponentus, jų tikėtiną mastą ir galimą socialinio-ekonominę vertę.

5.3.2. Poveikio mastas

Atitinkamai pateikiami nustatytų socialinio ekonominio poveikio komponentų ekonominiai įvertinimai.

5.3.2.1 lentelė. Pasirinktų komponentų masto ir socialinės-ekonominės vertės vertinimas

Komponentas	Komponento taikymo prielaida
1. Laiko sutaupymai	<p>Projektą planuojama baigti įgyvendinti 2024 m. pabaigoje. Socialinė-ekonominė nauda bus pradedama skaičiuoti nuo 2025 m. pradžios. 2022 m. rugsėjo 5 d. rekonstruojamoje Vytauto g. atkarpoje buvo atlikti eismo intensyvumo tyrimai. Atliekant matavimus, didžiausias eismo intensyvumas fiksuotas ties sklypu adresu Vytauto g. 114. Čia vidutinis eismo intensyvumas siekė 336 aut./val. Paskaičiuotas VMPEI siekė 4456 aut./parą. Lengvųjų automobilių VMPEI siekia 3422 automobilius per parą. Vadovaujantis metodika lengvųjų automobilių keleivių skaičius vidutiniškai siekia 1,2 keleivio. Autobusų ir mikroautobusų VMPEI siekia 398 automobilius per parą, o vienoje transporto priemonėje vidutiniškai vyksta 17 keleivių. Taigi, per parą kelionės laiko sutrumpėjimą pajus 10870 keleiviai.</p> <p>Sunkvežimių VMPEI siekia 477 automobilius per parą. Taigi, per parą bus sutaupomas laikas 477 pervežamiems kroviniams.</p> <p>Atliekant eismo intensyvumo tyrimą išmatuotas per rekonstruojamą Vytauto g. atkarpą vykstančių transporto priemonių vidutinis greitis, kuris siekė 42,85 km/val. Vadovaujantis Kelių eismo taisyklėmis gyvenvietėse visoms transporto priemonėms leidžiama važiuoti ne didesniu kaip 50 km/h greičiu. Skaičiuojant priimtinas vidutinis greitis po gatvės rekonstrukcijos planuojamas 48 km/ val. (nes bus įrengti keli greičio ribojimo kalneliai).</p> <p>Taikomas socialinės ekonominės naudos elementas kiekvieniems metams nustatomas individualiai.</p> <p>Pagal kelionių pobūdį nėra galimybės atskirti lengvaisiais automobiliais bei autobusais/ mikroautobusais vykstančių keleivių srautus darbo ir ne darbo reikalais (minėtiems 10870 keleivių/ per parą). Savo ruožtu, laiko sutaupymai sunkvežimiui skaičiuojami, kaip pervežamo krovinio laiko vertė (minėtiems 477 kroviniams/ per parą).</p> <p>Detalus laiko sutaupymo skaičiavimai, kurie skirstomi į laiko sutaupymus darbo reikalais vykstančio keleivio, laiko sutaupymus ne darbo reikalais vykstančio keleivio ir pervežamo krovinio laiko sutaupymus, pateikiami SNA skaičiuoklėje.</p>

Komponentas	Komponento taikymo prielaida
2. Kelių transporto priemonių eksploatacinių sąnaudų sutaupymai	Kelių transporto priemonių eksploatacinių sąnaudų sutaupymai (TPES) skaičiuojami lengviesiems automobiliams, mikroautobusams, autobusams ir sunkiesiems kroviniams automobiliams. Kelių transporto priemonių eksploatacinių sąnaudų sutaupymai sudarys 66415,16 Eur kasmet. Detalūs skaičiavimai pateikiami SNA skaičiuoklėje.
3. Nelaimingų atsitikimų sumažėjimas	Kretingos miesto rekonstruojamoje Vytauto g. atkarpoje per 2017-2021 m. laikotarpį įvyko 1 įskaitinis eismo įvykis, kurių metu iš viso sužeistas 1 žmogus arba vidutiniškai 0,2 žmogaus per metus. Neturint tikslios informacijos, kokio pobūdžio sužalojimai buvo patirti (lengvi ar sunkūs), bus skaičiuojamas tokių sužalojimų vertės vidurkis. Detalūs nelaimingų atsitikimų sumažėjimo skaičiavimai, kurie skirstomi gali būti lengvi arba sunkūs, pateikiami SNA skaičiuoklėje.
4. Triukšmo taršos sumažėjimas / padidėjimas	Triukšmo taršos sumažėjimas (augimas) nenumatomas, kadangi atliekama gatvės rekonstrukcija. Išliks esami autotransporto priemonių srautai. Be to, projekto įgyvendinimo metu nebus atliekami triukšmą izoliuojančių užtvartų įrengimo darbai.
5. Oro taršos sumažėjimas / padidėjimas	Projekto teritorijoje nebuvo atliekami atskiri skaičiavimai, susiję su projekto tiesiogine įtaka šio komponento reikšmei. Nebuvo tirta transporto keliama tarša iki investicijų atlikimo pradžios, todėl nėra analizuojami galimi pokyčiai šio rodiklio reikšmei, įgyvendinus projektą.
6. Anglies dioksido emisijos sumažėjimas / padidėjimas	Automobilių srautas (nevertinant paspartėjusio srauto) dėl projekto įgyvendinimo nesikeis, tai ir išmetamų teršalų kiekis nesikeis. Anglies dioksido emisijos sumažėjimas (augimas) nenumatomas.

Šaltinis: sudaryta autorių

5.4. EKONOMINIAI RODIKLIAI

Šioje dalyje įvertinami pagrindiniai socialinės-ekonominės analizės rezultatai: EGDV rodiklis, EVGN rodiklis ir ENIS rodiklis.

Ekonominė vidinė grąžos norma (EVGN) – tai diskonto norma, kuriai esant EGDV yra lygi nuliui. Kadangi skaičiuojant EGDV grynąjį pinigų srautai yra taip pat diskontuojami, apskaičiuotoji EVGN lyginama su SDN, pritaikyta EGDV apskaičiuoti. Žymią socialinę ekonominę naudą duodančio investicijų projekto EVGN turėtų būti didesnė nei pritaikyta socialinė diskonto norma.

Ekonominis naudos ir sąnaudų santykis (ENIS) – svarbiausias socialinės ekonominės analizės rodiklis, atskleidžiantis, kiek kartų projekto sukuriama nauda viršija jam įgyvendinti reikalingas išlaidas. Apskaičiuojamas dalijant suminės ekonominės naudos grynąją dabartinę vertę iš suminės ekonominių išlaidų grynosios dabartinės vertės. Viešųjų investicijų projektų naudos ir sąnaudų santykis visais atvejais privalo būti didesnis už 1.

5.4.1. EGDV rodiklis

Ekonominė grynoji dabartinė vertė (EGDV) parodo, kokia socialinė ekonominė nauda projektu bus sukurta išorinėje projekto aplinkoje. Jei EGDV < 0, projekto sukuriama diskontuota nauda nepadengia diskontuotų sąnaudų, todėl toks projektas neturėtų būti įgyvendinamas. Esant EGDV > 0, projektu kuriama pridėtinė vertė visuomenei ir jo įgyvendinimo galimybės turi būti nagrinėjamos ir lyginamos su projekto įgyvendinimo išlaidomis. Taigi, socialiniu-ekonominiu požiūriu investicijų projektas yra pagrįstas, jei jo EGDV yra teigiama.

Apskaičiuota investicijų projekto pirmos alternatyvos EGDV yra teigiama ir lygi 1292163 Eur, be to ji didesnė nei investicijų projekto antros alternatyvos EGDV, kuri lygi 879120 Eur. Taigi, investicijų projektas yra pagrįstas.

5.4.2. EVGN rodiklis

Ekonominė vidinė gražos norma (EVGN) – tai diskonto norma, kuriai esant EGDV yra lygi nuliui. Kadangi skaičiuojant EGDV grynųjų pinigų srautai yra taip pat diskontuojami, apskaičiuotoji EVGN lyginama su SDN, pritaikyta EGDV apskaičiuoti. Žymią socialinę ekonominę naudą duodančio investicijų projekto EVGN turėtų būti didesnė nei pritaikyta socialinė diskonto norma.

Apskaičiuota investicijų projekto pirmos alternatyvos EVGN yra didesnė nei pritaikyta socialinė diskonto norma ir lygi 8,89 proc., be to ji didesnė nei investicijų projekto antros alternatyvos EVGN, kuri lygi 7,64 proc.

5.4.3. ENIS rodiklis

Ekonominis naudos ir sąnaudų santykis (ENIS) – svarbiausias socialinės ekonominės analizės rodiklis, atskleidžiantis, kiek kartų projekto sukuriama nauda viršija jam įgyvendinti reikalingas išlaidas. Apskaičiuojamas dalijant suminės ekonominės naudos grynąją dabartinę vertę iš suminės ekonominių išlaidų grynosios dabartinės vertės. Viešųjų investicijų projektų naudos ir sąnaudų santykis visais atvejais privalo būti didesnis už 1.

Investicijų projekto pirmos alternatyvos ENIS yra lygus 2 (jis yra didesnis už 1, ko reikalauja Metodika), be to jis geresnis nei investicijų projekto antros alternatyvos ENIS rodiklis, kuris lygus 1,52.

5.5. OPTIMALIOS ALTERNATYVOS PARINKIMAS

Ekonominės analizės rezultatai ir ekonominių rodiklių palyginimas pateiktas 5.7 lentelėje. Pagal apskaičiuotas reikšmes matome, kad pagal visus ekonominius rodiklius priimtinausia yra **I alternatyva**.

5.5.1 lentelė. Aplinkos apsaugos sektoriaus teritorijos rekreacinės vertės padidėjimo komponentų įverčių reikšmės

Nr.	Socialinės-ekonominės analizės rodiklis	Projekto įgyvendinimo alternatyva		Išvados
		I alternatyva	II alternatyva	
1.	EGDV	1 292 163 Eur	879 120Eur	Pagal visus ekonominius rodiklius priimtinausia projekto įgyvendinimo alternatyva yra pirmą alternatyva, nes jos EGDV>0 ir ji yra didžiausia, ENIS>1 ir jis yra didžiausias.
2.	EVGN	9,89 proc.	7,64 proc.	
3.	ENIS	2,00	1,52	

Šaltinis: sudaryta autorių.

IŠVADA: Siūloma vykdyti investicijų projektą, kuris apimtų šią veiklą – Vytauto g. Kretingos m. (nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės g. (sutampančios su magistraliniu keliu A11) rekonstravimą.

Apibendrinimas. Pritaikius transporto ekonominės veiklos sektoriui skirtus konversijos koeficientus (laiko sutaupymus, kelių transporto priemonių eksploatacinių kaštų sutaupymus, nelaimingų atsitikimų sumažėjimą) bei 5 proc. SDN, apskaičiuoti socialinės-ekonominės analizės rodikliai parodė, kad priimtinausia yra pirmą alternatyva „Vytauto gatvės (ruožo nuo

Vytauto gatvės (ruožo nuo sankryžos su Melioratorių gatve iki sankryžos su magistraliniu keliu Nr. A11 Šiauliai – Palanga), apšvietimo ir lietaus nuotekų tinklų rekonstravimo Kretingos mieste projektas 46

sankryžos su Melioratorių gatve iki sankryžos su magistraliniu keliu Nr. A11 Šiauliai – Palanga), apšvietimo ir lietaus nuotekų tinklų rekonstravimo Kretingos mieste projektas“ (EGDV = 1 292 163 Eur, ENIS = 2,00).

6. JAUTRUMAS IR RIZIKOS

Projektai planuojami remiantis pagrindinių projektus apibūdinančių parametru prognozėmis, todėl tai nėra tik subjektyvios nuomonės apie projektą formavimas. Kadangi projekto planavimas ir rengimas yra veikla, kuria siekiama sudaryti finansinių srautų ateities projekcijas, galimos atitinkamos prognozavimo klaidos ir netikslumai. Dažna prognozavimo klaidų ir netikslumų priežastis yra istorinių duomenų trūkumas, kuris ypač būdingas inovatyviems projektams. Taip pat galimas subjektyvių, neplanuotų ir objektyviai neidentifikuojamų veiksnių pasireiškimas.

Visos šios tikimybės, kad tam tikri įvykiai neigiamai paveiks investicijų projekto įgyvendinimą, vadinamos rizika. Dar kitaip rizika apibrėžiama kaip bet kuris veiksnys, įvykis ar poveikis, kuris turi neigiamos įtakos sėkmingam projekto įgyvendinimui nustatytu laiku, patiriant iš anksto apibrėžtą išlaidų sumą ir užtikrinant reikalingą kokybę.

Investicijų projekte yra ne tik išanalizuoti ir įvertinti projektui darantys įtaką rizikos veiksniai ir parengtas jų valdymo planas, bet ir numatyti būtinieji išteklių jiems valdyti, įvertintas rizikų pasireiškimo poveikis projekto finansams. Tradiciškai projekto parametru prognozavimo klaidos ir netikslumai, ir jiems įtaką dariusios rizikos, pagal rizikų pasireiškimo priežastis ir kitus skiriamuosius bruožus, skirstomos į kategorijas.

6.1. JAUTRUMO ANALIZĖ

Jautrumo analizė atskleidžia, kaip kiekvieno atskiro kintamojo pasikeitimas įtakoja analizuojamo investicijų projekto rezultatus. Jautrumo analizę reikia atlikti atskirai keičiant prielaidas dėl kiekvieno kintamojo reikšmės ir stebint, kaip šis pasikeitimas įtakoja finansinius (FGDV(I), FVGN(I)) ir ekonominius (EGDV, EVGN) rodiklius.

Jautrumo analizės rezultatas yra kritinių kintamųjų ir jų lūžio taškų sąrašas, taip pat grafiškai pavaizduota kritinių kintamųjų įtaka. Nurodytą sąrašą reikia sudaryti, atlikus visų kintamųjų jautrumo analizę. Kritiniais kintamaisiais laikomi kintamieji, kurių reikšmei pasikeitus 1%, projekto FGDV(I), FVGN(I), EGDV, EVGN pasikeičia daugiau nei 1 %.

Jautrumo analizė bus atliekama tik optimaliai projekto alternatyvai. Jautrumo analizė atliekama tokiu eiliškumu:

1. Nustatomi kintamieji;
2. Eliminuojama kintamųjų tarpusavio priklausomybė;
3. Atliekama elastingumo analizė;
4. Nustatomi kritiniai kintamieji ir jų lūžio taškai.

6.1.1. Kintamųjų nustatymas

Jautrumo analizė leidžia identifikuoti pagrindinius projekto kintamuosius, darančius didžiausią įtaką projekto rezultatams. Pastarieji skirstomi į tris grupes:

1. Bendruosius – bendrosios projektui taikomo finansinio modelio prielaidos (projekto ataskaitinis laikotarpis, finansinė diskonto norma, socialinė diskonto norma);
2. Tiesioginius – projekto investicijų srautai, investicijų likutinė vertė, veiklos pajamos, veiklos ir finansinės išlaidos, mokesčiai, socialinio-ekonominio poveikio finansinė išraiška;
3. Specifinius – projektui būdingi specifiniai rizikos veiksniai, susiję su projekto specifine veikla ar jo įgyvendinimo ypatumais.

6.1.2. Tarpusavio priklausomybės įvertinimas

Atskiri specifiniai kintamieji gali būti to paties tiesioginio kintamojo sudedamoji dalis, o tai gali sąlygoti jautrumo (scenarijų) analizės rezultatų iškraipymą. Dėl šios priežasties investicijų projekto skaičiuoklėje atliekama visų tiesioginių kintamųjų, kuriems yra suteikta finansinė išraiška, elastingumo analizė, skaičiuojant atitinkamus rodiklius. Tai reiškia, kad jautrumo analizei atlikti buvo panaudotas visų projekto finansinių (finansiniams rodikliams) ir ekonominių lėšų (finansiniams ir ekonominiams rodikliams) kitimo vertinimas.

6.1.3. Elastingumo analizė

Elastingumo analizė parodo, kaip kiekvieno atskiro kintamojo pasikeitimas įtakoja analizuojamo investicijų projekto rezultatus. Projekto atveju buvo atlikta skaičiuojamoji elastingumo analizė pasirenkant, kad atitinkamas kintamasis kis tokiais procentiniais dydžiais: -25%, -20%, -15%, -10%, -5%, -3%, -1%, 0%, 1%, 3%, 5%, 10%, 15%, 20%, 25%, ir stebint šio pasikeitimo įtaką finansiniams (FGDV(I), FVGN(I)) ir ekonominiams (EGDV, EVGN) rodikliams. Rodiklių pokyčiai fiksuoti procentine išraiška. Kaip matyti, buvo pasirinkta daugiau kaip 10 skirtingų kiekvieno pasirinkto kintamojo reikšmių (žr. SNA 5.2).

6.1.4. Kritiniai kintamieji

Kritiniais kintamaisiais laikomi tie kintamieji, kurių reikšmei padidėjus (sumažėjus) 1%, bent vieno finansinio ar ekonominio rodiklio reikšmė pakinta daugiau nei 1%. Kritiniai kintamieji paprastai tiesiogiai įtakoja finansinius srautus: investicijas, veiklos pajamas, veiklos išlaidas ir pan.

Kritiniams kintamiesiems yra skaičiuojami lūžio taškai – kritinio kintamojo reikšmė, kurią pasiekus EGDV tampa lygi nuliui, arba, kitaip tariant, projekto sukuriama socialinė-ekonominė nauda nesiekia minimalios priimtinos reikšmės, kuriai esant grynoji dabartinė projekto išlaidų vertė lygi sukuriamai naudai. Kritinių kintamųjų lūžio taškas yra skirtas nustatyti didžiausią riziką lemiančius kintamuosius, įvertinti projekto rizikingumą, suteikti daugiau informacijos apie galimas rizikos valdymo priemones (žr. SNA 5.2).

6.1.4.1 lentelė. Projekto kritiniai kintamieji ir jų lūžio taškai

Pasirinktas kintamasis bei pokytis	(GDV)	(realiai)	FGDV(I)	FVGN(I)	EGDV	EVGN	Kritinis kintamasis	Lūžio taškai (GDV)	Lūžio taškai (% nuo plano)
-	Socialinė diskonto norma	-	-		+		Taip	-	-
A.3.	Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai	2,187,171	2,319,259	+	+	+	Taip	3,985,313	82%
B.	Investicijų likutinė vertė	502,268	1,629,055		+		Taip	-1,581,167	-415%
H.1.1.	bendra SE naudos komponentų finansinė išraiška (laiko sutaupymai)	1,501,991	3,414,124		+		Taip	209,829	-86%

Šaltinis: sudaryta autorių

Atlikus projekto alternatyvos jautrumo analizę, nustatyta, kad:

- FGDN rodikliui didelę įtaką gali turėti rangos darbai;
- FVGN rodikliui didelę įtaką gali turėti rangos darbai bei investicijų likutinė vertė;
- EGDV rodikliui didelę įtaką gali turėti socialinė diskonto norma, rangos darbai bei bendros socialinės-ekonominės naudos komponentų (laiko sutaupymai) finansinės išraiškos pokyčiai.
- EVGN rodikliui didelę reikšmę gali turėti rangos darbai.

6.2. SCENARIJŲ ANALIZĖ

Scenarijų analizė yra speciali jautrumo analizės forma. Standartinėje jautrumo analizėje buvo išnagrinėta kiekvieno atskiro kintamojo įtaka projekto rodikliams.

Atliekant scenarijų analizę, įvertinama kritinių kintamųjų bendra įtaka finansiniams (FGDV(I), FVGN(I)) ir ekonominiams (EGDV, EVGN) rodikliams. Analizė atliekama esant tariamai pesimistinei ir tariamai optimistinei įvykių klostymosi eigai. Optimistinės ir pesimistinės reikšmės leidžia modeliuoti investicijų projekto rodiklius, tokiu būdu įvertinant bendrą investicijų projekto rizikingumą. Projekto finansiniai ir ekonominiai rodikliai paskaičiuoti kiekvienam kritinių kintamųjų reikšmių deriniui (scenarijui).

Projekto alternatyvos atveju iš viso atliekama penkių galimų scenarijų analizė: 1) pesimistinis; 2) mažiau pesimistinis; 3) realus; 4) mažiau optimistinis; 5) optimistinis. Labiausiai tikėtina reikšmė yra prilyginta 100%, atitinkamai didesnė ar mažesnė už 100% reikšmė rodo tiesioginio kintamojo pokyčius atitinkamai į didesnę ar mažesnę pusę kiekvieno scenarijaus atveju (skaičiuoklėje prielaidos yra parenkamos automatiškai). Numatoma, kad daugiausiai prielaidos gali kisti +(-) 25 proc.

6.2.1 lentelė. Projekto alternatyvos scenarijų analizė

Scenarijaus pavadinimas / Finansinis (ekonominis) rodiklis ir jo reikšmė	Pesimistinis	Mažiau pesimistinis	Realus	Mažiau optimistinis	Optimistinis
Finansinė grynoji dabartinė vertė investicijoms - FGDV(I)	-2,413,055	-2,002,939	-1,729,536	-1,456,133	-1,046,018
Finansinė vidinė grąžos norma investicijoms - FVGN(I)	-3.15%	-2.06%	-1.36%	-0.65%	0.46%
Finansinė modifikuota vidinė grąžos norma investicijoms - FMVGN(I)	-2.68%	-1.68%	-1.03%	-0.37%	0.66%
Ekonominė grynoji dabartinė vertė - EGDV	813,072	1,100,527	1,292,163	1,483,799	1,771,254
Ekonominė vidinė grąžos norma - EVGN	7.71%	8.94%	9.89%	10.99%	13.03%

Šaltinis: sudaryta autorių

Gauti scenarijų analizės rodikliai rodo, kad projekto įgyvendinimas socialiniu-ekonominiu požiūriu yra atsiperkantis tiek mažiau pesimistinio, tiek pesimistinio scenarijų atvejais.

6.3. KINTAMŲJŲ TIKIMYBĖS

Atliekant jautrumo ir scenarijų analizes, nebuvo atsižvelgiama į tikimybę, kad kintamasis tam tikra apimtimi gali paveikti investicijų projekto rodiklius tikrovėje. Kitaip tariant, kintamojo reikšmės keitimas sąlyginiu procentiniu dydžiu nereiškia tikimybės, kad kintamasis pasikeis būtent tokiu dydžiu. Todėl kiekvienam kintamajam reikia nustatyti tikimybų skirstinį arba galimų kintamojo reikšmių ir kiekvienos reikšmės tikimybės sąrašą.

Optimalios projekto alternatyvos atveju investicijų projekto skaičiuoklėje kiekvienam tiesioginiam kintamajam pagal nutylėjimą parinktas labiausiai tikėtinas tikimybų skirstinys ir jo parametrų reikšmės (remiantis Metodika).

6.4. RIZIKŲ ĮVERTINIMAS

Rizikų vertinimas yra atliekamas šiuo eiliškumu:

- 1) nustatomas kiekvieno (tiesioginio) kintamojo rizikos įvertis;

- 2) paskirstomi rizikos įverčiai atitinkamoms rizikų grupėms;
- 3) rizikų grupėms priskirti įverčiai susumuojami;
- 4) paskirstomi kiekvieno rizikų grupės įverčio reikšmė pagal projekto ataskaitinio laikotarpio metus.

6.4.1. Kintamųjų rizikos įverčiai

Kiekvieno kritinio (tiesioginio) kintamojo rizikos įverčiui apskaičiuoti pasirenkama mažiausia reikšmė, kurios (pagal kaupiamosios tikimybių kreivės duomenis) kritinis (tiesioginis) kintamasis neviršija 70% atvejų.

Remiantis Metodika, skaičiuoklė kiekvieno kritinio (tiesioginio) kintamojo rizikos įverčius apskaičiuoja pati. Kritiniai (tiesioginiai) kintamieji buvo nustatyti 6.1.4 poskyryje.

6.4.2. Rizikos grupės

Investicijų projektuose, remiantis Metodika, išskiriamos 8 rizikų grupės. Investicijų projekto atveju bus nagrinėjamos 4 rizikų grupės (žr. 6.6 poskyrį).

6.4.3. Vertė rizikos grupėse

Kiekvienai rizikų grupei priskyrimas tiesioginių kintamųjų rizikos įverčius, kiekvienoje jų rizikų įverčiai susumuojami. Tokiu būdu apskaičiuojama kiekvienoje rizikos grupių galimų pasireikšti rizikų vertė. Skaičiuoklė savarankiškai priskiria rizikos įverčius atitinkamoms rizikų grupėms ir apskaičiuoja galimos pasireikšti rizikos atskirose rizikų grupėse vertę.

6.4.4. Rizikos grupių vertės laike

Kiekvieną rizikos įvertį pagal projekto ataskaitinio laikotarpio metus skaičiuoklė paskirsto proporcingai šios rizikų grupės įtakojamo tiesioginio kintamojo lėšų srautui.

6.5. RIZIKOS PRIIMTINUMAS

Skaičiavimuose buvo atlikta rizikos priimtimumo analizė Monte Carlo metodu. Monte Carlo metodas – statistikoje taikomas simuliacijos metodas, kurio esmė – galimų proceso (algoritmo) rezultatų simuliacija. Metodas taikomas 3 žingsniais: nustatomos galimų kintamųjų reikšmių leistinos ribos, generuojami atsitiktiniai kintamieji, esantys nustatytose ribose, atliekami deterministiniai skaičiavimai su pasirinktomis kintamųjų reikšmėmis, agreguojami individualių skaičiavimų rezultatai į vieną visumą. Agreguoti rezultatai sudaro statistinės distribucijos kreivę, kuri rizikos analizės atveju atspindi analizuojamos rizikos poveikio efekto tikimybių kreivę. Projekto skaičiavimams buvo atlikta 2000 simuliacijų.

Šis metodas leido nustatyti, kokia tikimybė yra pasiekti norimus rezultatus. Skaičiavimuose buvo nurodyta, kad pageidaujami finansiniai rodikliai būtų bent tokie, kad projektas taptų atsiperkantis. Ekonominiams rodikliams buvo nustatytos ribos, kad ekonominis atsiperkamumas būtų bent didesnis už socialinę diskonto normą ir lygus 5,5%, (žr. SNA 5.4.).

6.5.1 lentelė. Monte Carlo metodo analizės rezultatai

Rodiklis	Nurodykite pageidaujamą (minimaliai priimtina) rodiklio reikšmę	Tikimybė, kad Jūsų nurodyta reikšmė bus pasiekta	Labiausiai tikėtina rodiklio reikšmė
FGDV(I)	0	0.0%	-1 374 149
FVGN(I)	4,5%	0.0%	-1.1%
EGDV	0	70.3%	1 053 637
EVGN	5,5%	64.7%	7.0%

Atlikus skaičiavimus, gauti rezultatai parodė, kad ekonominių rodiklių pasiekiamumas yra realus.

6.6. RIZIKŲ VALDYMO VEIKSMAI

Investicijų projektuose, remiantis Metodika, išskiriamos 8 rizikų grupės. Investicijų projekto atveju, bus nagrinėjamos 4 rizikų grupės:

1. Projektavimo (planavimo) kokybės rizikų grupė;
2. Įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų kokybės rizikų grupė;
3. Įsigyjamų (atliekamų) paslaugų kokybės rizikų grupė;
4. Turto likutinės vertės projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje rizikų grupė.

Rizikų valdymo planas pagal išskirtas rizikų grupes pateikiamas prieduose.

Kiekvienai projekto rizikai suvaldyti reikalinga pasirinkti efektyviausią valdymo būdą. Pagrindiniai galimi rizikos valdymo būdai:

1. Rizikos išvengimas – pašalinamas rizikos sukėlėjas (-ai);
2. Rizikos prevencija – mažinama rizikos pasireiškimo tikimybė, vykdant prevencines veiklas ar investuojant daugiau lėšų į infrastruktūros sukūrimą;
3. Rizikos draudimas – įsigyjamas draudimas nuo rizikų, nuo kurių įmanoma apsidrausti (force majeure rizikos, statybos (rangos darbų) rizikos, civilinės atsakomybės rizikos ir pan.);
4. Rizikos perdavimas – rizika perduodama tai šaliai, kuri pajėgesnė ją valdyti (pvz.: projektas įgyvendinamas pasitelkus partnerį, kuris yra įgijęs atitinkamos rizikos valdymo patirties);
5. Rizikos išlaikymas – riziką nusprendžiama valdyti patiems, sudarant atitinkamą organizacinę struktūrą, paskirstant atsakomybes už visas galimas rizikas projekto organizacijos viduje ir pan.

Projekto rizikų valdymo veiksniai ir jų valdymo priemonės pateikiami prieduose.

7. PROJEKTO VYKDYMO PLANAS

7.1. PROJEKTO TRUKMĖ IR ETAPAI

Projekto įgyvendinimas apims 25 mėn. (planuojama, kad sutartis dėl projekto finansavimo iš KPPP bus pasirašoma 2022 m. gruodžio mėn. 1 d.). Projekto pabaiga – 2024 m. gruodžio mėn. pabaiga. Negavus reikalingo finansavimo projekto įgyvendinimo pradžia atitinkamai gali koreguotis, tačiau bendras projekto įgyvendinimo terminas/ laikotarpis neturėtų kisti. Šis laikotarpis yra realus visiems numatytiems statybos rangos ir kitiems darbams atlikti, viešiesiems pirkimams suorganizuoti. Projektas į etapus skirstomas nebus.

Iki projekto paramos sutarties pasirašymo atlikti parengiamieji darbai: parengtas techninis projektas ir vykdoma projekto korekcija dėl ESO dalies įtraukimo į projektą, jo ekspertizė (planuojama pakartotinė ekspertizė po techninio projekto korekcijos), parengtas investicinis projektas. 2022 metų IV ketvirtį ir 2023 m. I ketvirtį atliekami rangos darbų, techninės priežiūros viešieji pirkimai. Rangos darbai planuojami pradėti įgyvendinti 2023 m. balandžio mėn. pradžioje ir tęsis iki 2024 m. lapkričio mėn. pabaigos. 2024 m. gruodžio mėn. bus pasirašomi statybos užbaigimo dokumentai. Projekto viešinimas ir administravimas vyks visą projekto įgyvendinimo laikotarpį.

Projekto veikla	Trukmė, mėn.	Atlikta iki 2022 m. III k.	2022 m.		2023 m.				2024 m.			
			III k.	IV k.	I k.	II k.	III k.	IV k.	I k.	II k.	III k.	IV k.
Techninio projekto rengimas ir korekcija	-	X	X									
Projekto ekspertizė ir pakartotinė ekspertizė	-	X		X								
Statybos leidimo išdavimas	1 mėn.			X								
Investicijų projekto parengimas	1 mėn.		X									
Planuojamas projekto finansavimo ir administravimo sutarties pasirašymas				X								
Rangos darbų, techninės priežiūros paslaugų viešieji pirkimai	6 mėn.			X	X							
Rangos darbų vykdymas	21 mėn.					X	X	X	X	X	X	X
Projekto techninė priežiūra	21 mėn.					X	X	X	X	X	X	X
Statinio projekto vykdymo priežiūra	21 mėn.					X	X	X	X	X	X	X
Projekto administravimas	21 mėn.					X	X	X	X	X	X	X
Projekto viešinimas	21 mėn.					X	X	X	X	X	X	X

7.2. PROJEKTO VIETA

Projekto įgyvendinimo vieta – Kretingos miesto Vytauto g. ruožas nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės g. (sutampančios su A11 magistraliniu keliu).

7.2.1 pav. Projekto įgyvendinimo vieta

Šaltinis: <http://www.maps.lt>

7.3. PROJEKTO KOMANDA

Atsižvelgiant į projekto metu atliekamų darbų pobūdį bei apimtį, taip pat remiantis anksčiau vykdytų projektų patirtimi, Kretingos rajono savivaldybės administracija planuoja projektą administruoti pati. Projekto administravimui iš Kretingos rajono savivaldybės administracijos darbuotojų bus paskirtas projekto vadovas, projekto koordinavimas (vykdytojo) ir projekto finansininkas. Projekto vadovas bus atsakingi už projekto planavimą, organizavimą, valdymą, kontrolę; projekto koordinavimas (vykdytojas) bus atsakingas už projekto koordinavimą ir projekto įgyvendinimo priežiūrą; projekto finansininkas – už operacijų vykdymą, projekto išlaidų kontrolę, išlaidų pagrįstumo patikrinimą, atliktų buhalterinių operacijų teisingumą, mokėjimo prašymų rengimą ir teikimą. Už projekto viešųjų pirkimų organizavimą bus atsakinga savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų komisija.

7.4. PROJEKTO PRIELAIDOS IR TĖSTINUMAS

Inicijuojant projektą yra numatomos šios **pagrindinės prielaidos, kurias išpildžius projekto įgyvendinimas bus sėkmingas:**

- projektas išspręs dabartinę problematiką – gerų susisiekimo techninių parametrų bei eismo saugumo trūkumas Vytauto gatvės ruože nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės gatve (sutampančios su magistraliniu keliu A11) ir jos gretimybėse Kretingos mieste;
- bus pagerintos susisiekimo sąlygos motorinėmis ir nemotorinėmis transporto priemonėms bei keliaujantiems pėsčiomis;
- gyvenamoji aplinka taps patrauklesnė, saugesnė ir patogesnė;
- projekto įgyvendinimui bus panaudoti ne tik Kretingos rajono savivaldybės, tačiau Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos.

Inicijuojamo projekto **tėstinumas bus užtikrintas šiais lygmenimis:**

- *instituciniu (teisiniu)* – įgyvendinus projektą nuosavybės ir disponavimo teisių pasikeitimas nenumatomas. Projekto rezultatais galės naudoti visi Lietuvos gyventojai ir Lietuvos svečiai – jokie infrastruktūros naudojimo apribojimai nėra ir nebus numatomi. Teisės aktų ar poįstatyminių teisės aktų pasikeitimai, kurie galėtų riboti naudojimą naujai sukurtą infrastruktūrą, taip pat nenumatomi. Projekto įgyvendinimo institucinį tėstinumą užtikrina ir tai, jog projekto metu numatomi įgyvendinti darbai numatyti Kretingos rajono savivaldybės strateginiuose dokumentuose (teritorijos bendrajame plane, vietinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programoje);
- *finansiniu* – projekto metu sukurtai infrastruktūrai bus užtikrintas reikalingas finansavimas. Infrastruktūros priežiūra ir eksploatacija rūpinsis Kretingos rajono savivaldybė, kuri kaip ir iki šiol skirs reikalingas lėšas infrastruktūros priežiūrai ir tinkamai būklei užtikrinti;
- *technologiniu* – prognozuojama, kad rekonstruotai infrastruktūrai didesni remontai (kapitalinis ar rekonstrukcija) nebus reikalingi bent 25-is metus. Inžineriniai statiniai statomi pagal modernius ir griežtus kokybinius standartus, kas leidžia užtikrinti, kad kuriamos infrastruktūros palaikymas bus minimalus;
- *aplinkosauginiu* – projekto metui bus naudojamos sertifikuotos ir visus aplinkosauginius reikalavimus atitinkančios medžiagos, todėl aplinkosauginiu požiūriu poveikis aplinkai bus visiškai eliminuotas arba minimalus. Poveikio aplinkai vertinimas nėra reikalingas, kadangi projekto įgyvendinimo metu nėra numatyta įrengti automobilių stovėjimo aikštelės viršijančios 0,5 ha. Taip pat projekto įgyvendinimo vieta nepatenka į saugomas ar Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijas.

7.5 KITOS IŠVADOS

Atsižvelgiant į susidariusią problematiką, kurią siekiama išspręsti investicijų projektu, Kretingos rajono savivaldybė iniciavo investicijų projektą, kurio tikslas – **tobulinti Kretingos rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių susisiekimo infrastruktūrą**. Projekto loginis pagrindimas pateikiamas 7.5.1 lentelėje.

7.5.1 lentelė. Projekto loginis pagrindimas

Tikslas – tobulinti Kretingos rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių susisiekimo infrastruktūrą.			
Uždavinys	Projekto veikla	Fizinio rodiklio pavadinimas	Fizinio rodiklio siekiama reikšmė
1. Kretingos miesto Vytauto g. techninių parametrų bei eismo saugumo gerinimas	1.1. Kretingos miesto Vytauto g. (nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės gatve (sutampančios su magistraliniu keliu A11)) rekonstrukcija	Rekonstruota gatvė	1 vnt.

Šaltinis: sudaryta autorių

Projektą planuojama įgyvendinti per 25 mėn. nuo sutarties dėl projekto finansavimo iš KPPP pasirašymo dienos, kuri planuojama 2022 m. gruodžio mėn. 1 d.

Bendras projekto biudžetas siekia 2 354 245,51Eur su PVM. Projekto finansavimas ir jo pasiskirstymas pagal finansavimo šaltinius:

- Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos – 1 647 971,86 Eur (70 proc. intensyvumas);
- Kretingos rajono savivaldybės biudžeto lėšos – 706 273,65 tūkst. Eur (30 proc. intensyvumas).

Atlikta finansinė analizė parodė, kad projekto įgyvendinimas nesukurs jokios finansinės naudos, todėl jis bus finansiškai neatsiperkantis. Projekto finansiniai rodikliai: FGDV(I) – -1 729 536 Eur; FVGN(I) – -1,36 proc.; FNIS – 0.

Atlikta ekonominė analizė parodė, kad projekto įgyvendinimas socialiniu ekonominiu požiūriu yra naudingas ir projekto įgyvendinimo kaštai yra mažesni nei projekto metu sukuriama ekonominė nauda. Projekto socialiniai ekonominiai rodikliai: EGDV –1 292 163 Eur; EVGN – 9,89 proc.; ENIS – 2,00.

Apibendrinant galima teigti, kad numatomas įgyvendinti investicijų projektas vertinamas, kaip tinkamas įgyvendinti, kuriantis socialinę-ekonominę naudą ir prisidedantis prie esamų problemų sprendimo, atitikimo Lietuvos Respublikos normatyviniams teisės aktų reikalavimams bei Kretingos rajono savivaldybės, Klaipėdos regiono ir Lietuvos Respublikos strateginių tikslų įgyvendinimo.

PRIEDAI

Priedas Nr. 1. Transporto srautų matavimų ataskaita

Matavimo taškai

Kelionės gaišaties tyrimas

Tyrimo data ir laikas	Gatvės atkarpa	Gatvės ruožo ilgis, m	Išmatuotas greitis, km/val. (1 matavimas)	Išmatuotas greitis, km/val. (2 matavimas)	Išmatuotas greitis, km/val. (3 matavimas)	Apskaičiuotas vid. greitis, km/val.
2022-09-05 10:30 – 11:30 val.	Vytauto g. (nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės gatve (sutampa su magistraliniu keliu A11))	942	42,504	44,216	41,818	42,846

Transporto srautų tyrimas (3 kartai po 10 minučių)

Srauto matavimo taškas	Transporto priemonės tipas							Iš viso	Data ir laikas	
	Lengvasis automobilis	Mikroautobusas	Autobusas / troleibusas	Sunkvežimis (vilkikas)	Sunkvežimis (mažas)	Dviratis	Motociklas		Data	Stebėjimo laikas, val.
1 taškas (Vytauto g. 114)	43	3	2	4	2	2	0	56	2022-09-05	10:35– 10:45
2 taškas (Vytauto g. ties įvažiavimu į Vytauto g. 122-126)	37	2	0	3	3	0	0	45	2022-09-05	10:50 – 11:00
3 taškas (Vytauto g. ties degaline Viada)	34	4	0	3	3	0	0	44	2022-09-05	11:05 – 11:15

Transporto srautų tyrimas (prielaidos 1 valandai)

Srauto matavimo taškas	Transporto priemonės tipas							Iš viso
	Lengvasis automobilis	Mikroautobusas	Autobusas / troleibusas	Sunkvežimis (vilkikas)	Sunkvežimis (mažas)	Dviratis	Motociklas	
1 taškas (Vytauto g. 114)	258	18	12	24	12	12	0	336
2 taškas (Vytauto g. ties įvažiavimu į Vytauto g. 122-126)	222	12	0	18	18	0	0	270
3 taškas (Vytauto g. ties degaline Viada)	204	24	0	18	18	0	0	264

Priedas Nr. 2. Investicijų projekto duomenų suvestinė

Eil. Nr.	Investicijų projekto duomenys	Investicijų projekto duomenų aprašymas
1.	Viešoji paslauga, kurios kokybei gerinti skirtas investicijų projektas	Viešoji paslauga - savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas. Tikslinės grupės: 1) Kretingos miesto gyventojai. Pagrindinės tikslinės grupės dydis – 18 297 gyventojų (2022 m. pradžios duomenys). 2) Kretingos rajono savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų atstovai (savininkai, darbuotojai). Pagrindinės tikslinės grupės dydis – 1092 vnt. ūkio subjektų (2021 m. pabaigos duomenys).
2.	Projekto tikslas	Tobulinti Kretingos rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių susisiekimo infrastruktūrą.
3.	Projekto veiklos	Kretingos miesto Vytauto g. (nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės gatve (sutampančios su magistraliniu kelio A11)) rekonstrukcija
4.	Projekto pareiškėjas	Kretingos rajono savivaldybės administracija
5.	Projekto partneris (-iai)	-
6.	Projekto biudžetas, Eur	2 354 245,51 Eur
7.	Prašomas finansavimas, Eur	<ul style="list-style-type: none"> • Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos – 1 647 971,86 Eur (70 proc. intensyvumas); • Kretingos rajono savivaldybės biudžeto lėšos – 706 273,65 Eur (30 proc. intensyvumas).
8.	Projekto įgyvendinimo vieta	Vytauto g. ruožas (nuo sklypo adresu Vytauto g. 114 iki sankryžos su Žemaitės gatve (sutampančios su magistraliniu kelio A11)), Kretingos miestas, Kretingos rajono savivaldybė
9.	Projekto įgyvendinimo trukmė	Projekto investicijų laikotarpis – 25 mėn. (nuo finansavimo sutarties pasirašymo)

Priedas Nr. 3. Projekto rizikos ir jų valdymas

Rizikos	Paaiškinimas (detalizavimas)	Valdymo būdai
1. Projektavimo (planavimo) kokybės rizikų grupė		
Parengtas statinio techninis projektas ar atskiros jo dalys yra netikslios, prasta projekto planavimo kokybė	<p>Rizikos veiksniai gali pasireikšti netinkamai įvertinus ir suplanavus techninio projekto rengimo metu statybos darbus, jų apimtį, besikeičiant pareiškėjo poreikiams projektavimo metu, netinkamai suformavus projektavimo užduotį.</p> <p>Galimos rizikų veiksnių pasireiškimo priežastys: netinkamos kvalifikacijos, patirties, finansinio ir žmogiškųjų išteklių pajėgumų trūkumas projektavimo paslaugas teikiančio paslaugų teikėjo pusėje.</p> <p>Galimas rizikos veiksnių pasireiškimo poveikis: išaugusios rangos darbų apimtys, finansiniai ir laiko kaštai, poreikis papildomai atlikti ir suderinti projektavimo darbų korektūrą.</p>	<p>Parengti aiškūs ir išsamūs viešųjų pirkimų dokumentai. Tiksliai nustatytos numatomų pirkti darbų ir paslaugų apimtys. Siekiant išvengti skundų dėl pirkimų vykdymo, išsamiai aprašytos perkamų objektų techninės specifikacijos, vertinimo kriterijai ir jais tinkamai vadovaujamosi priimant sprendimus viešųjų pirkimų komisijoje.</p> <p>Pirkimo dokumentuose išsamiai aprašyta ginčų nagrinėjimo tvarka ir galimos teisinių ginčų pasekmės, pvz., Perkančiajai organizacijai laimėjus ginčą, iš ieškovo pareikalauti atlyginti žalą už laiku neįgyvendintą projektą.</p> <p>Konkurso būdu pasirinkti darbų rangovai ir paslaugų teikėjai, kurių kvalifikacija atitinka keliamus reikalavimus.</p> <p>Darbų / paslaugų sutarties projektuose tiksliai apibrėžiama kaina, paslaugų teikimo ar darbų vykdymo grafikas, sankcijos dėl darbų nevykdymo, numatyta delspinigių dydžio, skaičiavimo, išsireikalavimo tvarka už ne laiku suteiktas paslaugas ar atliktus darbus.</p> <p>Projekto įgyvendinimo metu kilus bet kokiems ginčams su darbų vykdytojais ar paslaugų teikėjais (pvz. ginčai dėl paslaugų darbų / kokybės, dėl neatitikimo techninės specifikacijos reikalavimams, dėl sutarties nuostatų nesilaikymo ir t.t.), jie tarp šalių sprendžiami tarpusavio konsultacijų ir derybų būdu, vadovaujantis gera valia ir remiantis sutarčių nuostatomis, kuriose numatyta šalių atsakomybė.</p> <p><i>Projekto atveju, rizika yra neaktuali, nes techninis projektas parengtas ir pakoreguotas.</i></p>
Projektų veiklų vėlavimas ir įgyvendinimo grafiko nesilaikymas	<p>Dažniausiai projekto veiklos vėluoja dėl užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūrų, tačiau projekto veiklų vėlavimą gali įtakoti ir nepakankama komunikacija tarp perkančiosios organizacijos ir paslaugų teikėjų bei darbų vykdytojų atstovų, nesavalaikis problemų sprendimas, atitinkamas veiklas vykdančių darbuotojų žinių bei įgūdžių trūkumas.</p>	<p>Planuojant projekto veiklas, įvertintas laiko rezervas nenumatytiems atvejams. Pasirašytų sutarčių plano sudarymas ir valdymas bei kontrolė siekiant, kad paslaugos būtų suteiktos ir darbai atlikti iki numatytos projekto įgyvendinimo pabaigos.</p> <p>Jei įmanoma, sutarčių įgyvendinimo terminai numatyti 1-2 mėn. trumpesni nei projektų veiklų įgyvendinimo pabaiga.</p> <p>Susitikimų organizavimas su paslaugų teikėjais ir darbų vykdytojais. Nuolatinė komunikacija bei bendradarbiavimas prisidės prie sėkmingo projekto įgyvendinimo.</p>
Pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės projektavimo (planavimo) metu	<p>Ši rizika gali kilti dėl nenugalimos jėgos aplinkybių (pvz., gaisro, potvynio, streiko, stichinės nelaimės ir pan.). Ši rizika yra visiškai neapibrėžta ir gali kilti bet kada.</p>	<p>Apibrėžti paslaugų teikėjų ir darbų vykdytojų sutartyse atsakomybę, susijusią su šios rizikos pasireiškimu, įvardinant atvejus ir aplinkybes, kai šalys gali būti atleidžiamos nuo atsakomybės, pasireiškus šiai rizikai.</p>

		Tokiu būdu bus išvengiama situacijų, kai tiekėjai ar vykdytojai gali manipuliuoti nenugalimos jėgos aplinkybėmis, siekdami išvengti sutartinių įsipareigojimų vykdymo.
2. Įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų kokybės rizikų grupė		
Vėlavimas atlikti rangos darbus	Vėluojama paprastai dėl objektyvių išorinių priežasčių: sezoniškumo neigiamos įtakos, išorinės aplinkos, neatliktų parengiamųjų darbų. Gali būti vidinės priežastys: žemesnė nei būtina rangovo kompetencija ir patirtis, techninių sprendimų sudėtingumas, technologijų inovatyvumas ir pan.	Gauti visi reikalingi leidimai ir atlikti suderinimai iki rangos darbų pradžios. Sankcijų už vėlavimą suplanavimas ir numatymas rangos sutartyje.
Rangos darbų sąnaudų padidėjimas	Vykdamas rangos darbų pirkimus, gali būti pasiūlyta didesnė rangos darbų kaina, nei tikėtasi ar nustatyta sudarant investicijų projekto biudžetą. Darbų sąnaudos gali padidėti ir vykstant rangos darbams, jei bus nuspręsta keisti projektinius sprendinius ar naudojamą technologijas.	Sudaryti bendros kainos rangos darbų sutartį. Užtikrinti tinkamą rangos darbų sutarties vykdymo kontrolę. Sutartyje aiškiai ir vienareikšmiškai apibrėžti užsakovo rezervo panaudojimo galimybes ir būdus. Apibrėžti naujų technologijų realizavimo atvejus ir aspektus.
Pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės projektavimo (planavimo) metu	Ši rizika gali kilti dėl nenugalimos jėgos aplinkybių (pvz., gaisro, potvynio, streiko, stichinės nelaimės ir pan.). Ši rizika yra visiškai neapibrėžta ir gali kilti bet kada.	Apibrėžti paslaugų teikėjų ir darbų vykdytojų sutartyse atsakomybę, susijusią su šios rizikos pasireiškimu, įvardinant atvejus ir aplinkybes, kai šalys gali būti atleidžiamos nuo atsakomybės, pasireiškus šiai rizikai. Tokiu būdu bus išvengiama situacijų, kai tiekėjai ar vykdytojai gali manipuliuoti nenugalimos jėgos aplinkybėmis, siekdami išvengti sutartinių įsipareigojimų vykdymo.
3. Įsigyjamų (pagamintų) įrangos, įrenginių ir kito turto kokybės rizikų grupė		
Užsitęsios viešųjų pirkimų procedūros	Projekto veiklos gali vėluoti dėl užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūrų. Rizikos atsiradimą gali įtakoti užsitęsios sudėtingos pasiūlymų vertinimo procedūros (jei pasiūlymai vertinami remiantis ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo kriterijumi) ir teisiniai procesai. Gavus skundus dėl pirkimo procedūrų, gali būti sustabdytos tolimesnės pirkimo procedūros, kol teismas priims sprendimą.	Parengti aiškūs ir išsamūs viešųjų pirkimų dokumentai. Tiksliai nustatytos numatomų įsigyti įrangos, įrenginių ir kito turto apimtys. Siekiant išvengti skundų dėl pirkimo vykdymo, išsamiai aprašytos perkamų objektų techninės specifikacijos, vertinimo kriterijai ir jais tinkamai vadovaujamosi priimant sprendimus viešųjų pirkimų komisijoje. Pirkimo dokumentuose išsamiai aprašyta ginčų nagrinėjimo tvarka ir galimos teisinių ginčų pasekmės. Konkurso būdu parinkti įsigyti įrangos, įrenginių ir kito turto tiekėjai, kurių kvalifikacija atitinka keliamus reikalavimus. Įrangos, įrenginių ir kito turto įsigijimo sutarties projektuose tiksliai apibrėžiama kaina, turto pristatymo terminai, sankcijos dėl vėlavimo, numatyta delspinigių dydžio, skaičiavimo ir išsireikalavimo tvarka už ne laiku pateiktas prekes. Projekto įgyvendinimo metu kilus bet kokiems ginčams su įrangos, įrenginių ir kito turto tiekėjais, jie tarp šalių sprendžiami tarpusavio konsultacijų ir derybų būdu, vadovaujantis gera valia ir remiantis sutarčių nuostatomis, kuriose numatyta šalių atsakomybė.

Projekto veiklų vėlavimas ir įgyvendinimo grafiko nesilaikymas	Dažniausiai projekto veiklos vėluoja dėl užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūrų, tačiau projekto veiklų vėlavimą gali įtakoti ir nepakankama komunikacija tarp perkančiosios organizacijos ir įrangos, įrenginių bei kito turto teikėjų atstovų, nesavalaikis problemų sprendimas, atitinkamas veiklas vykdančių darbuotojų žinių bei įgūdžių trūkumas.	Planuojant projekto veiklas, įvertintas laiko rezervas nenumatytiems atvejams. Pasirašytų sutarčių plano sudarymas ir valdymas bei kontrolė siekiant, kad prekės būtų patiektos iki numatytos projekto įgyvendinimo pabaigos. Jei įmanoma, sutarčių įgyvendinimo terminai numatyti 1-2 mėn. trumpesni nei projektų veiklų įgyvendinimo pabaiga. Susitikimų organizavimas su įrangos, įrenginių bei kito turto teikėjais. Nuolatinė komunikacija bei bendradarbiavimas prisidės prie sėkmingo projekto įgyvendinimo.
Įsigyjamoms įrangos techninių savybių neatitikimas keliamiems reikalavimams	Pristačius ir sumontavus įrangą gali paaiškėti, jog ji neatitinka paslaugai teikti keliamų techninių reikalavimų. Dėl to prastėja teikiamų paslaugų kokybė.	Rengti technines specifikacijas įvertinus egzistuojančias problemas bei poreikius, aiškiai įvardinti produktams keliamus reikalavimus. Rengti technines specifikacijas laikantis tokių dokumentų rengimo taisyklių.
Nenugalimos jėgos (force majeure) rizika	Ši rizika gali kilti dėl nenugalimos jėgos aplinkybių (pvz., gaisro, potvynio, streiko, stichinės nelaimės ir pan.). Ši rizika yra visiškai neapibrėžta ir gali kilti bet kada.	Apibrėžti sutartyse įrangos, įrenginių ir kito turto tiekėjų atsakomybę, susijusią su šios rizikos pasireiškimu, įvardinant atvejus ir aplinkybes, kai šalys gali būti atleidžiamos nuo atsakomybės, pasireiškus šiai rizikai. Tokiu būdu bus išvengiama situacijų, kai tiekėjai gali manipuliuoti nenugalimos jėgos aplinkybėmis, siekdami išvengti sutartinių įsipareigojimų vykdymo.
4. Turto likutinės vertės projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje rizikų grupė		
Nukrypstama nuo infrastruktūros būklės palaikymo arba netiksliai suplanuotos infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos	Rizikos veiksnys dažnai pasireiškia ne iš karto, o pradėjus eksploatuoti sutvarkytą infrastruktūrą, bet per projekto ataskaitinį laikotarpį, kai sutvarkyta infrastruktūra bus naudojama.	Projekto pareiškėjo įsipareigojimas vykdyti nuolatinę modernizuotos infrastruktūros priežiūrą, atsiradus trūkumams, gedimams, nedelsiant užtikrinti jų šalinimą. Už sutvarkytos infrastruktūros sugadinimą naudotojams numatyta atsakomybė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Šaltinis: sudaryta autorių, pagal Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodiką

Priedas Nr. 4. II alternatyvos preliminarūs sąmatiniai skaičiavimai (keičiamos pozicijos)

Vytauto g. (ruožo nuo sankryžos su Melioratorių g. iki magistralinio kelio Nr. A11), apšvietimo ir lietaus nuotekų tinklų rekonstravimo Kretingos mieste projektas

Skaičiuoklę sudaro šios dalys:

- Projekto investicijų, investicijų likutinės vertės, veiklos pajamų, veiklos išlaidų, mokesčių, finansavimo ir socialinės ekonominės naudos (žalos) prognozė pagal visas projekto alternatyvas,
- Projekto finansinių ir ekonominių rodiklių apskaičiavimas, išvados (pasiūlymas) dėl projekto alternatyvos pasirinkimo, Projekto jautrumo ir rizikų analizė ir
- PP rizikų pasidalijimas ir rodiklių apskaičiavimas.

Kitus investicijų projekto parengimui aktualius dokumentus (metodikos, teisės aktai ir kt.) galite pasiekti adresu

www.ppplietuva.lt

Išveskite numatomo įgyvendinti projekto pavadinimą	Vytauto g. (ruožo nuo sankryžos su Melioratorių g. iki magistralinio kelio Nr. A11), apšvietimo ir lietaus nuotekų tinklų rekonstravimo Kretingos mieste projektas	
Pildymo data	2022-09-09	Efektyvumas
Pasirinkite analizės metodą	Sąnaudų naudos analizė	
Nurodykite projekto ataskaitinio laikotarpio trukmę (metais) ir projekto įgyvendinimo būdą	30	
Nurodykite, per kiek metų numatote atlikti projekto investicijas	4	
Nurodykite projekto veiklų įgyvendinimo pradžios datą	2022-12-01	
Esant poreikiui, patikslinkite taikomą realią finansinę diskonto normą	4,00%	
Esant poreikiui, patikslinkite taikomus PVM tarifus ir pažymėkite varnelę, jeigu PVM negalite įtraukti į atskaitą ir susigrąžinti		
Esant poreikiui, patikslinkite taikomą socialinę diskonto normą	5,00%	
Esant poreikiui, patikslinkite taikomą indeksą realių pinigų srautų konvertavimui į nominalius	3,00%	

Pasirinkite investavimo objektą (pagrindinį ir iki trijų papildomų) bei ekonominės veiklos sektoriaus projekto tipą (pagrindinį ir iki trijų papildomų):	pagrindinis investavimo objektas (A)	papildomas investavimo objektas (B)	papildomas investavimo objektas (C)	papildomas investavimo objektas (D)
		Inžineriniai statiniai		
Pagrindinis ekonominės veiklos sektoriaus (EVS) projektų tipas (I)	Kelių transporto plėtra			
Papildomas EVS projektų tipas (II)				
Papildomas EVS projektų tipas (III)				
Papildomas EVS projektų tipas (IV)				

PRADĖTI

3. OPTIMALIOS ALTERNATYVOS PASIRINKIMAS

Investavimo objektas	Alternatyva	
	Pasirinkta	Siūloma
<i>pagrindinis investavimo objektas (A) Inžineriniai statiniai</i>	A.1	A.1

	Vertinamos alternatyvos / Vertinami rodikliai	EGDV	EVGN	ENIS	FGDV(I)	FVGN(I)	FMVGN(I)	FNIS	Finansinis gyvybingumas (realiaja išraiška)	FGDV(K)	FVGN(K)	FMVGN(K)
	<i>pagrindinis investavimo objektas (A) Inžineriniai statiniai</i>											
A.1	<i>Alternatyva "A1 alternatyva"</i>	1 292 163,11	9,89%	2,00	-1 729 536	-1,36%	-1,03%	0,00	Taip	-1 725 414	-1,34%	-1,02%
A.2	<i>Alternatyva "A2 alternatyva"</i>	879 120,27	7,64%	1,52	-2 279 213	-1,49%	-1,17%	0,00	Taip	-2 275 138	-1,48%	-1,17%
A.3	<i>Alternatyva ""</i>	0,00	Nėra reikšmės	-	0	Nėra reikšmės	Nėra reikšmės	-	Taip	0	Nėra reikšmės	Nėra reikšmės
A.4	<i>Alternatyva ""</i>	0,00	Nėra reikšmės	-	0	Nėra reikšmės	Nėra reikšmės	-	Taip	0	Nėra reikšmės	Nėra reikšmės
A.5	<i>Alternatyva ""</i>	0,00	Nėra reikšmės	-	0	Nėra reikšmės	Nėra reikšmės	-	Taip	0	Nėra reikšmės	Nėra reikšmės
A.6	<i>Alternatyva ""</i>	0,00	Nėra reikšmės	-	0	Nėra reikšmės	Nėra reikšmės	-	Taip	0	Nėra reikšmės	Nėra reikšmės
A.7	<i>Alternatyva ""</i>	0,00	Nėra reikšmės	-	0	Nėra reikšmės	Nėra reikšmės	-	Taip	0	Nėra reikšmės	Nėra reikšmės
A.8	<i>Alternatyva ""</i>	0,00	Nėra reikšmės	-	0	Nėra reikšmės	Nėra reikšmės	-	Taip	0	Nėra reikšmės	Nėra reikšmės

Table with multiple columns and rows, containing data. Includes a small legend on the right side.

Table with multiple columns and rows, containing data.

Table with multiple columns and rows, containing data.

Year	Q1	Q2	Q3	Q4	Annual Total	Change (%)
2010	100	100	100	100	400	0
2011	105	105	105	105	420	5
2012	110	110	110	110	440	5
2013	115	115	115	115	460	5
2014	120	120	120	120	480	5
2015	125	125	125	125	500	5
2016	130	130	130	130	520	5
2017	135	135	135	135	540	5
2018	140	140	140	140	560	5
2019	145	145	145	145	580	5
2020	150	150	150	150	600	5
2021	155	155	155	155	620	5
2022	160	160	160	160	640	5
2023	165	165	165	165	660	5
2024	170	170	170	170	680	5
2025	175	175	175	175	700	5
2026	180	180	180	180	720	5
2027	185	185	185	185	740	5
2028	190	190	190	190	760	5
2029	195	195	195	195	780	5
2030	200	200	200	200	800	5
2031	205	205	205	205	820	5
2032	210	210	210	210	840	5
2033	215	215	215	215	860	5
2034	220	220	220	220	880	5
2035	225	225	225	225	900	5
2036	230	230	230	230	920	5
2037	235	235	235	235	940	5
2038	240	240	240	240	960	5
2039	245	245	245	245	980	5
2040	250	250	250	250	1000	5
2041	255	255	255	255	1020	5
2042	260	260	260	260	1040	5
2043	265	265	265	265	1060	5
2044	270	270	270	270	1080	5
2045	275	275	275	275	1100	5
2046	280	280	280	280	1120	5
2047	285	285	285	285	1140	5
2048	290	290	290	290	1160	5
2049	295	295	295	295	1180	5
2050	300	300	300	300	1200	5
2051	305	305	305	305	1220	5
2052	310	310	310	310	1240	5
2053	315	315	315	315	1260	5
2054	320	320	320	320	1280	5
2055	325	325	325	325	1300	5
2056	330	330	330	330	1320	5
2057	335	335	335	335	1340	5
2058	340	340	340	340	1360	5
2059	345	345	345	345	1380	5
2060	350	350	350	350	1400	5
2061	355	355	355	355	1420	5
2062	360	360	360	360	1440	5
2063	365	365	365	365	1460	5
2064	370	370	370	370	1480	5
2065	375	375	375	375	1500	5
2066	380	380	380	380	1520	5
2067	385	385	385	385	1540	5
2068	390	390	390	390	1560	5
2069	395	395	395	395	1580	5
2070	400	400	400	400	1600	5
2071	405	405	405	405	1620	5
2072	410	410	410	410	1640	5
2073	415	415	415	415	1660	5
2074	420	420	420	420	1680	5
2075	425	425	425	425	1700	5
2076	430	430	430	430	1720	5
2077	435	435	435	435	1740	5
2078	440	440	440	440	1760	5
2079	445	445	445	445	1780	5
2080	450	450	450	450	1800	5
2081	455	455	455	455	1820	5
2082	460	460	460	460	1840	5
2083	465	465	465	465	1860	5
2084	470	470	470	470	1880	5
2085	475	475	475	475	1900	5
2086	480	480	480	480	1920	5
2087	485	485	485	485	1940	5
2088	490	490	490	490	1960	5
2089	495	495	495	495	1980	5
2090	500	500	500	500	2000	5
2091	505	505	505	505	2020	5
2092	510	510	510	510	2040	5
2093	515	515	515	515	2060	5
2094	520	520	520	520	2080	5
2095	525	525	525	525	2100	5
2096	530	530	530	530	2120	5
2097	535	535	535	535	2140	5
2098	540	540	540	540	2160	5
2099	545	545	545	545	2180	5
2100	550	550	550	550	2200	5

5.5. RIZIKOS ANALIZĒS REZULTATU GRAFINĒ IŠRAIŠKA

Numatomi darbai	I ir II alternatyva
Važiuojamosios dalies, sankryžų ir nuovažų asfalto įrengimas, kv. m	8928
Automobilių parkavimo vietų įrengimas, kv. M	1206
Šaligatvių įrengimas, kv. m	2943
Dviračių tako įrengimas, kv. m	1691
Atraminės sienos įrengimas, kompl.	1
Laiptų įrengimas, kompl.	1
Horizontalusis ženklimas, kompl.	1
Kelio ženklų įrengimas, vnt.	32
Eismo saugumo priemonių (greičio kalnelių) įrengimas, kompl.	1
Autobusų stotelių įrengimas, vnt.	2
Apšvietimo tinklų įrengimas (šviesos diodų lempų), vnt.	64
Paviršinių nuotekų tinklų įrengimas, kompl.	1
Paviljonų įrengimas, vnt.	2
Suolų įrengimas, kompl.	8
Stovų įrengimas, vnt.	8
Šiukšliadėžių įrengimas, vnt.	7

		-2,5%	-1,3%	-0,6%	2,6%	-1,9%	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053		
Programi savašica Krištinga mēneši	18442	18144	17948	17621	18229																																	
2,6%Programa pagai optimizācija sumarijā	18297	18775	19266	19770	20287	20817	21361	21919	22492	23080	23683	24302	24937	25589	26258	26944	27648	28371	29112	29873	30654	31455	32277	33121	33987	34875	35786	36721	37681	38666	39677	40714						
-2,5%Programa pagai jaunatvērta sumarijā	17398	17847	17409	16881	16364	15837	15300	14796	14327	13888	13467	13073	12714	12389	12097	11836	11604	11401	11226	11079	10959	10864	10793	10745	10718	10711	10713	10724	10744	10772	10809	10854	10907	10968	11036	11111	11193	11284
-2,5%Programa pagai labākais šķērtis sumarijā	17501	17958	17626	17500	16980	16466	15958	15455	14965	14498	14053	13630	13229	12849	12489	12149	11828	11526	11243	10979	10734	10508	10299	10107	9932	9773	9629	9500	9386	9287	9202	9131	9073	9027	9000	9000	9000	9000

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Kretingos rajono savivaldybė
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl paskolos paėmimo projektui įgyvendinti
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-02-12 Nr. D13-91
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Sigitė Jazbutienė Vedėjas (-a)
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-02-27 07:46
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2022-08-30 12:33 - 2027-08-29 23:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	3
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	20240212 Dir_Biudzeto sk (Paskola_Vytauto_g).docx
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Vytauto gatvė Kretinga IP.docx
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	ip-skaiciuokle.xlsx
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20240213.2
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2024-02-27)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2024-02-27 nuorašą suformavo Gvidas Jonauskas
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-

Nuorašas tikras

2024-02-27